เวทีนโยบายสาธารณะ

1 ทศวรรษ
รวมพลังป้องกันเด็กและเยาวชน จากการพนันออนไลน์

ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน
มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ

สถาบันยุวทิศน์แห่งประเทศไทย THAILAND YOUTH INSTITUTE (TYI)

กสทช.

สสส สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

รวมพลังป้องกัน

เวทีนโยบายสาธารณะ
1 ทศวรรษ รวมพลังป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์

ISBN	978-616-8178-06-5
บรรณาธิการ	พงศ์ธร จันทรัศมี
กองบรรณาธิการ	กัญญารัตน์ ลบเมฆ
	ชาญณรงค์ สังข์อยุทธ
	สุวลัย เมืองเจริญ
เรียบเรียงเนื้อหา	ชาญวิทย์ โวหาร
ออกแบบปก/รูปเล่ม	เก ประเสริฐสังข์
พิมพ์ครั้งที่ 1	ธันวาคม 2562 จำนวน 500 เล่ม
พิมพ์ที่ :	บริษัท ไอเดียนาลีน มีเดีย โซลูชั่น จำกัด
	88/16 หมู่ที่ 3 ต.บางกะดี อ.เมืองปทุมธานี จ.ปทุมธานี 12000
	โทรศัพท์ 0 2102 0820
จัดพิมพ์โดย	ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน
	มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ
	1168 ซอยพหลโยธิน 22 ถนนพหลโยธิน
	แขวงจอมพล เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
	โทรศัพท์ 0 2511 5855 โทรสาร 0 2939 2122
	http://www.thainhf.org/icgp Email : icgp@thainhf.org
	Facebook : www.facebook.com/ICGP
สนับสนุนโดย	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

คำนำ

กว่าทศวรรษที่ผ่านมา มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ ได้ร่วมกับภาคีเครือข่าย ทั้งภาครัฐ ประชาสังคม สถาบันวิชาการ และเครือข่ายเด็กและเยาวชน ขับเคลื่อนการสร้างความตระหนักถึงผลกระทบจากการพนันในมิติสุขภาพ พัฒนาและผลักดันนโยบาย และมาตรการต่างๆ ในการป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนัน ผ่านกลไกที่เรียกว่า เครือข่ายนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน และมีเวทีสื่อสารความสำเร็จกับสาธารณะ ผ่านช่องทางเวทีนโยบายสาธารณะเพื่อป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนัน ซึ่งได้มีการดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องและครั้งนี้เป็นเวทีนโยบายสาธารณะเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานป้องกันและลดผลกระทบจากการพนัน ๑ ทศวรรษ รวมพลังป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์

เวทีนโยบายสาธารณะครั้งนี้ มีการนำประเด็น “ความท้าทาย” ต่อการจัดการป้องกันและลดผลกระทบจากการพนันออนไลน์ที่กำลังเติบโตพร้อมกับเทคโนโลยี ทำให้เด็กและเยาวชนเข้าถึงได้ง่าย ในขณะเดียวกันยังขาดกลไกการจัดการป้องกันที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง “บทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง” คือ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านสังคม และยังได้นำเสนอ “รูปธรรมของการขับเคลื่อนกลไกในระดับพื้นที่จาก 4 พื้นที่” เพื่อนำไปสู่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และขยายผลการดำเนินงานต่อไป ซึ่งประเด็นข้อเสนอและข้อคิดเห็นจากการประชุม ได้รับการประมวลนำเสนอในหนังสือเล่มนี้แล้ว

ในนามศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ กระผมมีความยินดีเป็นอย่างยิ่ง ที่ศูนย์ฯ ได้มีโอกาสเชื่อมประสานเครือข่ายภาคีให้เกิดพื้นที่สาธารณะในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขับเคลื่อนข้อเสนอนโยบาย มาตรการ แนวปฏิบัติ และขอขอบคุณภาคีเครือข่ายภาคส่วนต่างๆ ที่ได้มีส่วนร่วมการป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าความร่วมมือในนามเครือข่ายนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน จะเติบโตแพร่หลายขยายผลไปสู่ความร่วมมือด้านอื่นๆ ในอนาคต เพื่อจัดการปัญหาและผลกระทบจากการพนันที่เกิดขึ้นต่อเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นกำลังสำคัญของชาติต่อไป

นายพงศ์ธร จันทรัศมี

ผู้จัดการศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน

12 กันยายน 2562

สารบัญ

	หน้า
กล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมงานเวทีนโยบายสาธารณะ	1
นายแพทย์ศุภมิตร ชุณห์สุทธิวัฒน์ กรรมการมูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ	
จุดประกาย "1 ทศวรรษ...สู่ก้าวต่อไปที่ท้าทาย"	3
นายพงศ์ธร จันทรัศมี ผู้จัดการศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ	
ความท้าทายต่อสถานการณ์การพนันออนไลน์ผ่านสื่อต่าง ๆ	6
นายพชรพรรษ์ ประจวบลาภ เลขาธิการสถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทย	
ความท้าท้ายต่อการทำงานกับเครือข่ายเด็กและเยาวชน	7
นางสาวสุภาพิชญ์ ไชยดิษฐ์ ประธานสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย	
ความท้าทายต่อการสร้างความตระหนักผลกระทบต่อสุขภาพและการช่วยเหลือเยียวยา	8
พญ.มธุรดา สุวรรณโพธิ์ ผู้อำนวยการสถาบันราชานุกูล กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข	
ความท้าทายต่อการขับเคลื่อนนโยบายป้องกันเด็กและเยาวชนของภาครัฐ	10
ผศ.ร.ต.อ.ดร.วิเชียร ตันศิริคงคล อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา	
เสวนา "สานคิด สานกำลัง สร้างกลไกป้องกันเด็กและเยาวชนจากพนันออนไลน์"	12
ดร.ธีรารัตน์ พันทวี วงศ์ธนะอเนก ประธานคณะทำงานยกร่างแผนการป้องกันและลดผลกระทบเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์	12
นายแพทย์ประวิทย์ ลี่สถาพรวงศา กรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)	13
นายไมตรี อินทุสุต กรรมการปฏิรูปประเทศด้านสังคม	15
นางสาวลัดดา ตั้งสุภาชัย ประธานคณะอนุกรรมการเกี่ยวกับการเฝ้าระวังสื่อไม่ปลอดภัยและไม่สร้างสรรค์	17
นายวิเชษฐ์ พิชัยรัตน์ กรรมการกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)	18
วีดิทัศน์ "1 ทศวรรษ รวมพลังป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์"	20
กล่าวรายงานและชี้แจงวัตถุประสงค์	22
นายวิเชษฐ์ พิชัยรัตน์ กรรมการกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ	22

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
กล่าวเปิดงานและปาฐกถาพิเศษ หัวข้อ “ยุทธศาสตร์ชาติกับการปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากพนันออนไลน์”	24
ดร.สาธิต ปิตุเตชะ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข	24
พิธีมอบโล่ประกาศเกียรติคุณองค์กรร่วมขับเคลื่อนความร่วมมือป้องกันและลดผลกระทบเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์	25
แลกเปลี่ยนกับภาคีเครือข่าย	27
นายแพทย์เกียรติภูมิ วงศ์รจิต อธิบดีกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข	
Gam Talk Experience	29
นายพงศ์ธร จันทรัศมี มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ	29
นายพชรพรรษ์ ประจวบลาภ สถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทย	31
นางสาวปุณิกา หงษ์อุดร มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่นอีสาน	33
ผศ.ดร.นิเวศน์ อรุณเบิกฟ้า มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	36
อาจารย์จุฑาลักษณ์ แสนโท มหาวิทยาลัยนครพนม	39
พญ.มธุรดา สุวรรณโพธิ์ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข	42
นางปิยะวดี พงศ์ไทย กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	46
กล่าวปิดเวทีนโยบายสาธารณะ	54
นายแพทย์ประวิทย์ ลี่สถาพรวงศา กรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)	
ภาคผนวก	58
โครงการเวทีนโยบายสาธารณะฯ	59
รายชื่อผู้เข้าร่วมเวทีนโยบายสาธารณะฯ	65
ประวัติมูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ (มสช.)	72
สรุปข่าวเผยแพร่การจัดเวที “1 ทศวรรษ รวมพลังป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์” และภาพข่าว	73

เวทีนโยบายสาธารณะ

๑ ทศวรรษ

รวมพลังป้องกัน
เด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์

เวทีนโยบายสาธารณะ
“1 ทศวรรษ รวมพลังป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์”

จัดโดย สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย และสถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทย
โดยความร่วมมือของ กรมสุขภาพจิต กรมกิจการเด็กและเยาวชน
สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์
และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ และมูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ

วันพฤหัสบดีที่ 12 กันยายน พ.ศ. 2562
ณ อาคารหอประชุม ชั้น 2 สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง
กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

กล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมงานเวทีนโยบายสาธารณะ เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานป้องกันและลดผลกระทบเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์

"1 ทศวรรษ รวมพลังป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์"

นายแพทย์ศุภมิตร ชุณห์สุทธิวัฒน์
กรรมการมูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ

กระผม นายแพทย์ศุภมิตร ชุณห์สุทธิวัฒน์ กรรมการมูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ (มสช.) ในนามของหน่วยงานหลักที่จัดเวทีนโยบายสาธารณะเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานป้องกันและลดผลกระทบเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์ "1 ทศวรรษ รวมพลังป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์" ขอเรียนว่า ใน 1 ทศวรรษที่ผ่านมา มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ โดยศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน ได้ร่วมมือกับภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และสถาบันการศึกษาดำเนินงานเพื่อป้องกันและลดผลกระทบเด็กและเยาวชนจากการพนันอย่างต่อเนื่อง รวมทั้ง การสื่อสารต่อสังคมว่า "การติดพนันเท่ากับติดสารเสพติด" และมีผลกระทบต่อพัฒนาการทางสมอง โดยเฉพาะกับเด็กและเยาวชน เพื่อให้สังคมได้รับทราบผลกระทบที่เกิดขึ้น ได้ดำเนินการมุ่งเน้นการสร้างความร่วมมือเพื่อป้องกันผลกระทบจากการพนันออนไลน์ ซึ่งมีกลไกบูรณาการผ่านกิจกรรมการทำงานร่วมกัน เช่น การลงนามความร่วมมือในการป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์ในช่วงฟุตบอลโลก 2018

ของ 11 หน่วยงาน ด้วยการบูรณาการทำงานใน 4 มิติ ได้แก่ มิติด้านการสื่อสารและสร้างความตระหนักให้แก่สังคม มิติการป้องกัน มิติการปราบปรามและบังคับใช้กฎหมาย และมิติการช่วยเหลือ/เยียวยา พร้อมทั้งการตั้งกระทู้ถามนายกรัฐมนตรีในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติครั้งที่ 37/2561 เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเล่นพนันบอลในกลุ่มเด็กและเยาวชน สิ่งที่สำคัญคือการมีข้อเสนอแนะจาก 11 หน่วยงาน หลังสิ้นสุดการดำเนินงานตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือในการทำงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการพนันฟุตบอล เช่น การผลักดันให้มีกลไกการทำงานแบบถาวรในรูปแบบของคณะกรรมการกำกับป้องกันควบคุมการพนันระดับชาติ ข้อเสนอแนะต่อการจัดทำยุทธศาสตร์การป้องกันแก้ไขปัญหา และลดผลกระทบจากการพนันร่วมกันในระยะยาว การหนุนเสริมการทำงานข้ามเงื่อนไขและข้อจำกัดระหว่างหน่วยงานในการสร้างจุดเชื่อมต่อกลไกการทำงาน การจัดทำฐานข้อมูลกลางด้านพนัน การใช้กลไกการเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม การปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ ให้มีความทันสมัยต่อการแก้ไขปัญหาการพนัน รวมทั้ง การร่วมกันผลักดันการแต่งตั้งคณะทำงานยกร่างแผนการป้องกันและลดผลกระทบเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์ โดยกำหนดมาตรการต่าง ๆ จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ 1) การส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างองค์ความรู้ 2) การป้องกันและเผยแพร่ความรู้ 3) การเฝ้าระวังและการติดตามการบังคับใช้กฎหมาย 4) การบำบัดช่วยเหลือเยียวยา และ 5) การบริหารจัดการกลไกสนับสนุนการดำเนินงาน ที่จะเป็นแนวทางร่วมประสานการทำงานได้อย่างเป็นรูปธรรมและมีความยั่งยืน

ตลอดระยะเวลา 1 ทศวรรษ จะเห็นภาพของการสานพลังของภาคีเครือข่ายที่ร่วมกันสนับสนุนการดำเนินงานขับเคลื่อนสังคมและนโยบายสาธารณะ เพื่อป้องกันและลดผลกระทบจากการพนัน กระผมในนามขององค์กรร่วมจัดเวทีนโยบายสาธารณะ ประกอบด้วย สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย และสถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทย โดยได้รับความร่วมมือจากกรมสุขภาพจิต กรมกิจการเด็กและเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ และมูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ ขอต้อนรับทุกหน่วยงานที่เป็นแรงขับเคลื่อนในการสานพลังการทำงานที่ผ่านมาและจะร่วมสานพลังกันต่อไป ด้วยความยินดีเป็นอย่างยิ่ง รวมทั้ง ได้ร่วมกันเป็นส่วนหนึ่งในการรวมพลังเพื่อป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์ไปข้างหน้าอย่างมั่นคงและต่อเนื่องต่อไป

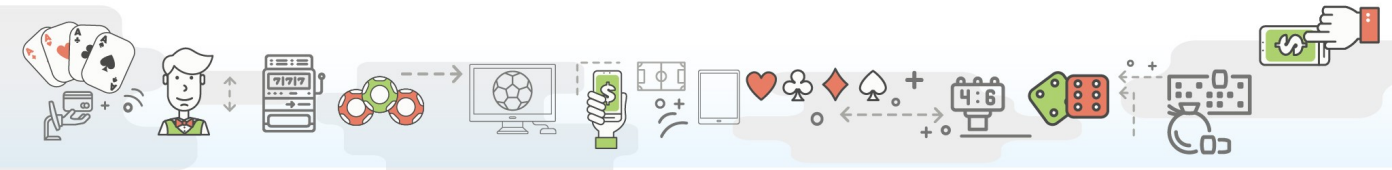

จุดประกาย
" 1 ทศวรรษ...สู่ก้าวต่อไปที่ท้าทาย "

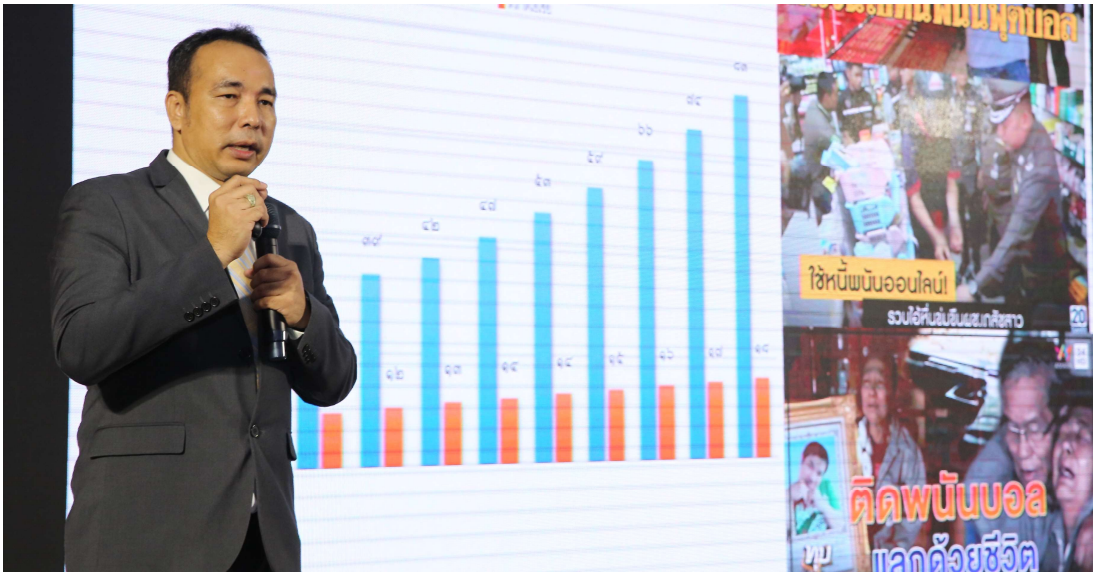

นายพงศ์ธร จันทรัศมี
ผู้จัดการศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน
มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ

จากความท้าทายที่สำคัญ สู่ผลการดำเนินงานเด่นในรอบ 10 ปี

จากการดำเนินงานป้องกันและลดผลกระทบเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์ โดยได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ และความร่วมมือของภาคีเครือข่ายในการดำเนินงานการป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์ และภาคีเครือข่ายมีประเด็นที่มีความท้าทายและควรเดินหน้าร่วมกันต่อไป

จากวันเริ่มต้นการทำงาน ได้ปรึกษาหารือวงการทำงานเพียงไม่กี่ท่าน จนถึงวันนี้ได้เกิดความร่วมมือการทำงานที่เป็นภาคีเครือข่าย ซึ่งในส่วนของภาคีเครือข่ายหน่วยงานภาครัฐที่สำคัญได้เชิญเข้าร่วมดำเนินงานเกือบครบทุกกระทรวงที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ที่สำคัญมีภาคีเครือข่ายเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยได้เข้ามาร่วมดำเนินการป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์ด้วย

มสช. เริ่มต้นจากคำว่า **"พนันเรื่องยาก...แต่จัดการได้"** ซึ่งเริ่มมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 โดยเริ่มแรกทุกท่านมองเห็นว่า "พนันเป็นเรื่องยาก" โดยเฉพาะในประเทศไทย เนื่องจากคนไทยส่วนใหญ่มีประสบการณ์เล่นการพนัน และมีความรู้สึกที่ฝังลึกสืบกันมาว่า "พนันไม่ใช่ปัญหา" ยิ่งพนันออนไลน์จะได้รับความท้าทายเป็นอย่างมากว่าจะสามารถดำเนินการอะไรได้บ้าง จากผลสำเร็จของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์จากต่างประเทศ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากภาคีเครือข่าย โดยมีความเห็นที่เป็นทิศทางเดียวกันว่า **"พนันเรื่องยาก...แต่จัดการได้"**

จากการทำงาน 10 ปี เริ่มต้นจากข้อมูล การนำเสนอข่าวรายวันของสื่อสารมวลชน เช่น การปล้น การทุจริตของพนักงานในองค์กร เพื่อนำเงินไปใช้หนี้การพนันที่ได้นำมารวบรวมเป็นข้อมูลการทำงาน ส่วนข้อมูลด้านวิชาการได้จากศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และจากหน่วยงานสถาบันทางวิชาการที่ได้สำรวจข้อมูล เพื่อชี้ให้เห็นถึงแนวโน้มสถิติที่มีการเล่นพนันที่มีอัตราสูงขึ้นของคนไทย ไม่เฉพาะผู้เล่นการพนัน แต่ธุรกิจการพนันก็มีการเติบโตขึ้นตามมา โดยเฉพาะธุรกิจการพนันออนไลน์นั้น มีการเติบโตในระดับโลกอย่างเห็นได้ชัดเจน

สิ่งที่สำคัญที่ติดตามมาคือผลกระทบที่มีต่อเด็กและเยาวชนที่อยู่ในสภาพแวดล้อมของการพนัน จากการแนะนำของอาจารย์ไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม อดีตรองนายกรัฐมนตรี กล่าวว่า การดำเนินการป้องกันเด็กและเยาวชนควรเริ่มจากบันได 5 ขั้น เพื่อการป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนัน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การค้นหาความจริง มาจากผลการสำรวจ งานวิจัย การวิเคราะห์สถานการณ์ สภาพปัญหา บทเรียนที่ผ่านมา และแนวทางการแก้ปัญหา

ขั้นที่ 2 การร่วมคิดร่วมทำ เป็นการพัฒนาเครือข่าย การเปิดรับฟังความคิดเห็น และความร่วมมือกับผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย สถาบันการศึกษา องค์ชุมชน และองค์กรภาคประชาสังคม

ขั้นที่ 3 การสื่อสารสาธารณะ เป็นการขยายพลังให้มากขึ้น ด้วยการเชื่อมโยงเครือข่าย รณรงค์ให้ความรู้ เผยแพร่สื่อสร้างสรรค์ และเชื่อมโยงเครือข่าย

ขั้นที่ 4 การจัดการความรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วยเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การพัฒนาทางเลือก และการพัฒนาข้อมูลเพื่อการขับเคลื่อน

ขั้นที่ 5 นโยบายสาธารณะ การประสานความร่วมมือกับฝ่ายนโยบาย การพัฒนาข้อเสนอนโยบายและมาตรการ เป็นต้น

จากบันได 5 ขั้น ได้นำมาปรับเป็นการวางแผนการทำงานของแต่ละปี ในการป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์ เริ่มดำเนินการขับเคลื่อนการป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 – 2552 คือในปี พ.ศ. 2550 เป็นการสร้างความตระหนักต่อผลกระทบจากการพนันต่อเด็กและเยาวชน และสังคม พ.ศ. 2553 - 2554 จัดทำข้อเสนอแนะในการป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนัน พ.ศ. 2555 - 2556 การเปิดตัวการป้องกันและผลกระทบจากการพนันด้วยมิติสุขภาพ ได้ศึกษาผลกระทบของสมองจากการพนัน การป้องกันการติดพนัน คุณปวีณา หงสกุล อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) ได้นำเรื่องพนันเข้าสู่การประชุมของคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ เพื่อหาแนวทางการป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนัน พ.ศ. 2557 – 2559 ได้พัฒนาเครือข่ายร่วมกันขับเคลื่อนลดผลกระทบจากการพนันออนไลน์ ร่วมกับมหาวิทยาลัยไทยหยุดพนัน ชุมชนท้องถิ่นลดผลกระทบจากการพนัน ผลักดันเข้าสู่คณะกรรมการสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ เป็นมติสมัชชา 7.1 การบูรณาการป้องกันเด็กและเยาวชนจากพนัน พ.ศ. 2560 - 2561 เกิดความร่วมมือป้องกันพนันออนไลน์ช่วงฟุตบอลโลก และเป็นครั้งแรกที่มีการเชิญภาคีเครือข่ายหน่วยงานภาครัฐ 11 หน่วยงาน คือ 1) สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ 2) สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม 3) กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย 4) กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ 5) กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข 6) สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) 7) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ 8) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) 9) สำนักงานกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ 10) สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย และ 11) สถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทย ต่อมาปี พ.ศ. 2562 ได้จัดทำ (ร่าง) แผนการป้องกันและลดผลกระทบเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์ พ.ศ. 2563 - 2569 จากการแต่งตั้งของคณะอนุกรรมการส่งเสริมการปกป้องเด็กและเยาวชนจากการใช้สื่อออนไลน์ ในคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์คือ 1) คณะกรรมการการพนันแห่งชาติ (กำกับ ควบคุมพนัน) 2) กลไกบูรณาการความร่วมมือ 3) การวิจัยและจัดการองค์ความรู้ 4) การพัฒนาเครือข่ายปกป้อง ปรึกษา เยียวยา และ 5) เฝ้าระวัง และบังคับใช้กฎหมายมีรายละเอียดดังนี้ **ยุทธศาสตร์ที่ 1** การผลักดันประเด็นการรู้เท่าทันพนันออนไลน์เป็นวาระแห่งชาติ **ยุทธศาสตร์ที่ 2** การสร้างและพัฒนาให้เกิดกลไกในกำกับของรัฐเพื่อทำหน้าที่บูรณาการความร่วมมือในการดำเนินงาน **ยุทธศาสตร์ที่ 3** การสร้างองค์ความรู้ การจัดการความรู้ และเผยแพร่ **ยุทธศาสตร์ที่ 4** การส่งเสริมบทบาทและระดมความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการป้องกันลดผลกระทบ การให้คำปรึกษาและบำบัดเยียวยา และ**ยุทธศาสตร์ที่ 5** การสนับสนุนให้เกิดเครือข่ายเฝ้าระวังและส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมาย

ทั้งหมดนี้ ถือเป็นนโยบายที่มีความท้าทายว่า จะสามารถผลักดันไปสู่นโยบายของรัฐบาลได้อย่างไร จากการติดตามเรื่องนี้พบว่านายกรัฐมนตรีเกือบทุกท่านได้กล่าวถึงปัญหาการพนันออนไลน์ ปัญหาต่อเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีคนปัจจุบัน ได้กล่าวไว้ในช่วงฟุตบอลโลกที่ผ่านมา ในหนังสือพิมพ์ คมชัดลึก ว่า *“ผมห่วงคนไทยเล่นพนันบอลโลก โบราณสอนว่าไฟไหม้บ้าน 10 ครั้ง ไม่เท่าเสียพนันเพียงครั้งเดียว”*

คำถามคือด้านกลไกการทำงาน ใครจะรับหน้าที่เป็นเจ้าภาพหลัก ซึ่งเป็นประเด็นหลักในการปรึกษาหารือกันทุกปี สุดท้ายด้านงบประมาณที่จะต้องใช้ในการดำเนินงานขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการจุดประกายการทำงานต่อไป ประกอบด้วยสิ่งที่ท้าทายหลัก ๆ จำนวน 3 เรื่อง คือ 1) ภาครัฐจะนำข้อเสนอเพื่อป้องกันพนันออนไลน์ไปบรรจุในนโยบายของรัฐบาลในด้านใด 2) กลไกที่เป็นเจ้าภาพหลักจะเป็นใคร และ 3) การมีงบประมาณในการขับเคลื่อนกลไกการทำงานต่อไป

↯ ความท้าทายต่อสถานการณ์การพนันออนไลน์ผ่านสื่อต่าง ๆ

นายพชรพรรษ์ ประจวบลาภ
เลขาธิการสถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทย

ในฐานะของผู้ทำสื่อและอยู่ในพื้นที่สื่อ จบการศึกษาด้านนิเทศศาสตร์ และเป็นผู้ดำเนินรายการสถานีโทรทัศน์ กล่าวว่า การพนันมีการย้ายช่องทางขึ้นไปอยู่บน platform ของออนไลน์ ขณะนี้ทุกอย่างบนโลกอาศัยกลไกการทำงานบนอินเทอร์เน็ต เช่น ข้อมูลล่าสุดของการใช้เทคโนโลยี 5 G ในการขับเคลื่อนรถยนต์ คนบังคับรถยนต์อยู่กรุงเทพมหานครแต่รถยนต์อยู่ที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ถือเป็นการเข้าถึงการใช้เทคโนโลยี

ในสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) เฟสบุ๊ก แอปพลิเคชันไลน์ แม้กระทั่งช่องทางยูทูบในการเข้าถึงเว็บไซต์การพนันออนไลน์ สิ่งที่จะกล่าวคือเฟสบุ๊ก แอปพลิเคชันไลน์ ไม่ได้เป็นช่องทางในการเล่นการพนันออนไลน์ แต่เป็นประตูไปสู่ช่องทางการเล่นการพนันออนไลน์ ซึ่งเด็กและเยาวชนต้องผ่าน

ช่องทางเฟสบุ๊ก แอปพลิเคชันไลน์ และยูทูบ เพื่อติดต่อกับนายหน้าก่อน สิ่งที่ต้องมีการดำเนินหลังจากนี้ต้องมีการควบคุมภาคเอกชนคือ เฟสบุ๊ก แอปพลิเคชันไลน์ และยูทูบว่าจะต้องดำเนินการอย่างไร

ช่องทางการเข้าถึงพนันออนไลน์ การใช้เครื่องมือเฟสบุ๊กในการประชาสัมพันธ์ช่องทางการเข้าถึงเว็บไซต์การพนันออนไลน์ ส่วนด้านยูทูบเปรียบเสมือนอาจารย์ ถ้าเด็กและเยาวชนไม่สามารถเล่นการพนันได้ หรือเล่นการพนันไม่เป็น จะอาศัยช่องทางยูทูบในการศึกษาวิธีการเล่น วิธีการเล่นอย่างไรให้ชนะ เล่นอย่างไรให้ได้เงิน เป็นต้น แม้กระทั่งช่องทางแอปพลิเคชันไลน์ ถือเป็นช่องทางการสมัคร มีการปลอมแปลงบัญชี แม้กระทั่งในเว็บไซต์ข่าวกีฬาก็มีการ Try in คือ การโฆษณาแฝงทั้งลักษณะขายตรงและโฆษณาแฝง

สิ่งที่ท้าทายการทำงานมากที่สุดคือ ไม่ใช่เป็นเพียงการปิดเว็บไซต์ เพราะไม่สามารถมีหนทางปิดกั้นเว็บไซต์ได้หมดอย่างแน่นอน ดังนั้น มาตรการดำเนินการต้องประกอบด้วย การควบคุมทางกฎหมาย และการสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่เด็กและเยาวชน

ความท้าท้ายต่อการทำงานกับเครือข่ายเด็กและเยาวชน

นางสาวสุภาพิชญ์ ไชยดิษฐ์
ประธานสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย

ความท้าทายในการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่าย หนึ่งในความท้าทายที่ยิ่งใหญ่คือ **Leave no one behind** (การไม่ทอดทิ้งใครไว้ข้างหลัง) การทำงานร่วมกันหลายเครือข่ายไม่เฉพาะกับเครือข่ายเด็กและเยาวชน แต่รวมถึงเครือข่ายอื่น ๆ เช่น ผู้ปกครอง ผู้ที่เสี่ยงต่อการเล่นการพนัน เด็กที่กำลังเล่นการพนัน หรือทุกคนที่มีความเกี่ยวข้องกับการพนัน เห็นว่าเครือข่ายเหล่านั้นเป็นเครือข่ายที่มีการทำงานร่วมกับเรา work with, not work for (เราจะไม่ทำงานให้เขาแต่เราจะร่วมทำงานกับเขา) ถ้าใช้หลักการนี้ในการทำงานร่วมกับเครือข่าย จะมองเขาเป็นเครือข่าย ไม่ใช่ “ตัวปัญหา” ไม่ใช่บุคคลที่ก่อให้เกิดปัญหา ถ้าใช้หลักการนี้ ในการทำงานสิ่งที่ตามมาในการทำงานคือ ความสามารถรับรู้ถึงปัญหาที่แท้จริงได้ว่าปัญหาคืออะไร เจ้าของปัญหาจะรู้ดีที่สุดว่าปัญหานั้นคืออะไร “มังกรต่างถิ่น ก็ไม่สู้งูดินเจ้าของปัญหา” ดังนั้น วิธีการกำจัดความท้าทายคือการเปลี่ยนตัว

เครือข่ายให้กลายเป็นข้อท้าทายของการพนันแทน ถ้าสามารถเปลี่ยนเครือข่ายให้เป็นข้อท้าทายของการพนัน และการพนันจะไม่ใช่ข้อท้าทายในการทำงานของเราอีกต่อไป

เครือข่ายที่มีความหลากหลายเมื่อมารวมตัวกัน แน่นอนว่าจะมีเรื่องหลาย ๆ เรื่อง ที่ต้องมีการปรับความคิด ทัศนคติ และการทำงานร่วมกันในหลาย ๆ มิติ นั่นคือการเปลี่ยนตัวเองให้เป็นความท้าทายของพนัน และอย่าให้พนันมาเป็นความท้าทายของเราอีกต่อไป

ความท้าทายต่อการสร้างความตระหนักผลกระทบต่อสุขภาพและการช่วยเหลือเยียวยา

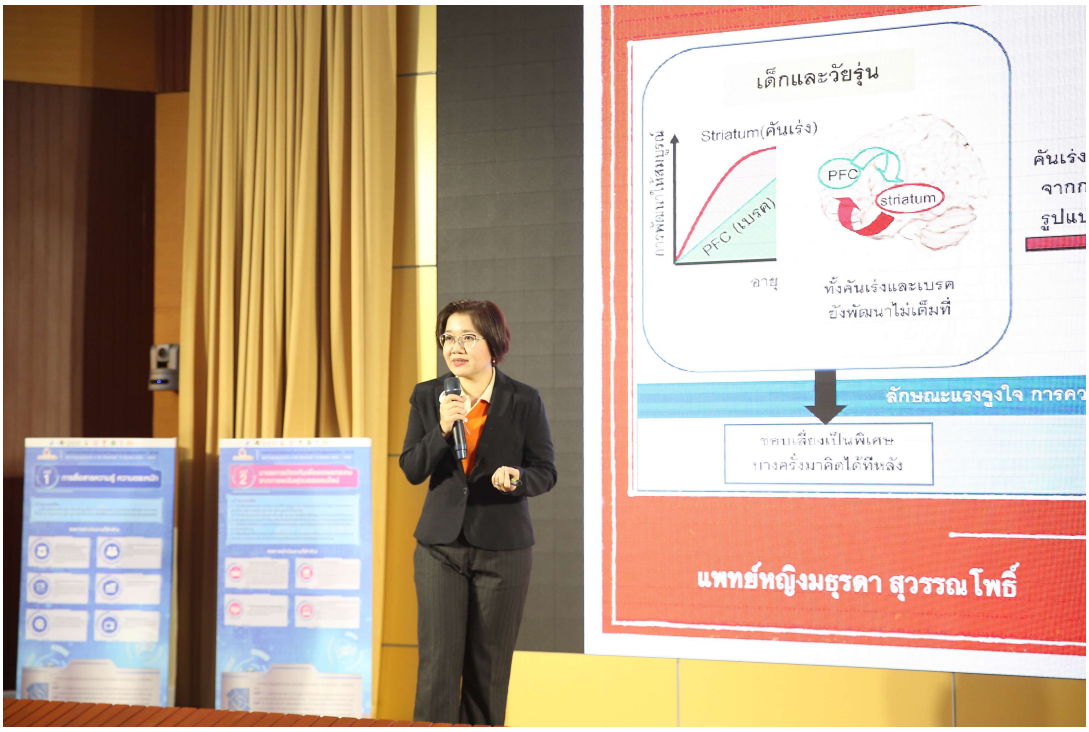

แพทย์หญิงมธุรดา สุวรรณโพธิ์

ผู้อำนวยการสถาบันราชานุกูล กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

ทำไม! พนันออนไลน์ต้องเป็นเด็กและเยาวชน เพราะว่าในสมองของเด็กและเยาวชน หากมีการปล่อยไว้ มีส่วนสมองปกติและส่วนสมองที่เป็นการให้รางวัล เวลาการเล่นเกม เล่นพนัน หรือการไปชอบผู้หญิงสักหนึ่งคน ทำให้เกิดมีความสุข ดังนั้น ในเด็กและเยาวชนก็เช่นเดียวกัน ในอายุที่ต่ำกว่า 18 ปีลงมา สมองส่วนนี้ทำให้เกิดอาการเคลิ้มฝัน ในขณะที่อายุ 18 ปีขึ้นไป สมองส่วนเบรกค่อนข้างดี เด็กและเยาวชนจึงเป็นจุดมุ่งหมายว่าทำไมต้องมาป้องกันเด็กและเยาวชน เมื่อไรก็ตาม ถ้าส่วนสมองการให้รางวัลมีจำนวนมากเกินไป ส่วนสมองที่เป็นคันเบรกจะไม่ทำงานเลย จะเห็นได้ว่าสมัยนี้ คนหัวร้อนมากขึ้น เพราะมีสื่อ

และการเข้าถึงเกมได้มากขึ้น ในวงการแพทย์ไม่อาจสามารถระบุได้ว่า คนนี้ เป็นโรคติดพนันแล้ว ไม่สามารถเจาะเลือดและบอกได้ ไม่สามารถตรวจปัสสาวะเหมือนโรคอื่น ๆ ซึ่งโรคติดพนัน (Gambling Disorder) จัดอยู่ในกลุ่มโรคเดียวกับโรคที่เกี่ยวกับสารเสพติด (Substance-related and Addictive Disorders) ลักษณะของผู้ติดพนันต้องมีอาการต่อเนื่องอย่างน้อย 4 ข้อ ในระยะเวลา 1 ปี คือ

- หมกมุ่นอยู่กับการเล่นการพนัน
- อยากเล่นมากขึ้นเรื่อย ๆ
- ไม่สามารถหักห้ามใจ หรือหยุดการเล่นได้
- มีอาการหงุดหงิด หากต้องหยุดเล่นหรือไม่ได้เล่น
- เมื่อมีความไม่สบายใจจะไปเล่นการพนัน
- เมื่อเสียพนันก็อยากเล่นอีก เพื่อให้ได้เงินคืน
- อาจโกหกคนใกล้ชิดหรือแพทย์เรื่องการไปเล่นพนันหรือปกปิดจำนวนเงินที่ใช้ไปในการเล่นพนัน
- ต้องพึ่งพาผู้อื่นเรื่องเงิน เพราะมีปัญหาการเงินจากการพนัน
- มีความเสื่อมถอยในหน้าที่การงาน การเรียน หรือเสียความสัมพันธ์กับคนรอบข้าง เนื่องมาจากพนัน

ขณะนี้ กลยุทธ์ทางธุรกิจที่เข้ามามีความน่ากลัว เช่น อีสปอร์ตที่มีการเล่นโดยที่ไม่ต้องไปเล่นเอง ด้วยการดูที่มีความเพลิดเพลิน และหากจะให้เกิดความสนุกสนานมากกว่านั้น คือ การลงเงินเดิมพันในธุรกิจตรงนี้ ได้แพร่ขยายเข้ามาในประเทศไทย สิ่งที่ท้าทายคือเด็กและเยาวชน ถ้าเกิดการปล่อยปละละเลย สมองจะไม่สามารถกลับคืนมาได้ และจะมีผู้ป่วยมากขึ้นตามลำดับ เนื่องจากอุปกรณ์สื่อสารได้รับการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ในขณะที่สังคมยังพัฒนาไม่ทัน จึงมีสิ่งที่ต้องการฝากไว้ว่า จะเล่นอย่างไร ให้รู้เท่าทัน และเล่นอย่างไร ให้มีความสุข โดยไม่ต้องมาเป็นคนไข้ของคุณหมอ

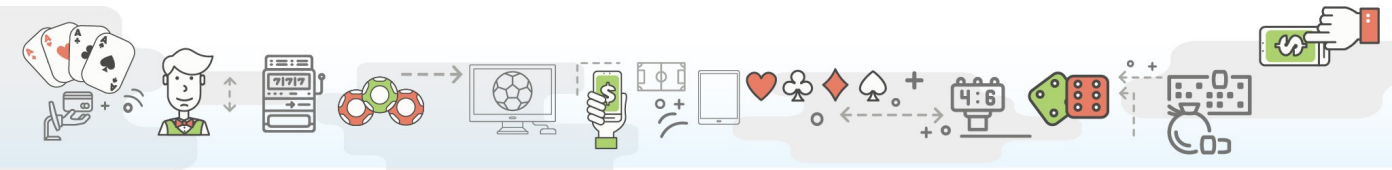

ความท้าทายต่อการขับเคลื่อนนโยบายป้องกันเด็กและเยาวชนของภาครัฐ

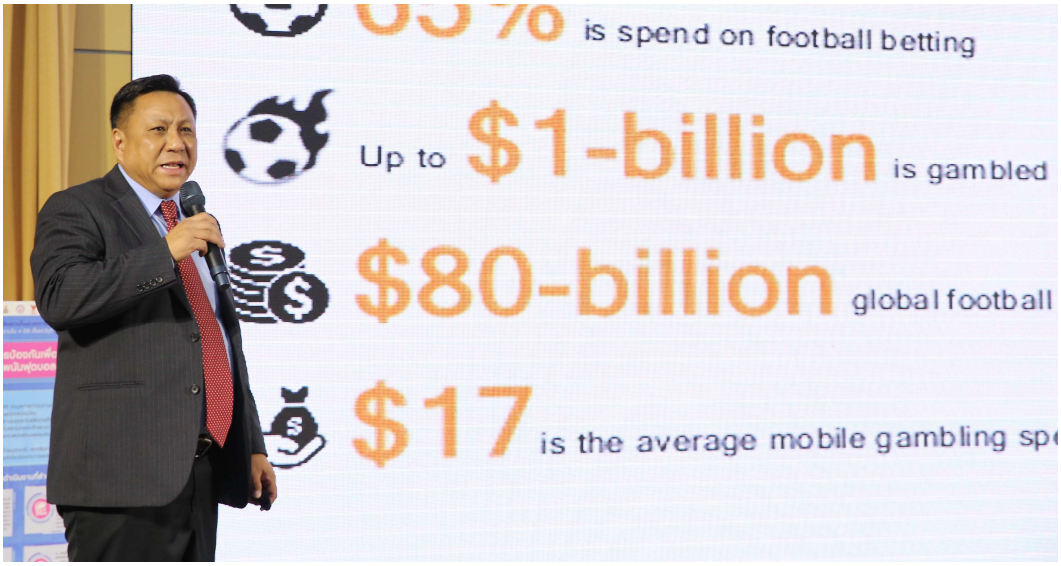

ผศ.ร.ต.อ.ดร.วิเชียร ตันศิริคงคล
อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์
คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

"1 ทศวรรษ รวมพลังป้องกันเด็กและเยาวชนจากพนันออนไลน์" คำถามคือตอนนี้เรากำลังสู้กับอะไร กำลังต่อสู้อยู่กับยักษ์ เป็นยักษ์ที่มองแล้วว่า จะสู้เขาได้หรือ? เพราะธุรกิจที่เป็นธุรกิจพนันออนไลน์เป็นธุรกิจที่ใหญ่มากในโลกใบนี้ พนันทั้งหมด ตามคาสิโนต่างๆ เป็นอุตสาหกรรมแบบดั่งเดิม (Sunset Industry) แต่ถ้าเป็นการพนันผ่าน platform ที่มากับเทคโนโลยีเป็นอุตสาหกรรมที่มีการเติบโตรวดเร็วมาก (Sunlight Industry) มูลค่าการตลาดเป็นจำนวน 3 ล้านๆ บาท ซึ่งเป็นข้อมูลของ 2 ปีที่ผ่านมา

นอกจากนั้น มูลค่าการตลาดที่เพิ่มมากขึ้น มาพร้อมกับกลยุทธ์ทางธุรกิจ ในธุรกิจมีการเจาะผ่านกลุ่มคนทุกยุคทุกวัย ประเด็นต่างๆ เหล่านี้ ในประเทศไทยจะได้พบเห็นเว็บไซต์เหล่านี้เกิดขึ้นมากมาย สิ่งเหล่านี้เกิดภายใต้กลไกการตลาด ภายใต้สิ่งที่เป็นธุรกิจ สามารถเข้าถึงได้ทุกบ้าน ไม่ว่าเด็ก เยาวชน ผู้ใหญ่ และคนสูงวัย ไม่เว้นแม้กระทั่งการเข้าไปสู่วงการศึกษา สิ่งที่เกิดขึ้นมาเหล่านี้ จะจัดการอย่างไร ระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา มีการวิเคราะห์ว่า ถ้าหากถอย ประเทศไทยคงไม่ต่างอะไรกับคนป่วยในเรื่องของติดการพนัน ทั่วโลกก็มีการติดการพนัน แต่ในประเทศไทยมีความเชื่อที่ไม่สามารถจะบอกได้ว่า "ถูก" หรือ "ผิด" ว่าการพนันอยู่ในสายเลือดของคนไทย ประเด็นนี้เป็นเรื่องใหญ่มาก เป็นสำนึกที่ถูกต้องหรือไม่ ไม่มีใครทราบ ทราบแต่ว่าการขยายตัวของธุรกิจการพนัน สามารถกล่าวได้ว่า **"ประเทศไทยเป็นเป้าหมายหลักของการพนันประเทศหนึ่ง เนื่องจากคนไทยมีจิตสำนึกที่ต่างจากประเทศอื่นๆ"**

เมื่อธุรกิจมีการขยายตัวจะมีการมุ่งเจาะประเทศที่มี “จิตสำนึก” ที่เห็นว่าสามารถทำธุรกิจได้ ประเด็นนี้ เป็นประเด็นใหญ่ที่คิดว่าเป็นเรื่องที่สำคัญของประเทศไทย แต่จะสู้ได้อย่างไร เมื่อธุรกิจมีมูลค่าเป็นล้านๆ เหรียญสหรัฐอเมริกา เราสู้ได้ สิ่งที่ต้องทำและคิดคือ การตัดวงจรคนรุ่นใหม่ ในขณะที่ได้ปลุกจิตสำนึกคนในประเทศ เพื่อให้รู้ว่าพนันควรเป็นงานอดิเรก พนันควรจะมีเหตุมีผล แต่พบว่า บางครั้งการต่อสู้กับคนตามสุภาษิตที่บอกว่า “ไม้แก่ ดัดยาก ไม้อ่อนดัดง่าย” ไม้แก่ สัมฤทธิผลยาก จึงต้องมีการจัดการที่ไม้อ่อน เพราะฉะนั้น ในประเด็นที่มีการดำเนินงานมาตลอดระยะเวลา 10 ปี จึงพยายามตัดวงจรนักเล่นพนันหน้าใหม่ และพยายามสร้างเยาวชนของชาติที่มีภูมิคุ้มกันที่เข้มแข็งในเรื่องการพนันนั่นเอง

ตลอดระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา ภาคีเครือข่าย องค์กร มีการทำงานที่เข้มแข็งในระดับหนึ่ง และในที่สุดของการสร้างความเข้มแข็งของการทำงาน จนพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้รับรู้ถึงสถานการณ์และปัญหา และมีการสั่งการ กำชับ ให้ดูแลเด็กและเยาวชนให้ห่างไกลการพนันได้สั่งเจ้าหน้าที่คุมเข้มพนันออนไลน์ สถานบันเทิง-ร้านอาหาร กล่าวได้ว่าถ้าผู้บริหารได้รับทราบ มีการสั่งการและกำชับถือว่าการทำงานที่ผ่านมาประสบความสำเร็จแล้วในเบื้องต้น เพราะเรากำลังสู้กับ “ยักษ์ใหญ่ทางธุรกิจ” การสู้กับยักษ์ใหญ่ทางธุรกิจจะใช้เงินไปแข่งสู้กับเขาไม่ได้ แม้กระทั่งการทุ่มเงินด้านสื่อเป็นพัน ๆ ล้าน ก็ไม่สามารถเอาชนะได้ หรือสร้างยุทธศาสตร์ดีอย่างไร ก็สู้เขาไม่ได้ ถ้าปราศจากความเข้มแข็งของเครือข่าย ชุมชน สังคม และครอบครัว เพราะฉะนั้น ตลอดระยะเวลา 10 ปี แม้ว่าจะไม่สามารถปราบการพนันได้ หรือไม่สามารถยุติธุรกิจการพนันออนไลน์ได้ แต่เราจะทำอย่างไร ให้คนเล่นพนันหน้าใหม่ลดลง ทำอย่างไร ให้เด็กและเยาวชนของชาติ รู้ถึงพิษภัยในการเข้าสู่การพนันออนไลน์ และทำให้ประเทศเกิดความเข้มแข็งในที่สุด

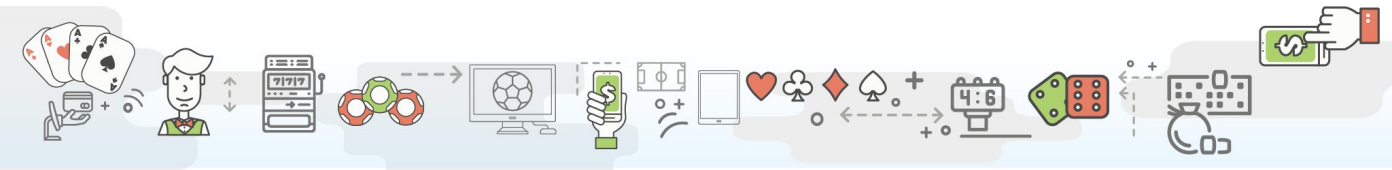

เสวนา **"สานคิด สานกำลังสร้างกลไกป้องกันเด็กและเยาวชนจากพนันออนไลน์"**

ดร.ธีรารัตน์ พันทวี วงศ์ธนะอเนก
ผู้ดำเนินรายการ
ประธานคณะทำงานยกร่างแผนการป้องกันและลดผลกระทบ
เด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์

หลายภาคส่วนได้เรียกร้องมาอย่างต่อเนื่องว่า "การพนันต้องไม่เป็นเรื่องปกติ" ต้องเป็นเรื่องที่ไม่คุ้นชินจนไม่รู้ว่า "มีผลกระทบ" วันนี้ ถือเป็นสัญญาณที่ดีอย่างยิ่ง ที่ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้ประกอบการ ภาคประชาสังคม และสถาบันวิชาการ มาร่วมเวทีนโยบายสาธารณะเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานป้องกันและลดผลกระทบเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์ "1 ทศวรรษ รวมพลังป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์" ที่ทำให้ทุกภาคส่วนได้แสดงความรับผิดชอบร่วมกัน

การพนันเป็นปัจจัยเสี่ยงในเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นวัยเปราะบาง ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งสี่ท่าน ที่จะทำให้เห็นมุมมองในการผลักดันและขับเคลื่อนการลดผลกระทบจากการพนันออนไลน์ ใน 3 ประเด็น คือ 1) มุมมองต่อสถานการณ์พนันออนไลน์ และบทบาทของหน่วยงานคณะกรรมการป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์ 2) ข้อคิดเห็นต่อแผนการป้องกันและลดผลกระทบเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์และแนวทางการสนับสนุนการขับเคลื่อนงาน และ 3) ข้อคิดเห็นต่อการประสานความร่วมมือและผลักดันให้การป้องกันพนันออนไลน์เป็นวาระแห่งชาติโดยรวม

นายแพทย์ประวิทย์ ลี่สถาพรวงศา
กรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์
และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)

ในแวดวงคณะทำงานเรื่องการขับเคลื่อนปัญหาการพนันตนเองได้ดำเนินการมาระดับหนึ่ง เหมือนดังเช่น แพทย์หญิงมธุรดา สุวรรณโพธิ์ ผู้อำนวยการสถาบันราชานุกูล ที่กล่าวถึงพนันส่งผลกระทบต่อพัฒนาการทางสมอง และค่อนข้างถาวร ปัญหาคือ ยิ่งติดพนันตั้งแต่เด็ก ๆ จะยิ่งมีความรุนแรงของอาการติดพนันมากกว่าในผู้ใหญ่ สถานการณ์โดยรวมพบว่าการเล่นพนันเปลี่ยนจากการเล่นการพนันในบอลเป็นการพนันออนไลน์ และการพนันออนไลน์สามารถเข้าถึงคนได้ทุกกลุ่มอายุ ยกตัวอย่าง ในบางประเทศบ่อนการพนันที่ถูกกฎหมาย จะตรวจคนต่ำกว่าอายุเท่าไร ที่ห้ามเข้าไปเล่น เช่น ต่ำกว่าอายุ 20 ปี ห้ามเข้า พอเป็นรูปแบบการพนันออนไลน์ เด็กสามารถโกงอายุได้ การพนันออนไลน์แพร่ขยายไปที่เด็กได้ค่อนข้างมาก ปัญหาด้านสุขภาพที่เกิดขึ้นคือ ปัญหาไม่ได้อยู่เฉพาะคนรุ่นเรา บางครั้งอาจเป็นไปได้ว่าอาการติดอะไรบางอย่างจะถ่ายทอดไปสู่ลูกหลาน ซึ่งมีการศึกษาในบางประเทศ พบว่าแม่ที่ติดบุหรี่ ลูกที่คลอดออกมามีสิทธิ์ในการติดบุหรี่มากกว่าแม่ที่ไม่ได้สูบบุหรี่ ดังนั้น การพนันอาจจะไม่มีความแตกต่างกันเท่าไร การพนันจึงสามารถก่อปัญหาในรุ่นเราและยังสามารถก่อปัญหาในรุ่นต่อไป ในหลักการด้านสาธารณสุขเห็นว่า ถ้าเป็นการกระจายปัญหาในวงกว้าง ก็ต้องใช้แนวทางการป้องกันในวงกว้างเช่นกัน ถ้าสิ่งนั้นระบาดอยู่ก็ต้องการจัดการปัญหาในสิ่งที่นั้น ๆ การไปสอนเด็กทีละคนไม่เป็นประโยชน์ ยกตัวอย่าง พระต่อให้เป็นพระที่บวชแล้วจะไม่พยายามไปข้องแวะกับสถานที่อโคจร เว็บโป๊ หนังโป๊ และการพนันทั้งหลายจะไม่ข้องเกี่ยว การชนะจิตของคนได้ง่ายมาก เชื่อทฤษฎีว่าการสร้างภูมิคุ้มกันเป็นสิ่งสำคัญแต่ต้องสร้างระดับหนึ่งที่เหนือกว่าสิ่งแวดล้อม หากปล่อยให้สิ่งแวดล้อมแพร่ระบาด ปัญหาก็คือจะสามารถเอาชนะเราได้ ต่อให้มีภูมิคุ้มกันดีก็ตาม เหมือนกับโรคระบาดรับการฉีดวัคซีนแล้วแต่ทำไมยังป่วย นั่นคือ วัคซีนไม่ได้ผลร้อยเปอร์เซ็นต์เสมอไป ในการป้องกันโรคพบว่าไม่มีวัคซีนไหนจะป้องกันได้ผลร้อยเปอร์เซ็นต์เช่นกัน

หลักการที่แลกเปลี่ยนในวันนี้คือ การมุ่งไปที่คนติดพนัน ซึ่งเชื่อว่าในเชิงสถิติจะมีคนกลุ่มใหญ่กับคนกลุ่มน้อย จากผลการวิจัยต่างประเทศพบว่าการพนันที่ส่งผลกระทบทางเศรษฐกิจคือ การควบคุมตัวเอง เช่น 1) ใช้เวลามากกว่าปกติในการเล่นการพนัน 2) ใช้จำนวนเงินมากกว่าที่คาดหวัง ผลสรุปคือสิ่งที่เป็นปัญหาคือจำนวนกลุ่มคนกลาง ๆ ที่มีมากมายมหาศาลที่ไม่สามารถควบคุมตัวเองได้ ดังนั้น ปัญหาคือการพนันเป็นปัญหาทางสาธารณสุข ในหลายประเทศกำหนดว่าการพนันเป็นปัญหาทางสาธารณสุข ต้องมีมาตรการในการป้องกันโรค ในด้านสาธารณสุขแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับปฐมภูมิ (Primary) คือระดับต้นทำอย่างไร ไม่ให้มีคนเล่นการพนัน ระดับทุติยภูมิ (Secondary) คือ เป็นระดับกลาง ถ้าหลวมตัวไปเล่นการพนันแล้ว ทำอย่างไร ไม่ให้ติดการพนัน และระดับตติยภูมิ (Tertiary) เป็นระดับสูงคือ ติดแล้วทำอย่างไรให้หาย ดังนั้น จึงต้องมีมาตรการ แนวทางการป้องกัน และต้องมีหน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก

สำหรับสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ หรือ กสทช. ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลเฉพาะกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ คือวิทยุและโทรทัศน์ ส่วนเนื้อหาทางด้านอินเทอร์เน็ต กทสช. ไม่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลได้ ในส่วนของด้านโทรคมนาคม กทสช. มีหน้าที่กำกับดูแลในส่วนของการให้บริการ ยกตัวอย่าง อินเทอร์เน็ต ISP บริษัทโทรศัพท์เคลื่อนที่ กสทช. ทำหน้าที่กำกับดูแลแต่ไม่สามารถไปเกี่ยวข้องในรายละเอียดของเนื้อหาได้ ไม่สามารถไปดักฟังว่าใครพูดคุยกับใคร ไม่ได้ ไม่สามารถไปดักดูว่าใครส่งข้อความสั้น (SMS) กับใคร ไม่ได้ ใครส่งไลน์เข้าเฟสบุ๊กไปทำอะไร ไม่ได้ ดังนั้น ข้อจำกัดคือการเข้าไปข้องเกี่ยวกับเนื้อหาออนไลน์ไม่ได้ แต่สิ่งที่กำลังดำเนินการคือการดำเนินการทางอ้อมด้วยการสร้างความตระหนักรู้ สร้างภูมิคุ้มกัน สอนให้คนรู้ว่าเด็กอายุเท่าไร ไม่ควรใช้อุปกรณ์สื่อสาร หรือใช้อุปกรณ์สื่อสารควรมีการจำกัดเวลา สิ่งที่ดำเนินการได้คือ ตัวเนื้อหาออนไลน์ ที่ผ่านมาช่วงการแข่งขันฟุตบอลยูโร หรือฟุตบอลโลก 2-3 ครั้งก่อนหน้านั้น จะพบว่าผู้พากย์ ผู้ดำเนินรายการ ที่มีการถ่ายทอดสดมีการเชิญชวนให้มีการทายผลด้วยการส่ง SMS พอมี กสทช. ก็มีการดำเนินการแจ้งให้ทุกสถานีโทรทัศน์ ทุกสถานีวิทยุ ทุกรายการทราบว่าการดำเนินการแบบนั้นมีความผิดทางกฎหมาย เพราะเป็นการสนับสนุนให้เกิดการพนัน จะพบว่าฟุตบอลโลก ฟุตบอลยูโรประมาณ 2-3 ปีที่แล้ว การโฆษณาผ่านสื่อหลัก “ไม่มี” แต่ปัญหาที่ยังไม่สามารถจัดการได้ คือ การโฆษณาผ่านสื่อออนไลน์ที่อยู่นอกอำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน อีกส่วนหนึ่งที่สามารถดำเนินการได้คือ การประสานงานกับผู้ประกอบการโทรคมนาคม ทำอย่างไร เพื่อช่วยกันดูแลในเรื่องของปัญหาเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมผ่านทางออนไลน์ เพราะเป็นแหล่งการสร้างรายได้ เช่น การเล่นอีสปอร์ตก็ต้องมีการใช้งานอินเทอร์เน็ตมากขึ้น เป็นความพยายามที่ต้องหารือกับผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ทั้งหลายมากขึ้น

จากการทบทวนข้อมูลการศึกษาในต่างประเทศในด้านการจัดการกับการพนันออนไลน์ ต้องการเปลี่ยนบรรทัดฐานใหม่ในสังคม ถ้ายอมรับว่าการพนันยังเป็นเรื่องปกติ ยังมีการเล่นการพนันมากขึ้น ดังนั้น ภาครัฐต้องทำแนวทางป้องกันในวงกว้าง ต้องการเปลี่ยนบรรทัดฐานใหม่ (Denormalization) ออกไป ดังนั้น ไม่ใช่ประเทศไทย ทั่วโลกต้องมีการบูรณาการ เพราะการพนันมีทั้งการปราบปราม

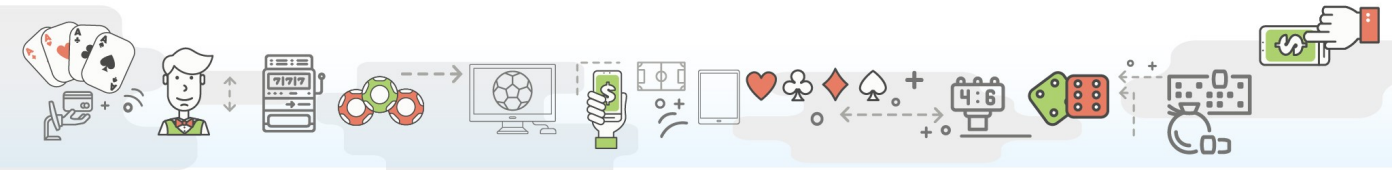

การสร้างความตระหนักรู้ การให้ภูมิคุ้มกัน การบำบัดรักษา แม้กระทั่งการตัดช่องทางการสื่อสารหรือช่องทางการเงิน รวมทั้ง การจะดำเนินการกับหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง อาจส่งผลกระทบน้อยมากตามไปด้วย

ประการสุดท้ายคือ 1) การมีทิศทางที่ชัดเจนว่า รัฐบาลจะสนับสนุนหวยออนไลน์ หรือขัดขวางหวยออนไลน์ ซึ่งเป็นเหรียญสองด้าน มุมมองรัฐบาลมองเรื่องรายได้ แต่ในหลายประเทศมองเรื่องความเสียหาย หลายประเทศไม่อนุญาตให้หวยออนไลน์ถูกกฎหมาย เพราะฉะนั้นรัฐบาลจึงคิดหวยชนิดใหม่ ๆ ซึ่งต้องมีการพิจารณาให้ดี และ 2) การพนันเป็นเรื่องเชิงพาณิชย์ร้อยเปอร์เซ็นต์ มีเจ้ามือเจ้าของบ่อน จะใช้เหตุผลไม่ได้เลยว่าอยู่ในสายเลือด เพราะการพนันออนไลน์ไม่เคยอยู่ในสายเลือดมนุษย์มาก่อน เพราะเป็นสิ่งที่มีการผลิตขึ้นมาเองในภายหลัง

นายไมตรี อินทุสุต

กรรมการปฏิรูปประเทศด้านสังคม

หลายท่านทำงานเรื่องพนันมานับ 10 ปี แต่ผมเริ่มมาเป็นวันแรก สังคมต้องก้าวไกล เป็นพลังละมุน soft power, soft culture ต้องมีการทำอย่างต่อเนื่อง ด้วยการเสริมพลัง แล้วก็เชื่อมโยง ก่อนอื่นต้องบอกว่าเวทีนโยบายสาธารณะนี้สุดยอด ผมเดินขึ้นมาเห็นกระบวนการ การนำเสนอคนละ 4 - 5 นาที มาชก ๆ แล้วกลับเข้ามุม เก็บเกี่ยวร้อยโยง ผมคิดว่าให้ A+ ทุกท่าน ผมทำงานอยู่กับชาวบ้าน และได้กลับเข้ามาทำงานในส่วนกลาง ผมตั้งโจทย์ต่อจากนายพงศธร จันทรัศมี ผู้จัดการศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะ การลดปัญหาจากการพนัน มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ ที่สั้น กระชับ และตรงประเด็น ลงท้ายด้วยกลไกนโยบายและงบประมาณ โจทย์และคำตอบอยู่ที่ ผศ.ร.ต.อ.ดร.วิเชียร ตันศิริคงคล อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา คือการสร้างความเข้มแข็งให้เครือข่าย ชุมชน สังคม และครอบครัว ในท้ายที่สุดได้อย่างไร

การต้องมีหุ้นส่วน สิ่งสุดท้ายที่ยังไม่ได้คือ การหมั่นประชุมเป็นเนืองนิตย์ ตามที่พระพุทธองค์ได้ทรงตรัสกับพระอัญญาโกณฑัญญะ ต่อไปนี้ผมจะมาเสริมพลังท่าน ให้เกิดกลไกคือหุ้นส่วน (Partnership) ตรงนี้ นับตั้งแต่ครอบครัวจนถึงระดับชาติ

ภาพรวมประเด็นปฏิรูปประเทศด้านสังคมที่สำคัญประกอบด้วย 5 แกนคือ แกนที่ 1 การออมสวัสดิการ และการลงทุนเพื่อสังคม แกนที่ 2 กลุ่มผู้เสียเปรียบในสังคม แกนที่ 3 การจัดการข้อมูลทางสังคมและองค์ความรู้ แกนที่ 4 ระบบการสร้างเสริมชุมชนเข้มแข็ง และแกนที่ 5 การมีส่วนร่วม การเรียนรู้ การรับรู้ และการส่งเสริมกิจกรรมทางสังคม กรอบแนวคิดการปฏิรูปการมีส่วนร่วม การเรียนรู้ การรับรู้ และการส่งเสริมกิจกรรมทางสังคม ประกอบด้วย 1) **สร้างพลังจิตอาสา** *“สร้างจิตสำนึกส่วนรวมของประชาชน ผ่านการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคม”* เชื่อมโยงพลังจิตอาสาทั้งประเทศผ่านกิจกรรมจิตอาสาในทุกจังหวัด ส่งเสริมให้ประชาชน ครอบครัวมีส่วนร่วมพัฒนาสังคม และพัฒนาสังคมสุขภาวะผ่านเครือข่ายจิตอาสาประชา+รัฐ+เอกชน 2) **สร้างพลังสร้างสรรค์** *“ส่งเสริมกิจกรรมทางสังคมของคนทุกวัยผ่านการสร้างพื้นที่สร้างสรรค์”* ขยายพื้นที่การเรียนรู้ที่มีความทันสมัย เข้าถึงได้ทุกระดับ ขับเคลื่อนคลังปัญญาผู้สูงอายุและโรงเรียนผู้สูงอายุ พัฒนาศักยภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นพื้นที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ถอดรูปแบบและขยายเครือข่ายวิทยุชุมชนเพื่อเป็นสื่อกลางในชุมชน 3) **สร้างพลังแผ่นดิน** *“พัฒนาศักยภาพและสร้างเอกภาพแก่กลุ่มอาสาสมัคร”* สนับสนุนอาสาสมัครเป็นพลังขับเคลื่อนหลักในชุมชน ส่งเสริมกิจกรรมลูกเสือไทยให้เป็นฐานการสร้างความมีระเบียบวินัย จิตสาธารณะในสังคม และขับเคลื่อนสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ในระดับท้องถิ่น และ 4) **สร้างพลังภูมิคุ้มกัน** *“ใช้สื่อออนไลน์อย่างสร้างสรรค์ และประชาชนมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังทางสังคม”* ส่งเสริมจริยธรรมสื่อผ่านการจัดทำมาตรฐานสื่อออนไลน์ และสร้างระบบดิจิทัลเฝ้าระวังทางสังคม Digital Community Watch Dog (DCWD) ที่ประชาชนมีส่วนร่วม

ในด้านสังคม จะใช้สื่อออนไลน์อย่างสร้างสรรค์และส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังทางสังคมประกอบด้วย 5 ส. คือ ส.1 สื่อออนไลน์ ส.2 สร้างสรรค์ ส.3 ส่งเสริม ส.4 เฝ้าระวังทางสังคม และ ส.5 การมีส่วนร่วม เพราะฉะนั้น กลไกต่างๆ ของความเป็นหุ้นส่วน จะเป็นงานที่ไม่ใช่ของกระทรวงใดกระทรวงหนึ่ง โดยจะต้องร่วมมือกับภาคประชาสังคม มูลนิธิฯ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ เครือข่ายการสื่อสาร มาร่วมกันทำให้เรื่องยากให้ยากน้อยลง เรื่องพนันเป็นเรื่องที่แก้ไม่ได้ แต่จะทำอย่างไรให้เบาบางลง และการเบาบางลงนั้น ต้องเป็นพลังเชิงสร้างสรรค์ด้วย

ด้านนโยบาย กลไก และงบประมาณ กล่าวได้ว่านโยบายคือกรอบที่มีการทำแผนเด็กและเยาวชนปี พ.ศ. 2550 - 2551 และล่าสุดที่มีการดำเนินการใน 5 ยุทธศาสตร์ ตอนนี้นโยบายมีความชัดเจนแล้ว แต่ต้องทำนโยบายให้เป็นระเบียบวาระการประชุม (Agenda) ต้องนำไปเสนอต่อนายกรัฐมนตรี เวลาท่านไปปราศรัยที่ไหน ต้องขีดเส้นใต้ตรงนี้ไว้ สรุปตรงนี้ว่า การทำงานด้านการพนันออนไลน์ สื่อออนไลน์ต่าง ๆ ต้องมีการบูรณาการกับเรื่องอื่นๆ ด้วย ยกตัวอย่างเช่น การพบชาวบ้านอย่าคุยเพียงเรื่องเดียวต้องควบคู่เรื่องอื่นๆ ไปด้วย ทั้งห้าเรื่องต้องไปด้วยกันคือ ติดสื่อ ติดเสพ ติดเสี่ยง ติดซ่า และติดเซ็กส์ เพราะฉะนั้น

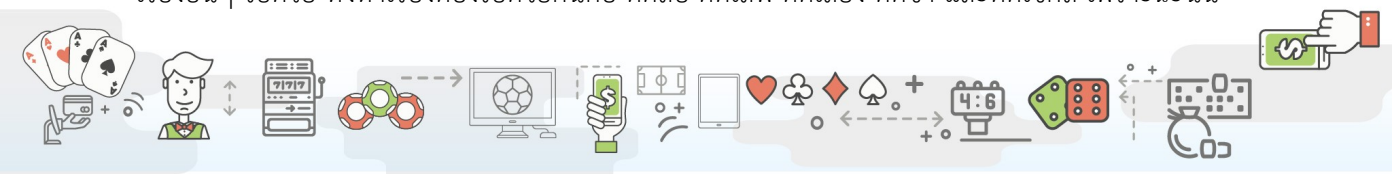

เวลานำเสนอเรื่องการพนันออนไลน์ ต้องพวงเรื่องอื่น ๆ เข้าไปด้วย เพื่อเป็นการบูรณาการ ดังนั้น ต้องทำเป็นระเบียบวาระการประชุมของชาติให้ได้ *“เหล่าแสงเรืองรองไฟส่อง อาจารย์ทั้งสองช่วยเคลื่อนตรงนี้ไปให้เกิดโหมกระพือ กระเพื่อม เป็นพลังทางสังคม”*

ดังนั้น ในกระบวนการทำงานจะต้องมี 5P ประกอบด้วย คือ 1) P Policy (นโยบาย) 2) P Prevention (การป้องกัน) 3) P Protection (การปกป้อง) 4) P participation (การมีส่วนร่วม) จากทุกภาคส่วน และ 5) Partnership (หุ้นส่วน) ที่หางบประมาณมาสนับสนุนการทำงาน และควรระวังใน 2 ส. คือ สติ และสมอง สิ่งที่ระวัง คือ ไม่รักสนุกกับเสี่ยง สตางค์ สติ และสมอง รวมทั้ง ต้องมีการวัด (metrology) ด้วย เพราะนี่เป็นความสำเร็จคือสิ่งเหล่านี้ และทำต่อเนื่องไปอีก 10 ปี โดยจะเสริมพลังและร่วมกิจกรรมกับหุ้นส่วนต่อไป

นางสาวลัดดา ตั้งสุภาชัย

ประธานคณะอนุกรรมการเกี่ยวกับการเฝ้าระวังสื่อไม่ปลอดภัยและไม่สร้างสรรค์

จากประสบการณ์การดำเนินงานที่ผ่านมา ในการแก้ไขปัญหาเห็นว่าจะต้องมีการผนึกกำลังเป็นเครือข่ายในทุกมิติทางสังคม ปัญหาการพนันไม่ใช่ปัญหาของครัวเรือน เพราะเป็นปัญหาระดับชาติ ระดับโลก เห็นด้วยกับ ผศ.ร.ต.อ.ดร.วิเชียร ตันศิริคงคล ที่นำมาเปิดเผยประเด็นปัญหาพนันว่าเป็นประเด็นที่มีความยิ่งใหญ่ ซึ่งประเทศไทยรับมือไม่อยู่ เหมือนกับที่เคยประสบกับวาตภัยครั้งรุนแรง ที่รับมือไม่อยู่ สิ่งที่สามารถรับมือได้คือ การสร้างความเข้มแข็ง สร้างความตระหนักรู้ และการมีจิตสำนึก ในประเทศไทยคนที่เล่นการพนันคือเด็ก ต้องกลับมาพิจารณาว่าคนไทยมีความเข้มแข็งมากน้อยแค่ไหน การอบรมสั่งสอน พื้นที่ที่จะให้ความรู้กับเด็ก จิตสำนึก หรือว่าจะสอนเฉพาะฟิสิกส์ และวิทยาศาสตร์ คำนวณ ภาษา แต่ขาดการเรียนการสอนด้านชีวิต วิถีชีวิต ว่าสิ่งที่จะเดินตามแผนที่ควรจะเดินเป็นอย่างไร เนื่องจากไม่เคยกำหนดหน้าตาเด็กไทยในแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมในแผนนี้ ว่าต้องการให้เด็กไทยเป็นอะไร อย่างเช่นประเทศเกาหลี มีการกำหนดว่าในปี ค.ศ. 2000 ต้องเป็น IT ทั้งหมด เคยเห็น

ประเทศเกาหลีแก้ปัญหาเด็กติดเกม เขากล้าทำ และร่วมกันทั้งประเทศ และสามารถรับรู้ได้ว่านี่คือปัญหาส่วนของไทยดูเหมือนคนที่ไม่ได้ผลกระทบก็จะนิ่งเฉย ขาดการมองปัญหาในมิติเดียวกัน ปัญหาต่าง ๆ ในประเทศไทยมีมากกว่าการติดเกมพนันออนไลน์ ถ้าเด็กมีพื้นที่หลังเลิกเรียน และมีพื้นที่สร้างสรรค์จะเป็นส่วนช่วยลดปัญหาพนันได้

เพราะฉะนั้น การพนันกับคนไทยอยู่ในสายเลือด จึงต้องมีการสร้างความเข้มแข็ง สร้างความตระหนักรู้ สร้างภูมิคุ้มกัน และเปิดพื้นที่ให้เด็กมีพื้นที่สร้างสรรค์ ไม่ใช่การไปเล่นซอฟบอลก็เสียเงิน เล่นบาสเกตบอลก็เสียเงิน เล่นแบดมินตันก็เสียเงิน เล่นเทเบิลเทนนิสก็เสียเงิน ดังนั้น จึงต้องมีการดูแลเด็กอย่างที่กล่าวกันว่า “You are what eat” ให้รับประทานอย่างไร ก็จะได้อย่างนั้น ต้องมีการเปิดพื้นที่ให้กับเด็ก ๆ นำพาชีวิต ขอนำพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในรัชกาลที่ 9 คือ “เข้าใจ เข้าถึง จะนำไปสู่การพัฒนา” มาใช้ในการทำงาน

การมองว่าปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นปัญหาที่ใหญ่มาก การจะบรรลุวัตถุประสงค์นั้น เครือข่ายมีความสำคัญ และการทำงานของเครือข่ายต้องมองในมิติเดียวกัน มองภาพที่เป็นภาพเดียวกัน ไม่ใช่ต่างคนต่างทำ และการทำงานต้องมีความต่อเนื่อง แล้วอย่าไปคิดแค่ว่า “เราได้ทำ” แต่ต้องคิดว่า “ทำแล้วสังคมได้อะไร”

นายวิเชษฐ์ พิชัยรัตน์
กรรมการกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

ที่ผ่านมา ผมได้เข้าร่วมเวทีการพนันมาพอสมควร เพราะสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ได้ยึดแนวทางของศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์ประเวศ วะสี ในแนวคิดสามเหลี่ยมเขยื้อนภูเขา สร้างจุดเปลี่ยนพัฒนาประเทศคือ 1) ด้านการสร้างองค์ความรู้ รศ.ดร.นวลน้อย ตรีรัตน์ คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สนับสนุนการวิจัยการพนัน และด้านพนันออนไลน์ เป็นอีกงานหนึ่งที่มีการดำเนินการมากเช่นเดียวกัน 2) ด้านเครือข่าย มีมูลนิธิรณรงค์หยุดพนันที่ทำหน้าที่ด้านเครือข่ายเป็นอีกงานหนึ่งที่ สสส. ให้การสนับสนุน และ 3) การสร้างสังคมสุขภาวะได้อย่างไร การมองสุขภาวะ

ในมุมมองของ สสส. มีองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ กาย จิต ปัญญา และสังคม เรื่องการพนันและการพนันออนไลน์ทั้งหมด อยู่ในแนวคิดหลักของ สสส. จึงได้สนับสนุนเรื่องนี้มาตั้งแต่ต้น ปัญหานี้ เป็นปัญหาที่มีการกล่าวถึงกันมานานแล้ว จากการนำเสนอของหลายท่านมีความเห็นตรงกัน ว่าเป็นปัญหาหนึ่งในเรื่องของการบังคับใช้กฎหมาย เนื่องจากมีกฎหมายหลายฉบับ และจะป้องกันเด็กและเยาวชนจากสภาพแวดล้อมการพนันได้อย่างไร และสิ่งสำคัญในวันนี้ ที่เป็นคำสำคัญ คือ “**สานคิด สานกำลัง**” แล้วนำไปสู่กลไกที่ช่วยกันดูแล

ด้านสานคิดมี 3 ประเด็น ประกอบด้วย 1) องค์ความรู้ มีหลายฝ่ายกำลังดำเนินการ จำเป็นต้องมีองค์ความรู้ที่หลากหลายและทันสถานการณ์ ทันสมัยตลอดเวลา และมีการสนับสนุนการวิจัยเรื่องออนไลน์ให้มากขึ้นในทุกแง่ทุกมุม องค์ความรู้ต้องมีเพียงพอ องค์ความรู้ที่สามารถนำไปสู่การขับเคลื่อนของภาคประชาสังคม เครือข่าย นำไปสู่การนำเสนอเรื่องมาตรการ นโยบาย หรือด้านกฎหมาย 2) การสร้างความตระหนัก การพนันไม่ใช่เรื่องปกติ เป็นเรื่องที่สังคมต้องช่วยกัน เหมือนเรื่องอุบัติเหตุทางถนน นายแพทย์แท้จริง ศิริพานิช ได้สะท้อนออกมาอย่างหนึ่งที่มีการนำเสนอในที่ประชุมหลายที่ประชุมว่า “ทำอย่างไรดี ถ้าคนไม่มีความรู้สึกว่าคนที่เสียชีวิตทุกๆ วัน ซึ่งตายมากกว่าสงครามและคนยังไม่มีความรู้สึก” ก็ยังไม่นำไปสู่การแก้ปัญหาอย่างจริงจัง เพราะฉะนั้น การสร้างความตระหนักรู้ว่ายอมไม่ได้กับปัญหาการพนันที่เกิดขึ้นต่อเด็กและเยาวชน ต้องให้สังคมค่อยๆ มีความตระหนัก และส่งเสียงให้ดังๆ อย่างน้อยก็ส่งเสียงดังๆ ไปยังกลไกที่เกี่ยวข้อง ต้องให้ความสนใจเรื่องมากขึ้น คือไม่ยอมกับสิ่งที่เกิดขึ้นอีกแล้ว และ 3) การสื่อสารสาธารณะ (Public Communication) รวมไปถึงการสร้างความรู้เท่าทัน เช่น ข่าวที่เป็นลูกตำรวจเอาปืนของพ่อไปยิงเด็กปั๊ม เพื่อนำเงินไปเล่นพนัน ดังนั้น สื่อสารมวลชนน่าจะมีการนำเสนอข่าวที่ลึกมากกว่านี้ ที่เห็นประเด็นเหล่านี้ ต้องหยิบยก เพราะว่าการเห็นแค่เงิน 4,000 บาท แต่ทำให้เกิดการสูญเสียชีวิต ต้องมีการจุดประเด็นให้เห็นว่าเป็นสิ่งที่ไม่สามารถยอมรับได้ ในบางครั้งเห็นข่าวในลักษณะแบบนี้พอนำเสนอข่าวเสร็จก็จบกันไป เพราะฉะนั้นแนวทางการทำงานในการสืบสวนสอบสวนเพื่อมุ่งไปแนวทางการแก้ไขปัญหาหาผู้รับผิดชอบ และหากลไกเพื่อสร้างความตระหนักที่ยอมไม่ได้กับสิ่งเหล่านี้ เป็นสิ่งที่ต้องทำ แล้วนำมาสู่กลไกที่กล่าวกันว่า จะทำกันอย่างไร

วันนี้ เป็นส่วนหนึ่งของภาคีเครือข่าย สิ่งที่สำคัญที่สุดคือหลายครั้งเรามีภาคีเครือข่าย มีกลไก แต่มองหาผู้รับผิดชอบหลักหรือเจ้าภาพหลักยังไม่พบ

หลายท่านได้กล่าวถึงเรื่องเครือข่ายไว้แล้ว และอีกเรื่องหนึ่งที่ต้องการเน้นคือเรื่องผู้มีส่วนได้เสีย (stakeholder) ที่เกี่ยวข้อง เพราะผู้มีส่วนได้เสียมีทั้งที่เห็นด้วยและต่อต้าน แต่เน้นไปที่ผู้สนับสนุน สิ่งที่ผมต้องการมองให้ใหญ่กว่านั้น คือภาคนโยบาย ผมมีความเห็นว่าระยะหลังรัฐบาลหลาย ๆ สมัย ละเลยเรื่องสังคม รัฐบาลชุดนี้ ตั้งคณะรัฐมนตรีเศรษฐกิจ นายกรัฐมนตรีเป็นประธานฯ ผมต้องการจะพบประธานกรรมการ สสส. และจะนำเสนอว่า รัฐบาลน่าจะให้ความสำคัญกับเรื่องสังคม น่าจะมีคณะรัฐมนตรีเพื่อสังคมบ้าง เพราะการพนันเป็นเรื่องสังคม ถ้าดำเนินการแบบนี้ ข้างล่างมีการขับเคลื่อน และข้างบนมีคณะรัฐมนตรีด้านสังคม จะสามารถดำเนินการไปได้สามารถรับช่วงงานต่อกันได้ทันที ภาคนโยบายที่อยู่ข้างบนเป็นส่วนสำคัญ ต้องให้น้ำหนักเรื่องนี้ ผมเห็นว่าต้องมีคณะรัฐมนตรีด้านสังคม ที่มารับผิดชอบเรื่องสังคมและหนึ่งในนั้นก็เป็นเรื่องปัญหาการพนัน

↳ วีดิทัศน์ "1 ทศวรรษ รวมพลังป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์"

พนันออนไลน์ภัยร้ายต่อเด็กและเยาวชน ผลการสำรวจการเล่นการพนันพบว่าร้อยละ 6.9 จำนวน 3,649,303 คน คิดเป็นเพศชายจำนวน 2,048,874 คน และเพศหญิง 1,600,429 คน และเป็นที่น่าตกใจว่าเป็นเด็กและเยาวชนเกือบ 100,000 คน ติดหนี้จากพนันประมาณการกว่า 335 ล้านบาท หรือเฉลี่ยประมาณ 3,512 บาทต่อคน ผลกระทบจากการเล่นการพนันออนไลน์ไม่ได้สูญเสียเฉพาะเงินทองหรือทรัพย์สิน แต่ยังส่งผลกระทบในมิติด้านสุขภาพทำให้เกิดความเสี่ยงเป็นโรคติดการพนัน เป็นการเจ็บป่วยทางจิตส่งผลเสียต่อสมอง พฤติกรรม และพัฒนาการทางอารมณ์ ทำให้ไม่สามารถควบคุมความอยากเล่นการพนันได้ นำไปสู่ปัญหาด้านการเรียน การทำงาน และการใช้ชีวิตตามปกติ

ด้วยเหตุนี้ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และมูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ (มสช.) พร้อมภาคีเครือข่ายหลายภาคส่วนพร้อมร่วมมือผนึกกำลังการป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์ ทำให้เกิดเครือข่ายนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน เพื่อให้เกิดการจัดการความรู้ การพัฒนาเครือข่าย หรือการป้องกันหรือการลดผลกระทบจากการพนันออนไลน์ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งการขับเคลื่อนงานเชิงนโยบาย และเชิงพื้นที่ ตลอดจนหนุนเสริมให้เกิดมาตรการ และความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ ในเชิงรุก ทั้งในส่วนการเฝ้าระวัง การติดตาม และการป้องกันช่วยเหลือในระดับพื้นที่ 1 ทศวรรษแห่งความสำเร็จ เกิดเป็นแผนการดำเนินงานตลอดระยะเวลากว่า 10 ปี ในการพัฒนาความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะการลดผลกระทบจากการพนันด้วยกัน 6 ระยะ ประกอบด้วย

ระยะที่ 1 แผนงานส่งเสริมชีวิตมั่นคง ปลอดอบายมุข โดยคณะรัฐมนตรีรับทราบการดำเนินงานแผนแม่บท ส่งเสริมชีวิตมั่นคงปลอดอบายมุข ภาคประชาสังคมมีข้อเสนอในการจัดทำร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการควบคุมการพนันแห่งชาติ

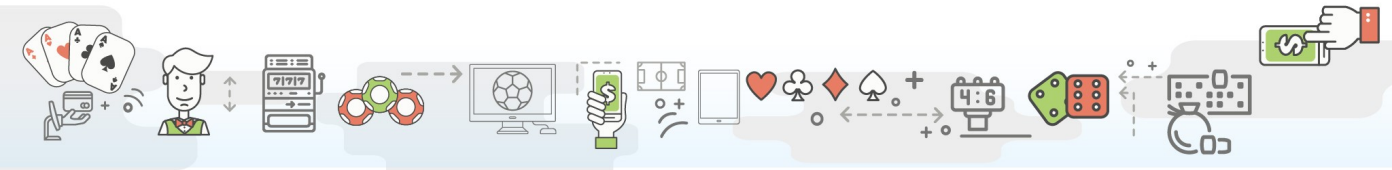

ระยะที่ 2 การป้องกันเด็กและเยาวชนจากพนัน เกิดข้อเสนอแนะแนวทางการป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันฟุตบอลออนไลน์ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามทุจริตแห่งชาติ นำข้อเสนอการป้องกันเด็กและเยาวชนจากการจำหน่ายสลากเลขท้าย 2 ตัว และ 3 ตัว ผ่านเครื่องจำหน่ายเสนอต่อคณะรัฐมนตรี และเกิดคู่มือจริยธรรมการรายงานข่าวกีฬาของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

ระยะที่ 3 การสร้างความตระหนัก ผลกระทบต่อสุขภาพจากการพนัน ได้เกิดผลการศึกษาผลกระทบจากการพนันต่อสมอง เกิดข้อเสนอยุทธศาสตร์การป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนัน เสนอต่อคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ

ระยะที่ 4 เครือข่ายร่วมขับเคลื่อนนโยบายลดผลกระทบจากการพนัน โดยมีมติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ เกิดการบูรณาการกลไกเพื่อป้องกันเด็ก เยาวชน และครอบครัว จากปัจจัยเสี่ยง มีมติสมัชชาเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้ส่งเสริมการรู้เท่าทันสื่อออนไลน์

ระยะที่ 5 หน่วยงานมีแนวทางการป้องกันการพนันบรรจุในแผนงานของหน่วยงาน ร่วมขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ส่งเสริมและป้องกันเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2560 - 2564 ร่วมกับกรมสุขภาพจิตในการจัดการความรู้ ส่งเสริมและรณรงค์สายด่วนหยุดพนัน เกิดบันทึกข้อตกลงและขับเคลื่อนความร่วมมือป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์ในช่วงฟุตบอลโลก 2018 ของหน่วยงาน 11 องค์กร เกิดแนวทางการปฏิบัติของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ 2 เรื่อง คือ 1) การนำเสนอข่าวและข่าวกีฬา และ 2) การนำเสนอข่าวและภาพข่าวความเชื่อทางไสยศาสตร์ ตัวเลข และสลากพนัน

ระยะที่ 6 รัฐบาลมีกลไกการลดผลกระทบจากการพนัน เกิดการทำงานร่วมกันของตัวแทนจากหลายภาคส่วน ยกร่างแผนงานการป้องกันและลดผลกระทบเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์ พ.ศ. 2563 - 2569 การเกิดแนวทางการปฏิบัติ และคู่มือเกี่ยวกับการลดผลกระทบจากการพนันออนไลน์ของกลไกที่เกี่ยวข้องใน 5 กลไก

เพื่อเป้าหมายสูงสุดที่จะทำให้สังคมไทย เป็นสังคมที่มีองค์ความรู้ การเฝ้าระวัง เห็นความสำคัญของปัญหาโดยมีการจัดการความรู้ การพัฒนาเครือข่าย การมีกลไก และระบบการจัดการเพื่อนำไปสู่การลดปัญหาจากการพนัน เครือข่ายนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน

มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ ขอขอบคุณความมุ่งมั่น และความตั้งใจของภาคีเครือข่าย ที่ร่วมเดินทางมาด้วยกันตลอดระยะเวลากว่า 1 ทศวรรษ และพวกเราพร้อมที่จะก้าวต่อไป สานพลังภาคีเครือข่ายใหม่ก้าวสู่การลดผลกระทบอย่างต่อเนื่อง มุ่งสู่ระบบการบริหารจัดการ เพื่อป้องกันและลดผลกระทบจากการพนันที่มั่นคงและยั่งยืน เพื่อให้เด็กและเยาวชนไทยปลอดภัยจากการพนันออนไลน์อย่างแท้จริงสืบไป

กล่าวรายงานและชี้แจงวัตถุประสงค์ การจัดเวทีนโยบายสาธารณะเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานป้องกันและลดผลกระทบเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์

"1 ทศวรรษ รวมพลังป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์"

นายวิเชษฐ์ พิชัยรัตน์
กรรมการกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

กระผม นายวิเชษฐ์ พิชัยรัตน์ กรรมการกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เป็นองค์กรที่สนับสนุนหลักในการจัดเวทีนโยบายสาธารณะเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานป้องกันและลดผลกระทบเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์ "1 ทศวรรษ รวมพลังป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์" ในครั้งนี้

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ได้จัดตั้งแผนงานด้านการลดปัญหาจากการพนัน ได้พัฒนาเครือข่ายการทำงานเพื่อสนับสนุนการสร้างความตระหนักต่อปัญหาการพนัน การปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชน และการสนับสนุนนโยบายสาธารณะที่มีทิศทางไม่เพิ่มพื้นที่การพนัน ประเด็นดังกล่าวนี้สอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์ 20 ปี ด้านการพัฒนาการเสริมสร้างศักยภาพคน การสร้างโอกาสความเสมอภาคและความเท่าทันทางสังคม รวมทั้ง สอดคล้องกับแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 – 2564 ในด้านการพัฒนาศักยภาพคนตลอดทั้งช่วงชีวิต และการเสริมสร้างคนได้มีสุขภาวะที่ดี เพราะการพนันได้ยกระดับให้เป็นปัญหาสุขภาพสำคัญที่มีผลกระทบต่อเด็ก เยาวชน ครอบครัว ชุมชน สังคม รวมทั้งเศรษฐกิจของประเทศ

ผู้เล่นพนันจำนวนหนึ่งได้ก่อให้เกิดปัญหาผลกระทบติดตามมา ทั้งในด้านตัวบุคคล คือ เป็นโรคติดพนัน ซึ่งส่งผลต่อสุขภาพ ความสัมพันธ์ต่อคนในครอบครัว สังคม ปัญหาอาชญากรรมและปัญหาหนี้สิน เช่น ปี พ.ศ. 2560 พบว่ามีผู้เล่นพนันมีหนี้สินประมาณ 1.2 หมื่นล้านบาท เฉลี่ยที่ประมาณ 1.3 หมื่นบาท/คน

จากปัญหาที่เกิดขึ้นนั้น สสส. มีความตระหนัก และได้มีความร่วมมือกับทุกภาคส่วน ได้สนับสนุนการทำงานของภาคีเครือข่ายในการทำงานเรื่องนี้ทั้ง 3 ขา หรือสามเหลี่ยมเขยื้อนภูเขาคือ ขาที่ 1 การสร้างองค์ความรู้ โดยศูนย์ศึกษาปัญหาพนัน คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขาที่ 2 การส่งเสริมให้มีภาคีเครือข่ายการหยุดพนัน โดย มูลนิธิรณรงค์หยุดพนัน และขาที่ 3 การผลักดันนโยบายสาธารณะ โดยมูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ ได้ทำงานเรื่องนี้ มาอย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกันภาคีทั้ง 3 ส่วน ได้มีการสนับสนุนงบประมาณให้กับภาคีเครือข่ายย่อยต่าง ๆ ในการดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่อง ด้วยความหวังที่ว่าจะสร้างสังคมที่ลดปัญหาผลกระทบจากเรื่องของการพนันให้ได้มากที่สุด

การจัดเวทีนโยบายสาธารณะครั้งนี้ จะนำไปสู่การสร้างสิ่งใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น นั่นคือ การสร้างสังคมให้เกิดความตระหนัก จะเห็นว่าปัญหาการพนันเป็นปัญหาที่ทุกคนยอมรับไม่ได้ จากที่เห็นว่าเป็นเรื่องปกติ เป็นความท้าทายที่ว่าถูกฝังในความเชื่อว่า คนไทยมีนิสัยรักการพนัน ชอบการพนันมาตั้งแต่ต้น เป็นสิ่งที่ท้าทายว่าจะสามารถทำลายกำแพงความเชื่อตรงนี้ไปได้อย่างไร และทำให้เห็นว่าสังคมยอมรับไม่ได้กับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพนัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชนรุ่นใหม่

ในวันนี้ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข (ดร.สาธิต ปิตุเตชะ) และในฐานะรองประธานกรรมการของ สสส. เวทีในวันนี้ ถือเป็นเวทีสานพลังร่วมกันที่จะทำให้ทุกฝ่ายมุ่งไปสู่ผลสำเร็จที่จะเกิดขึ้นในอนาคตข้างหน้าอย่างที่ต้องการคือ สร้างสังคมที่ปลอดการพนันและป้องกันเด็กและเยาวชนในอนาคตได้อย่างแน่นอน

ในโอกาสนี้ ขอเรียนประธานในพิธี ดร.สาธิต ปิตุเตชะ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข ได้กล่าวเปิดงานเวทีนโยบายสาธารณะฯ ในครั้งนี้

กล่าวเปิดงานและปาฐกถาพิเศษ หัวข้อ **“ยุทธศาสตร์ชาติกับการปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากพนันออนไลน์”**

ดร.สาธิต ปิตุเตชะ
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข

ผมรู้สึกเป็นเกียรติและมีความยินดีเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้มีโอกาสกล่าวเปิดเวทีนโยบายสาธารณะ เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานป้องกันและลดผลกระทบเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์ “1 ทศวรรษ รวมพลังป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์” ซึ่งทุกท่านได้ให้ความสำคัญ ได้ตระหนัก และเห็นความสำคัญของปัญหานี้

การพนันเป็นสิ่งที่อยู่คู่สังคมไทยมานาน อย่างไรก็ตาม ไม่อยากให้มีจำนวนคนเล่นเพิ่มมากขึ้น ก็ต้องมีความเชื่ออย่างนายวิเชษฐ์ พิชัยรัตน์ กรรมการกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ได้กล่าวไว้ หากเปรียบเทียบกับยอมรับการทุจริตคอรัปชั่น ก็เช่นเดียวกัน ถ้าสังคมคิดว่าการคอรัปชั่นเป็นเรื่องปกติธรรมดา ถ้าคิดแบบนี้ก็เหมือนกับการมีคอรัปชั่นมากขึ้น ทุกวัน แต่ถ้ามีการเปรียบเทียบว่าเป็นสิ่งที่ผิดปกติ สังคมมีการช่วยกันดำเนินการในเรื่องสำคัญ ๆ ถึงแม้ว่ามีอยู่จริงในสังคม แต่ต้องใช้ความพยายามให้มากที่สุดให้มีน้อยลงตามลำดับ ถ้าเปิดให้มีมากขึ้น ก็จะเป็นปัญหาที่มากขึ้น ตัวเลขสถิติที่รวบรวมและ

นำเสนอโดยเด็กและเยาวชนที่เป็นหนี้จากการพนัน ซึ่งได้ข้อมูลมาจากศูนย์ปัญหาศึกษาการพนัน คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่าถ้าเป็นปัญหาแบบนี้ ยิ่งต้องช่วยกัน ผมและนายวิเชษฐ์ พิชัยรัตน์ อยู่ในฐานะกรรมการกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ต่อไปจะต้องให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชนว่าควรให้ความรู้อย่างไร เพื่อที่จะบอกว่าดีหรือเสีย จากนั้นให้เขารู้จักคิดและวิเคราะห์เอง เพราะฉะนั้นพวกเราต้องมาพัฒนาการทำงานตามแนวคิดของเด็กและเยาวชน ซึ่งโชคดีที่มีเด็กมาช่วยคิดในด้านนี้ และถ้าคิดแล้วก็จะสำเร็จ ปัจจุบันการสอนเด็กต้องมีการอธิบายเหตุผล ดังนั้น จึงต้องมีแนวคิดใหม่ ๆ ให้กับสังคม โดยเฉพาะกับเด็กและเยาวชน การพนันเป็นเรื่องที่ชัดเจนมาก ถ้าเป็นเรื่องส่วนตัวถ้าจะเสี่ยงก็เสี่ยงได้ แต่ถ้าถามว่าดีไหม เป็นเรื่องที่ไม่ดีแน่นอน เพราะเป็นการตัดสินใจเพียงแค่อารมณ์ที่จะเอาชนะ พอชนะก็เกิดความมั่นใจ และนำไปสู่การเสี่ยงที่เพิ่มมากขึ้น

ขอขอบคุณสถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทย ที่ช่วยและได้คิดรูปแบบสำเร็จมาเบื้องต้น รวมทั้งช่วยกันแก้ปัญหา ขอฝากอธิบดีกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข เพื่อการนำไปใช้และตรวจสอบว่าจะสามารถทำได้สำเร็จได้จริงหรือไม่ ผมพร้อมให้การสนับสนุนเพื่อที่จะให้เด็กและเยาวชนของเราที่เติบโตมาช่วยลดปัญหาให้ได้มากที่สุด ผมหวังว่าสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ และภาคีเครือข่ายที่ช่วยกันลดปัญหาพนันนี้ จะร่วมกันทำงานเพื่อเดินไปสู่เป้าหมายในการลดจำนวนและลดผลกระทบปัญหาสังคมให้ได้มากที่สุด รวมทั้งให้ข้อมูลต่าง ๆ กับเด็กและเยาวชน

ท้ายนี้ ผมขออวยพรให้การจัดเวทีนโยบายสาธารณะเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานป้องกันและลดผลกระทบเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์ “1 ทศวรรษ รวมพลังป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์” ครั้งนี้ ประสบความสำเร็จและบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ทุกประการ

พิธีมอบโล่ประกาศเกียรติคุณองค์กรร่วมขับเคลื่อนความร่วมมือป้องกันและลดผลกระทบเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์

ดร.สาธิต ปิตุเตชะ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข **ประธานพิธีมอบโล่ประกาศเกียรติคุณองค์กรร่วมขับเคลื่อนความร่วมมือป้องกันและลดผลกระทบเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์**

หน่วยงานที่รับมอบโล่ประกาศเกียรติคุณองค์กรร่วมขับเคลื่อนความร่วมมือป้องกันและลดผลกระทบเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์ จำนวน 26 องค์กร มีดังนี้

1) กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข
2) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
3) สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
4) สำนักป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางเทคโนโลยีสารสนเทศ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
5) สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม
6) สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ
7) สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล
8) สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร
9) กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
10) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย
11) กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย
12) กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
13) มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ
14) สมาคมวิทยุและสื่อเพื่อเด็กและเยาวชน
15) มูลนิธิอินเทอร์เน็ตร่วมพัฒนาไทย
16) มหาวิทยาลัยบูรพา
17) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
18) สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
19) มหาวิทยาลัยนครพนม
20) มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
21) สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล
22) เครือข่ายรณรงค์หยุดพนัน
23) มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่นอีสาน
24) มูลนิธินวัตกรรมสร้างสรรค์สังคม
25) สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย
26) สถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทย

แลกเปลี่ยนกับภาคีเครือข่าย **" 1 ทศวรรษ รวมพลังป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์ "**

นายแพทย์เกียรติภูมิ วงศ์รจิต
อธิบดีกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการพนัน มีความยินดีมากที่ได้อยู่ในกระบวนการขับเคลื่อนการป้องกันและลดผลกระทบเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์ ให้สามารถดำเนินการป้องกันได้ทุกทาง การพนันเป็นกระแสใหญ่ถ้าจะป้องกันการพนันในทุกคนถือเป็นเรื่องที่ยากมาก การป้องกันในกลุ่มเด็กและเยาวชนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นอนาคตของชาติ รวมทั้ง การให้เด็กและเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยคิด ช่วยทำ ปลูกฝังทัศนคติที่ดีให้กับเด็กและเยาวชน การแก้ปัญหาพนันออนไลน์ในเด็กและเยาวชนไทยกล่าวได้ว่าต้องปลูกฝังแนวคิด CPR ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้เด็กและเยาวชนห่างไกลจากภัยการพนัน โดย C คือ Creativity หรือการสร้างสรรค์ P คือ Positive หรือความคิดแง่บวก และ R คือ Responsibility หรือความรับผิดชอบร่วมกันต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ

ปัจจุบันนี้ การตลาดมีหลากหลายรูปแบบ ที่พยายามหลอกล่อเด็กและเยาวชน ไม่ว่าจะเป็นผลิตภัณฑ์ สินค้า กิจกรรมเด็กและเยาวชน จากการสำรวจมีการติดเกมมากขึ้นถึงขนาดมีการเล่นข้ามวันข้ามคืน โดยเฉลี่ยประมาณ 7-8 ชั่วโมง/วัน ทำให้ไม่มีเวลาทำการบ้าน การออกกำลังกายส่งผลกระทบต่อ

สุขภาพ ขาดการพัฒนาการตามช่วงวัย เกิดการเสพติดเกม และส่งผลกระทบต่อครอบครัว ชุมชน และสังคม ผมได้มีโอกาสเข้าไปศึกษาดูงานในเรือนจำ พบว่านักโทษส่วนใหญ่ร้อยละ 80 จากคดีเสพติด หากไม่มียาเสพติดในประเทศไทย คนในเรือนจำจะเหลือร้อยละ 20 อาจเป็นผลพ่วงของการนำไปสู่ในส่วนนี้ได้เช่นเดียวกัน

เวทีนโยบายสาธารณะเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานป้องกันและลดผลกระทบเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์ ได้เปิดโอกาสให้ภาคีเครือข่ายได้ร่วมกันป้องกันเด็กและเยาวชนไทย และแน่นอนว่าถ้าเด็กและเยาวชนเป็นแกนนำ ก็จะสามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานป้องกันและลดผลกระทบเด็กและเยาวชนต่อไปได้ดีมาก

ส่วนภาครัฐ โดยกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข มีมาตรการสำคัญในการแก้ไขพระราชบัญญัติสุขภาพจิต การควบคุมป้องกันสิ่งที่เป็นภัยต่อสุขภาพทั้งหลาย เช่น ยาเสพติด เหล้า บุหรี่ เป็นต้น แต่สิ่งที่มีผลเสียต่อสุขภาพจิต ต่อการพัฒนาการของเด็ก ยังไม่พบว่ามีกฎหมายใดรองรับ จึงได้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติสุขภาพจิต เพื่อให้เกิดการออกระเบียบ หรือออกประกาศที่ครอบคลุม product process หรือกิจกรรม ที่จะส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็ก อารมณ์ และจิตใจ หรือผลกระทบต่อสุขภาพจิต จึงต้องมีมาตรการเข้าไปควบคุม เช่น การจัดลำดับเรตติ้งเกม เพื่อดูผลกระทบของเกมต่อเด็กและเยาวชน ต่อไปนี้ บริษัทต้องมีความรับผิดชอบในการควบคุมระยะเวลาการเล่นเกม ทั้งหมดนี้ต้องอาศัยภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน เพื่อช่วยกันขับเคลื่อนการดำเนินงานป้องกันและลดผลกระทบเด็กและเยาวชนจากพนัน โดยทำงานผ่านการทำงานกับสถาบันศึกษา คณะกรรมการเด็กระดับจังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด (สำนักเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม) เครือข่ายเด็กและเยาวชน กล่าวได้ว่า เป็นการทำงานผ่านกลไกที่มีความหลากหลาย ผลจากการทำงานดังกล่าว ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ได้เห็นผลลัพธ์และผลกระทบที่เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ประการสำคัญคือภาคีเครือข่ายที่มีภารกิจหลากหลายมาร่วมระดมความคิดเห็นร่วมมือกันทำงานต่าง ๆ นับว่าเป็นความภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่ง หวังเป็นอย่างยิ่งว่า การมีกลไกทำงานเหล่านี้ จะขับเคลื่อนไปข้างหน้าอย่างมั่นคง และประสิทธิภาพต่อไป

การจัดเวทีนโยบายสาธารณะฯ ในครั้งนี้ เป็นการสานพลังทั้งความคิดและพลังแรงใจของทุกภาคีเครือข่าย ได้ร่วมมือป้องกันเด็กและเยาวชนในการลดผลกระทบจากพนันออนไลน์ รวมทั้งมีกลไกในการทำงานที่เป็นการขับเคลื่อนที่มีรูปแบบที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

ในโอกาสนี้ ต้องขอขอบคุณสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ (มสช.) และภาคีเครือข่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องจำนวนมาก ขอให้ความร่วมมือและให้ท่านทั้งหลายทำงานเหล่านี้ ด้วยความมุ่งมั่นแม้ว่าจะเป็นงานที่ยาก ไม่ได้สำเร็จโดยง่าย ต้องค่อย ๆ ทำ และต้องทำอย่างต่อเนื่อง จึงจะเกิดผลในระยะยาว และใช้เวทีสาธารณะนี้ ในการแลกเปลี่ยนเพิ่มเติมประสบการณ์ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อการทำงานได้ต่อไป

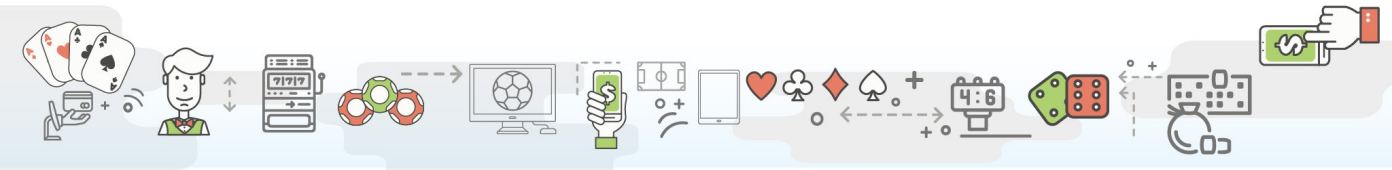

Gam Talk Experience
" 1 ทศวรรษ รวมพลังป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์ "

นายพงศ์ธร จันทรัศมี
ผู้จัดการศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน
มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ

ตลอดระยะเวลา 10 ปี ได้ดำเนินงานเพื่อลดปัญหาพนันอะไรบ้าง กล่าวคือในปี 2562 มีการผลักดันให้เกิดแผนการป้องกันและลดผลกระทบเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์ ที่ระดมความคิดจากนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ ตัวแทนจากหน่วยงานภาครัฐ สถาบันการศึกษา และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง กำหนดบทบาทหน้าที่คือ**ด้านที่หนึ่ง** จัดทำ (ร่าง) แผนการป้องกันและลดผลกระทบเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์ ประกอบด้วยมาตรการ 5 ด้าน ได้แก่ 1) การส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างองค์ความรู้ 2) การป้องกันและเผยแพร่ความรู้ 3) การเฝ้าระวังและการติดตามการบังคับใช้กฎหมาย 4) การบำบัดช่วยเหลือเยียวยา และ 5) การบริหารจัดการกลไกสนับสนุนการดำเนินงาน **ด้านที่สอง** การพัฒนาชุดความรู้ ข้อเสนอนโยบาย และมาตรการเฉพาะประเด็น **ด้านที่สาม** การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน และ**ด้านที่สี่** รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะอนุกรรมการส่งเสริมการปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนในการใช้สื่อออนไลน์

ในการส่งเสริมเครือข่ายและพัฒนากลไกการขับเคลื่อนนโยบายป้องกันและลดผลกระทบจากการพนันออนไลน์ในระดับพื้นที่และชุมชนรอบสถานศึกษา ได้พัฒนากลไกการขับเคลื่อนนโยบายป้องกันและลดผลกระทบจากการพนันในและรอบสถานศึกษาด้วยการสร้างพื้นที่ปลอดภัย (Safety zone) ในวันนี้

ได้เรียนเชิญภาคีเครือข่ายในพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายเฉพาะนำเสนอผลความสำเร็จของการดำเนินงานป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์และร่วมแลกเปลี่ยน Gam Talk Experience ประกอบด้วย 1) นายพชรพรรษ์ ประจวบลาภ เลขาธิการสถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทย จะกล่าวถึงเครือข่ายเด็กและเยาวชน ให้มีความเท่าทันกับพนันออนไลน์ การขับเคลื่อนงาน และการจัดทำแนวปฏิบัติที่ดี 2) ผศ.ดร.นิเวศน์ อรุณเบิกฟ้า อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กล่าวถึงการขับเคลื่อนการทำงาน ความร่วมมือ และพัฒนากลไกการลดผลกระทบจากการพนันออนไลน์ในพื้นที่และชุมชนรอบวิทยาลัย มีการสำรวจสถานการณ์ปัญหาการพนันออนไลน์ของเด็กและเยาวชนในจังหวัดปัตตานี และการขับเคลื่อนการลดพนันออนไลน์ในพื้นที่ 3) อาจารย์จุฑาลักษณ์ แสนโท อาจารย์ประจำ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม มีการขับเคลื่อนงานต่อคณะกรรมการคุ้มครองเด็กระดับจังหวัด การดำเนินกิจกรรมร่วมกับสภาเด็กและเยาวชน สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครพนม (พมจ.) บ้านพักเด็กและเยาวชนจังหวัดนครพนม (บพด.) ถึงขั้นเป็นประกาศเจตนารมณ์ของจังหวัด 4) นางสาวปุณิกา หงษ์อุดร ผู้จัดการโครงการฯ มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่นอีสาน จะกล่าวถึงการขับเคลื่อนงานร่วมกับสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดและภาคีเครือข่ายในการป้องกันลดผลกระทบจากการพนันออนไลน์ของเด็กและเยาวชน 5) แพทย์หญิงมธุรดา สุวรรณโพธิ์ ผู้อำนวยการสถาบันราชานุกูล กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข นำเสนอกลไกการให้คำปรึกษาสายด่วนหยุดพนัน 1323 มีการรณรงค์ การสร้างความตระหนัก การให้คำปรึกษาว่าตนเองติดพนันหรือไม่ ถ้าติดพนันจะมีวิธีการให้ความรู้กับบุคคลเหล่านี้ได้อย่างไร และ 6) นางปิยะวดี พงศ์ไทย ผู้อำนวยการศูนย์ประสานงานขับเคลื่อนการส่งเสริมและปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนในการใช้สื่อออนไลน์ กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กล่าวถึงกลไกนโยบายภายใต้คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ว่ามีแนวทางการขับเคลื่อนนโยบายอย่างไร และจะก้าวไปข้างหน้าได้อย่างไร

หลังจากการนำเสนอของ 6 ภาคีเครือข่าย ขอเรียนเชิญร่วมแลกเปลี่ยนและให้ข้อเสนอแนะต่อเวทีนโยบายสาธารณะเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานป้องกันและลดผลกระทบเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์ต่อไป

นายพชรพรรษ์ ประจวบลาภ

เลขาธิการสถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทย

ขอนำเสนอการดำเนินงานเรื่องการพนันออนไลน์ย้อนหลังการทำงานไปเมื่อ 5-6 ปี ที่แล้ว และเวทีนโยบายสาธารณะในวันนี้ ถือเป็นเวทีที่ผมได้มีโอกาสกล่าวถึงความในใจของการขับเคลื่อนการพนันออนไลน์ หากย้อนไปเมื่อ 5 ปีที่แล้ว ผมยังไม่เข้าใจว่าการพนันคืออะไร การพนันออนไลน์คืออะไร เพราะทั้งชีวิตของสถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทย เติบโตมาจากการทำงานด้านสื่อ ผลิตสื่อ ผลิตรายการโทรทัศน์ และผลิตสปอร์ตโฆษณา การทำงานด้านปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพคือบุหรี่ รวมทั้งปัญหาด้านอุบัติเหตุ ซึ่งเติบโตมากับสายนี้ ไม่มีความเข้าใจเรื่องการพนัน จนกระทั่งได้มาพบกับคุณพงศ์ธรฯ

ในเรื่องแรก ผมไม่มีความเข้าใจเรื่องการพนัน ไม่เข้าใจว่าเป็นปัญหาอย่างไร “เมื่อเล่นพนันเงินก็เงินของฉัน ไปเล่นแล้วเสียพนัน มันก็คือเงินของฉัน” แต่ทำไม! คุณพงศ์ธรฯ ต้องมาขับเคลื่อนเรื่องนี้ เมื่อเริ่มเข้ามาประชุมบ่อยครั้งจึงเกิดการซึมซับ เกิดความเข้าใจการขับเคลื่อนการพนันออนไลน์ เพราะฉะนั้นผมถือว่าเป็นโอกาสที่ดีที่ทำให้สถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทย ได้เข้ามามีส่วนในการขับเคลื่อนเรื่องนี้ ส่วนเรื่องที่สอง การพนันเป็นเรื่องที่ไม่ใช่ innovation (นวัตกรรม) แต่เป็นเรื่องที่ฝังรากลึกกับคนไทยและคนทั้งโลก เพราะตั้งแต่เด็กจนโตจะมีสิ่งที่แลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันตลอดเวลา จนทำให้มีความรู้สึกว่าการพนันเป็นเรื่องปกติ และอยู่ในชีวิตประจำวัน เช่น การให้รางวัลของพ่อแม่ โดยที่มีการแลกเปลี่ยนอะไรบางอย่าง ซึ่งไปกระตุ้นต่อมความรู้สึกความอยากของเด็ก การดำเนินการอะไรก็แล้วแต่ต้องมีการแลกเปลี่ยน เช่น ถ้าลูกสอบได้ที่หนึ่ง แม่จะซื้อรถมอเตอร์ไซด์ รถยนต์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ เงินและพาเที่ยว ในลักษณะทำนองเช่นนี้ เพราะฉะนั้น จะเกิดการกระตุ้นความอยากมาตั้งแต่เด็กเรื่องนี้ไม่ใช่ความผิด แต่เป็น

ชีวิตประจำวันและเป็นวิธีแบบนี้มาตั้งแต่เด็กจนโต ผมเองก็ถูกใช้วิธีแบบนี้มาเช่นเดียวกัน สิ่งแบบนี้อยู่รอบตัวเรา มีพี่ เพื่อน บุคคลที่อยู่รอบตัวเรา ก็เกิดการพนันกันขึ้น เป็นการพนันเล็ก ๆ เช่น พนันกันวันนี้ว่าฝนจะตกหรือไม่ตก แม้กระทั่งพอโตขึ้นมาเป็นผู้ใหญ่ ก็เริ่มมีลอตเตอรี่ และเรื่องเหล่านี้ไม่ใช่เรื่องปกติ และเริ่มเกิดปัญหาตามมามากมาย ทำให้เกิดผลกระทบสองมิติ คือ **มิติที่ 1** ด้านสังคมเชื่อไหมว่า การพนันส่งผลกระทบต่อสภาพสังคม ถ้าเชื่อ เราไปต่อได้ ในกรณีที่เด็กเล่นการพนันแล้วไม่มีเงินที่จะเล่นต่อ เด็กและเยาวชนจะหันหาเข้าสู่วงโคจรที่เป็นธุรกิจผิดกฎหมาย เข้าสู่การค้ายาเสพติด สิ่งที่ป็นแง่มุมมองของมิติสภาพสังคม **มิติที่ 2** ด้านสุขภาพจิตและสุขภาพกาย จะเห็นว่าเมื่อเด็กไม่มีเงินและเริ่มเข้าสู่สิ่งผิดกฎหมาย จะไปเสริมสร้างความรู้สึกหรือความนึกคิด เด็กจะเกิดสภาวะเครียด ไม่สามารถที่จะหันเข้าหาที่พึ่งได้ เช่น มีหลายข่าวมากที่เด็กเลือกที่จะจบชีวิตเพราะไม่มีเงินไปใช้หนี้การพนัน คำถามต่อมาคือแล้วที่เด็กเข้าถึงเว็บไซต์การพนันออนไลน์เป็นความผิดของเด็กหรือเป็นความผิดของใครกัน ผมขออนุญาตไม่โทษใครเพราะเป็นเรื่องที่ทุก ๆ ท่านต้องช่วยกัน

ถ้าวันนี้ เด็กและเยาวชนมีภูมิคุ้มกันที่ดี จะทำให้เด็กไม่ติด จึงเป็นหน้าที่หลักของทุกคนคือการสร้างภูมิคุ้มกัน เพราะยุคนี้ไม่สามารถสอนด้วยการบังคับได้แล้ว ต้องสอนให้รู้จักคิด วิเคราะห์ และสิ่งที่ทำอยู่เป็นคุณหรือเป็นโทษ การขับเคลื่อนด้านมิติสังคม มิติสุขภาพ ต้องอาศัยกลไกในการสร้างความเข้าใจ สร้างภูมิคุ้มกันให้กับเด็กและเยาวชนเป็นเรื่องที่หนึ่ง และเรื่องที่สอง เมื่อหลายปีก่อน ได้สำรวจเว็บไซต์พนันออนไลน์ที่เข้าถึงง่ายตามช่องทางต่างๆ และมีข้อเสนอต่อกลไกทั้ง 3 กลไก คือ 1) กลไกภาครัฐต้องปรับปรุงกฎหมายและมีการบังคับใช้อย่างจริงจัง กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมมีเจ้าหน้าที่คอยตรวจสอบสิ่งผิดกฎหมายบนออนไลน์ทั้งประเทศ มีเจ้าหน้าที่ เพียง 17 คน จึงต้องปรับปรุงกฎหมายให้มีความทันสมัย รวมทั้งพระราชบัญญัติการพนันไม่มีข้อความระบุเรื่องการพนันออนไลน์ 2) ภาคประชาสังคมหรือภาคประชาชน เป็นหัวใจสำคัญของการขับเคลื่อนงานเรื่องนี้ เพราะถ้าประชาชาชนไม่มีส่วนในการช่วยกันขับเคลื่อนเรื่องนี้ เรื่องนี้จะเดินหน้าไปไม่สำเร็จ และ 3) สื่อสารมวลชน จะเสนอข่าวสารผลกระทบจากการพนัน ด้วยการใบ้หวย ทะเบียนรถนายกรัฐมนตรี และยังมีการบอกใบ้ตัวเลข สิ่งผิดปกติของสัตว์ที่งอกออกผิดดธรรมชาติมาเป็น 2 ขา 3 ขา ถ้าดูด้วยความบันเทิงก็ไม่เป็นไร แต่ด้วยสภาพสังคมของไทยไม่ได้เอื้ออำนวยแบบนั้น แม้กระทั่งการรายงานข่าวการจับกุมยาเสพติด มีรายงานเป็นจำนวนเงิน 300 ล้าน 100 ล้าน 30 ล้าน ถ้าเด็กและเยาวชนไม่มีภูมิคุ้มกันที่ดีพออาจทำให้เกิดความอยากได้ อยากทำธุรกิจนั้น อยากเปิดบ่อน อยากทำธุรกิจออนไลน์เพราะเงินหาง่าย เด็กไม่ต้องใช้ความพยายามใด ๆ ทั้งสิ้นในการที่จะหาเงิน ดังนั้น จึงมีสามสิ่งที่จะขอฝากไว้ คือ 1) กลไกของรัฐต้องเอื้ออำนวย 2) ภาคประชาสังคม ภาคประชาชนต้องเข้มแข็ง และต้องมีความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ และ 3) สื่อสารมวลชนต้องช่วยกันขับเคลื่อนเรื่องนี้ เพื่อให้ภาคประชาชนเกิดความเข้าใจ และสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมคนได้ เพราะงานสื่อสารสามารถเปลี่ยนพฤติกรรมคนได้ ต้องปรับเปลี่ยนทัศนคติ เมื่อไรที่ทัศนคติของคนเปลี่ยนพฤติกรรมจะเปลี่ยนตามมา สื่อสารมวลชนจึงมีส่วนสำคัญที่จะช่วยในการปรับทัศนคติของคนว่า **“เรื่องพนันไม่ใช่เรื่องปกติ”** ท้ายที่สุดแล้วสังคมจะเปลี่ยนพฤติกรรม จะอยู่ร่วมกันได้และได้รับผลกระทบน้อยที่สุด

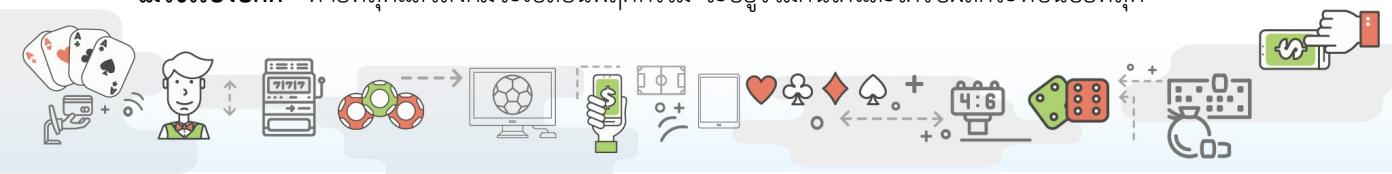

นางสาวปุณิกา หงษ์อุดร
ผู้จัดการโครงการฯ
มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่นอีสาน

มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่นอีสาน ได้ดำเนินการรวมพลังกลไกป้องกันและเยาวชนห่างไกลพนันออนไลน์กับการเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม มีการดำเนินงานในสองพื้นที่ คือจังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดอำนาจเจริญ วันนี้ ขอนำเสนอในส่วนของการเฝ้าระวังทางวัฒนธรรมในการป้องกันพนันออนไลน์

ทีมงานได้ร่วมดำเนินการในหลายภาคส่วน ส่วนใหญ่จะทำงานกับภาครัฐเป็นหัวใจหลัก ทีมจังหวัดอำนาจเจริญประกอบด้วย นายนภัทร งามเถื่อน นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด นายสิทธิพงษ์ พงษ์เสือ หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมคุณภาพชีวิต องค์การบริหารส่วนจังหวัดอำนาจเจริญ ดร.มะลิวัลย์ แซ่อุ้ย อาจารย์โครงการจัดตั้งหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตอำนาจเจริญ นางสาวชุติมา มณีรัตน์ และ ดร.ปรียานุช จันทิมา เทศบาลเมืองอำนาจเจริญและคณะจังหวัดอุบลราชธานี ประกอบด้วย นายอุทัย พลพวก วัฒนธรรมจังหวัดอุบลราชธานี นางวาสนา ภาคสินธุ์ ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์และเฝ้าระวังฯ นพ.นิรันดร์ พิทักษ์วัชระ คณบดีวิทยาลัยแพทยศาสตร์ฯ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ดร.ชญาดา ดานุวงศ์ อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี นางสาวกัญญา ดวงรัตน์ นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ นางสาวปุณิกา หงษ์อุดร เลขานุการ/ผู้จัดการ มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่นอีสาน นางสาววัชราภรณ์ ลครรำ เจ้าหน้าที่บริหารฯ มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่นอีสาน และนางสาวธิดารัตน์ อาชญาทา เจ้าหน้าที่มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่นอีสาน

มูลนิธิฯ ได้ทำงานร่วมกันในเชิงประสานและปฏิบัติการร่วมกัน จึงเกิดเป็นความร่วมมือร่วมกันตั้งแต่กระบวนการเริ่มต้นการทำงาน มูลนิธิฯ มีประสบการณ์การทำงานด้านเหล้า บุหรี่มาก่อน โดยเริ่ม

จากชุมชนท้องถิ่น ผ่านโรงพยาบาล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบล (รพสต) ในพื้นที่ และมีส่วนสนับสนุนชุมชนให้มีความเข้มแข็งโดยกระบวนการวิจัยเข้าไปมีส่วนในกำหนดวิธีการทำงาน

ส่วนเรื่องการพนันได้เริ่มงานมาจากความสงสัย ความอยากรู้ และความอยากลอง การพนันออนไลน์คืออะไร ในมุมมองของสังคมและพื้นที่เป้าหมายว่า ชาวบ้านมีความคิดเห็นต่อเรื่องนี้อย่างไร ถ้าเป็นปัญหาจริงแล้วชาวบ้านจะลุกขึ้นมาร่วมมือกันได้อย่างไร จึงได้มาเรียนรู้ร่วมกันจากคุณพงศ์ธรฯ ที่ได้ประสานและเข้ามาร่วมงาน ซึ่งถือเป็นระยะที่ 2

กระบวนการทำงานจะมุ่งเน้นไปที่เครือข่ายเป็นหลักเพื่อนำคนไปขับเคลื่อนการทำงาน มีการหารือกันว่า "ความน่ากลัวของพนันออนไลน์" คือ 1) เล่นได้ทุกที่ ทุกเวลา 2) เข้าถึงง่าย มีหลายช่องทาง 3) ได้เงินจริง ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลสำรวจที่ได้ดำเนินการ ในผลสำรวจ อันดับ 3 คือ มีความต้องการรวยทางลัด ในส่วนของวัฒนธรรมจังหวัดมีส่วนเกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกันอย่างไร รวมทั้งมูลนิธิฯ ได้ขับเคลื่อนงานโดยอาศัยแนวทางมาจากการทำบันทึกข้อตกลง (MOU) 11 องค์กร ในช่วง"ฟุตบอลโลก" ซึ่งเป็นช่องทางที่เปิดให้หน่วยงานที่ให้ความสนใจกับเด็กและเยาวชนเข้ามาทำงาน ในเรื่องนี้ ในส่วนของมูลนิธิฯ เห็นว่าสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดมีความกระตือรือร้น และมีความสนใจ เพราะมีเครื่องมือของตนเองคือ พ.ร.บ. ภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551 ที่สามารถดำเนินการได้ในหลายมิติ เช่น การสื่อสารและสร้างความตระหนักให้แก่สังคม มิติการปราบปรามและการบังคับใช้กฎหมาย และมิติการป้องกัน เป็นต้น

สิ่งที่วิเคราะห์ตรงกันกับสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดคือฟุตบอลโลกจบฤดูกาลแล้ว แต่ยังมีการแข่งขัน ฟุตบอลที่มีการแข่งขันในแมตช์ต่างๆ เกือบตลอดทั้งปี ประกอบกับการพนันออนไลน์ที่มีหลายประเภทมากขึ้น ในมุมมองที่มองการเชื่อมประเด็นเข้าหากันคือ *"การพนันทุกชนิดเป็นสิ่งไม่ดี ผิดกฎหมายและผิดศีลธรรมอันดีของสังคม"* เป็นมุมมองที่มองตรงกันและเข้ามาทำงานร่วมกัน โดยสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดจะเน้นไปที่การเฝ้าระวัง โดยใช้ประเด็นนี้เป็นจุดเชื่อมในการเฝ้าระวังทั้งในและนอกสถานศึกษา ผ่านคู่มือแนวทางการทำงานของสำนักงาน ซึ่งสามารถนำมาดำเนินงานร่วมกันได้ เมื่อมีความเห็นตรงกันแล้วว่าฟุตบอลหรือการพนันออนไลน์ไม่ได้มีแค่บางช่วง แต่จะมีอยู่ตลอดเวลา การเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม จึงต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และจะต้องประสานความร่วมมือ ร่วมกับภาคีเครือข่ายให้เข้ามา "มีบทบาทร่วมกัน"

ส่วนนี้ มูลนิธิฯ จึงมีกระบวนการ **"เฝ้าระวังวัฒนธรรม นำป้องกันพนันออนไลน์"** ใช้กระบวนการทำงานร่วมกัน 4 กระบวนการ ประกอบด้วย**กระบวนการที่ 1** สร้างการรับรู้สถานการณ์ร่วมกับแกนนำสถานศึกษา **กระบวนการที่ 2** สำรวจสถานการณ์ในสถานศึกษา **กระบวนการที่ 3** สร้างความตระหนักรู้ และ**กระบวนการที่ 4** สรุปบทเรียนทั้งในและนอกสถานศึกษา

การดำเนินงานในสถานศึกษาต้องมีข้อมูลเพื่อวางแผนการดำเนินงาน จากนั้นจึงได้มีการสำรวจสถานการณ์พนันออนไลน์ของเด็กและเยาวชนช่วงอายุ 16 – 20 ปี พบว่า 1) กลุ่มเป้าหมายมองว่าการพนันออนไลน์ไม่ได้ก่อให้เกิดปัญหา คิดเป็นร้อยละ 61.6 2) ไม่รู้สึกหรือไม่คิดว่าการพนันออนไลน์จะนำมาซึ่งผลกระทบในภายหลัง คิดเป็นร้อยละ 55.5 3) รู้จักการพนันออนไลน์ในครั้งแรกจากเพื่อน

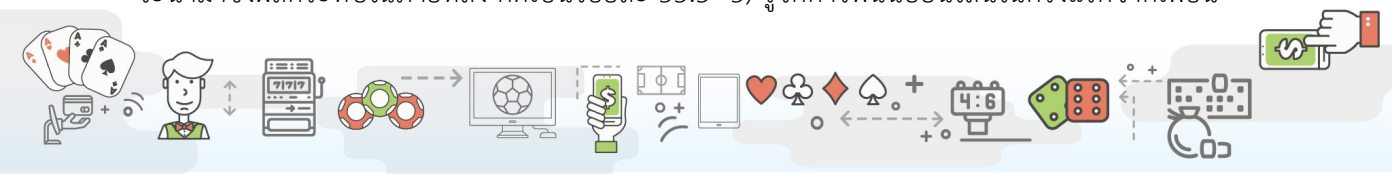

คิดเป็นร้อยละ 55.5 และจากสื่อเว็บไซต์ คิดเป็นร้อยละ 13.3 4) เหตุผลที่เล่นการพนันออนไลน์มาจากความอยากรู้อยากลอง คิดเป็นร้อยละ 38.9 5) การเล่นการพนันออนไลน์ที่นิยมเล่นคือ พนันฟุตบอล คิดเป็นร้อยละ 50.0 และอีสปอร์ต คิดเป็นร้อยละ 27.8 6) สถานที่ที่นิยมเล่นการพนันออนไลน์คือบ้านตนเอง คิดเป็นร้อยละ 36.6 และร้านบริการอินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 24.4 7) ทรัพย์สินที่นำมาเล่นพนันออนไลน์เป็นการนำเงินเก็บของตนเองมาเล่นการพนันออนไลน์ คิดเป็นร้อยละ 46.6 และเงินที่ได้จากการเล่นพนันออนไลน์ที่ผ่านมา คิดเป็นร้อยละ 25.5 ผลการสำรวจยังพบอีกว่า มีจำนวนเงินที่นำมาเล่นขั้นต่ำสุดเป็นจำนวนเงิน 500 บาท สูงสุดมากกว่า 5,000 บาท และ 8) ทุกครั้งที่เสียเงินจากการเล่นพนันออนไลน์ เด็กและเยาวชนเลือกที่จะเลิกเล่นชั่วคราว คิดเป็นร้อยละ 42.2 ลดจำนวนเงินที่เล่นลงร้อยละ 14.4 และเพิ่มจำนวนเงินที่เล่น ร้อยละ 11.1 ในสิ่งที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการพนันเคยได้รับโทษทั้งถูกตักเตือน ทำโทษ และการดำเนินคดี แต่สิ่งที่น่าใจคือข้อมูลที่มีการดำเนินคดีมีปริมาณที่เพิ่มขึ้นจะไม่ค่อยปรากฏมากนักในระดับพื้นที่

กิจกรรมการสร้างความตระหนักในการขับเคลื่อน มูลนิธิฯ จะมองพื้นที่เป็นตัวตั้ง ระดับพื้นที่คือร้านเกมที่ใกล้สถานศึกษา ถือเป็นบทบาทของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดร่วมกับเครือข่าย ทั้งส่วนตามพระราชบัญญัติและส่วนที่เพิ่มเติมเข้ามา โครงการช่วยกันเฝ้าระวัง จากข้อมูลที่ได้จากการสำรวจและนำไปบูรณาการเข้าในภารกิจของสถานศึกษาในเรื่องของวินัย อาจารย์ที่ปรึกษา การจัดกลุ่มการดูแลเพื่อนช่วยเพื่อน ส่วนสถาบันอุดมศึกษามีการสร้างความรู้ความเข้าใจให้เห็นถึงด้านบวกและด้านลบด้วยตัวเขาเอง ส่วนเรื่องอีสปอร์ต พบว่าปัจจุบันมีการเล่นลดลง และเกิดการรู้เท่าทันมากขึ้น ส่วนนอกสถานศึกษาจะมีสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดและเครือข่ายได้ร่วมกันเฝ้าระวังเด็กและเยาวชนกับนะอย่างใกล้ชิด

หลังจากการดำเนินงานกับในและนอกสถานศึกษาแล้ว ภาคีเครือข่ายหน่วยงานในพื้นที่จะมีการดำเนินการเพื่อส่งต่อแนวคิดเรื่องการพนันที่ส่งผลต่อสุขภาพในส่วนของพื้นที่ การดำเนินงานของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ที่มีหลายภาคส่วนที่เข้าไปร่วมกันคิด แล้วได้แนวทางที่มาจากการจัดการความรู้ ในการจัดการปัจจัยเสี่ยง การปกป้อง รณรงค์ เฝ้าระวัง และการช่วยเหลือเยียวยา จากกระบวนการที่ทำงานร่วมกันจะส่งผลให้เห็นความสำเร็จเบื้องต้นในการทำงานภายใต้ระยะเวลาการทำงานที่มีจำกัด

ความสำเร็จที่เกิดขึ้น มาจากการขยายเครือข่ายเฝ้าระวังจำนวน 18 หน่วยงาน ทั้งในและนอกสถานศึกษา รวมถึงการมีแนวทางที่ขับเคลื่อนกับภาคีเครือข่ายใน 4 มิติ ซึ่งเป็นแผนงานที่จะดำเนินงานกันต่อไป พร้อมทั้งเป็นการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มเด็กและเยาวชนในสถานศึกษา มีการจัดตั้งกลุ่มนักศึกษาเฝ้าระวัง “ดูแลเพื่อนไม่ให้เล่นการพนัน” ให้ตระหนักถึงผลกระทบและการเปลี่ยนความคิดให้เลิกเล่นพนันออนไลน์

จากข้อมูลสถิติในจังหวัดอุบลราชธานี พบว่าร้านให้บริการประเภทอินเทอร์เน็ตและเกมมีแนวโน้มลดลงโดยเฉพาะในเขตรอบนอกสถานศึกษา เพราะการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้ค่อนข้างยาก ดังนั้น “ผู้ปกครองต้องเข้าถึงและรู้เท่าทัน” เพื่อช่วยกันดูแลลูกหลานของตนเอง ในขณะเดียวกันในเขตเมืองร้านจะให้บริการประเภทอินเทอร์เน็ตและเกมในพื้นที่เมืองและใกล้สถานศึกษาจะยังคงมีอยู่ การเพิ่มของจำนวนร้านอาจจะไม่เพิ่มแต่มีการขยายพื้นที่บริการภายในร้านอาจมีเพิ่มมากขึ้น

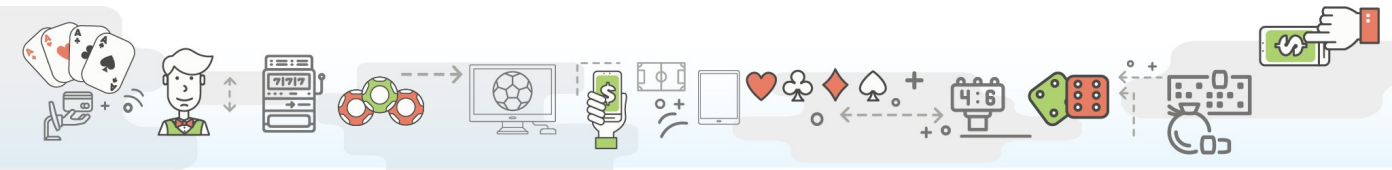

สำหรับแนวทางการขยายผลในการทำงานคือ 1) กระตุ้นให้เกิดการนำ 4 แนวทางข้างต้นที่ได้จากเวทีเครือข่ายเพื่อทำไปดำเนินงานตามภารกิจของตนเอง 2) กระตุ้นหรือสร้างพื้นที่กลางเพื่อการแลกเปลี่ยน และการเรียนรู้ร่วมกัน 3) ขยายวิธีการสร้างความตระหนักรู้ไปยังสถานศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ 4) การสนับสนุนให้สถานศึกษานำประเด็นการพนันออนไลน์ไปจัดกระบวนการเรียนรู้ผ่านรายวิชา

ความท้าทายคือการเห็นว่า “การพนันเป็นเรื่องของบุคคลจริงหรือ?” “การพนันแก้ไขยาก เพราะอยู่ในวัฒนธรรม” และ “ใครจะเป็นเจ้าภาพในการแก้ไขปัญหาเหล่านี้” ดังนั้น ต้อง “บูรณาการการทำงานร่วมกัน” จึงจะเป็นคำตอบในการทำงานต่อไป

ผศ.ดร.นิเวศน์ อรุณเบิกฟ้า
อาจารย์ประจำ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

“สร้างความเป็นเพื่อน ด้วยการไม่ยุ่งเกี่ยวกับการพนัน”

โดยการสร้างพื้นที่สาธารณะและแนวปฏิบัติที่ดีสำหรับการขับเคลื่อนกลไกลดผลกระทบพนันออนไลน์ในสถานศึกษา จังหวัดปัตตานี เรื่องการพนันเป็นเรื่องที่มีความท้าทายการทำงานเป็นอย่างมาก เพราะตัวเองเคยเป็นส่วนหนึ่งที่ติดการพนันมาจนถึงชั้นมัธยมศึกษาที่ 6 แทบไม่มีเงินจ่ายค่าเทอมเพราะการพนัน จึงคิดได้ว่า ทำไมเราไม่ใช้ประสบการณ์ที่มีมาถ่ายถอดให้แก่เด็กและเยาวชน

โจทย์การทำงานคือการสร้างความเป็นเพื่อน โดยไม่ยุ่งเกี่ยวกับการพนัน ผ่านกระบวนการทำงานกับเด็กและเยาวชนจำนวน 11 เครือข่าย แบ่งออกเป็น 1) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนเดชะปัตตนยานุกูล และโรงเรียนโพธิ์คีรีราชศึกษา 2) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนบำรุงอิสลาม โรงเรียนจงรักสัตย์ โรงเรียนศาสน์สามัคคี โรงเรียนเตรียมศึกษาวิทยา และ โรงเรียนแสงประทีปวิทยา 3) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยการอาชีพปัตตานี และ

วิทยาลัยอาชีวศึกษาปัตตานี 4) สังกัดสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดปัตตานี และ 5) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ซึ่งมีความหลากหลายของกลุ่มมาก โดยการเชิญสถาบันทั้งหมดมาทำงานร่วมกัน ที่ผ่านมาเป็นเรื่องพิสูจน์ว่าพวกเราทำได้ หากมีความตั้งใจเหมือนกัน คือ “ไม่ต้องการให้มีการพนันอยู่ในโรงเรียน” ซึ่งได้จากการสำรวจข้อมูล

วิธีการทำงานคือ 1) อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับสถานการพนันออนไลน์ 2) การจัดเสวนาวิชาการ 3) สร้างหนังสั้น เพื่อสร้างความตระหนักโทษภัยจากการพนันออนไลน์ 4) การรณรงค์รู้เท่าทันการพนันออนไลน์ 5) สำรวจสถานการณ์การพนันออนไลน์ในกลุ่มเด็กและเยาวชน และ 6) จัดนิทรรศการให้ความรู้

ผลการสำรวจสถานการณ์ปัญหาการพนันออนไลน์ของเด็กและเยาวชนจังหวัดปัตตานี โดยใช้ผลจากการสำรวจใช้เป็นกิจกรรมในการขับเคลื่อน จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 636 คน พบว่า เพศชาย 368 คน คิดเป็นร้อยละ 57.9 เพศหญิง จำนวน 268 คน คิดเป็นร้อยละ 42.1 ด้านการพนันออนไลน์มีคนเคยเล่น 120 คน คิดเป็นร้อยละ 19 คนในจำนวนนี้อยู่ในภาวะติดพนันหนักมาก จากข้อมูล 120 คน ที่เคยเล่นการพนันออนไลน์ รู้จักการพนันออนไลน์ครั้งแรกจากเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 48.4 เว็บไซต์/แอปพลิเคชั่น คิดเป็นร้อยละ 21.7 จากสื่อวิทยุและโทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 15.5 ส่วนพฤติกรรมการพนัน/พนันออนไลน์ในประเภทของพนันออนไลน์ที่เล่นมี 1) เล่นพนันฟุตบอลออนไลน์ 2) อีสปอร์ต และ 3) คาสิโนออนไลน์ นี่คือการเล่นพนันออนไลน์ของเด็กและเยาวชน ขณะที่พื้นที่ตรงนี้ เป็นพื้นที่ที่มีความเข้มแข็งทางศาสนามาก และได้นำข้อมูลนี้เสนอต่อโต๊ะอิหม่าม (ผู้นำศาสนา) ก็ยังแสดงความตกใจของข้อมูลการเล่นพนันของเด็กและเยาวชน คณะกรรมการอิสลามไม่เชื่อว่าในพื้นที่ปัตตานีมีข้อมูลการเล่นการพนันออนไลน์ด้วยหรือ สาเหตุที่เล่นการพนัน/พนันออนไลน์คือ เล่นเพื่อคลายเครียด คิดเป็นร้อยละ 53 อยากรู้อยากลอง คิดเป็นร้อยละ 48.3 เพื่อความสนุกสนาน ชอบลุ้นและตื่นเต้น คิดเป็นร้อยละ 38.3 เล่นตามเพื่อนหรือคนใกล้ชิด คิดเป็นร้อยละ 21.7 และหวังรวยทางลัด คิดเป็นร้อยละ 15 สถานที่เล่นการพนัน/พนันออนไลน์ และบ้านตนเอง คิดเป็นร้อยละ 55.0 บ้านเพื่อน 29.2 หอพัก คิดเป็นร้อยละ 28.3 และในสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 10

จากนั้น ได้นำข้อมูลไปเสนอระดับผู้บริหาร หน่วยงานระดับจังหวัด ถึงสถานการณ์ ว่าจะร่วมกันดำเนินการอย่างไร จนกระทั่งเปิดพื้นที่สาธารณะสำหรับการขับเคลื่อนกลไกลดผลกระทบจากพนันออนไลน์ เกิดแนวปฏิบัติที่ดีในการดำเนินงานเพื่อป้องกันและลดผลกระทบจากการพนันออนไลน์ รวมถึงนำไปสู่การขยายผลไปยังองค์กร หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จนเกิดเป็นกิจกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานป้องกันและลดผลกระทบเด็กและเยาวชนจากการพนัน/การพนันออนไลน์ เช่น กิจกรรมโรงเรียนเตรียมศึกษาวิทยา ได้จัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ให้เด็กในสถานศึกษา ภายใต้โครงการ “เยาวชนร่วมใจยุติการพนันออนไลน์” วิทยาลัยอาชีวศึกษาปัตตานี ได้จัดทำโครงการอาชีวะร่วมใจจัดทำสื่อต่อต้านการพนันออนไลน์ ภายใต้โครงการสร้างพื้นที่สาธารณะและแนวปฏิบัติที่ดีสำหรับการขับเคลื่อนกลไก

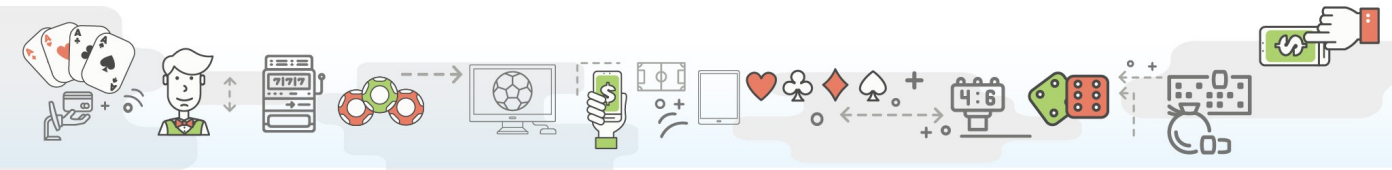

ลดผลกระทบพนันออนไลน์ในสถานศึกษา จังหวัดปัตตานี : สร้างความเป็นเพื่อนด้วยการไม่ยุ่งเกี่ยวกับการพนัน” ณ วิทยาลัยอาชีวศึกษาปัตตานี เป็นต้น

จากนั้น มีการประกาศเจตนารมณ์ “***เด็กและเยาวชนจังหวัดปัตตานี ไม่ยุ่งกับการพนันออนไลน์***” โดยนายอำเภอเมืองปัตตานี ได้ประกาศออกข่าวทางสื่อท้องถิ่น และสื่อสาธารณะ

ผมได้ขยายผลการทำงานต่อไปยังจังหวัดยะลา นราธิวาส และ 5 จังหวัด ของชายแดนภาคใต้ และได้มีการหารือกับทางการมาเลเซีย เรื่องผลกระทบจากการพนัน ซึ่งมีปัญหาเรื่องการพนันจำนวนมาก เช่น มีหวยออก 3 ครั้ง/หนึ่งอาทิตย์ ถือว่ามีความถี่มาก และยังมีหวยชนิดอื่นอีก ทั้งในการประชุมสามเหลี่ยมเศรษฐกิจได้มีการปรึกษาหารือเรื่องนี้ และมีการรณรงค์เรื่องการแข่งนกเขาชวา ที่เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดการพนันอย่างหนึ่ง โดยพนันในเรื่องของเสียงนกเขาอยู่ในระดับเสียงกลาง เสียงเหลม เสียงน้อย จากนั้นจะเป็นการประมูลในเรื่องของค่าตัวนกเขา ภาคใต้ยังมีหวยชักธง ฯลฯ หรือในทุกพื้นที่ที่มีแหล่งท่องเที่ยวจะมีบ่อนการพนัน ตอนนี้เศรษฐกิจในภาคใต้ตกต่ำ ในทางตรงกับข้ามเศรษฐกิจการพนันกลับมีความเฟื่องฟู

จากกิจกรรมการขับเคลื่อนและถอดบทเรียน“สร้างพื้นที่สาธารณะ และกิจกรรมเสริมสร้างและพัฒนากลไกการขับเคลื่อนลดผลกระทบจากการพนันในและรอบสถานศึกษา” สิ่งที่ค้นพบคือ 1) ผลการสำรวจสถานการณ์การพนันออนไลน์เยาวชนในพื้นที่จังหวัดปัตตานี ได้รับการเผยแพร่สู่สาธารณะโดยสื่อต่าง ๆ ในพื้นที่ 2) กิจกรรมเสริมสร้างและพัฒนากลไกการขับเคลื่อนลดผลกระทบจากการพนันในและรอบสถานศึกษา 3) เป็นแรงกระตุ้นในการทำงานการลดผลกระทบการพนันออนไลน์ในสถานศึกษาในพื้นที่จังหวัดปัตตานีว่าจะขับเคลื่อนไปข้างหน้าอย่างไร และ 4) การมีชุดข้อมูล ประสบการณ์ และแนวทางการปฏิบัติในการดำเนินงานเพื่อลดผลกระทบจากการพนันออนไลน์ในสถานศึกษาในพื้นที่จังหวัดปัตตานี

ทั้งหมดนี้ เป็นการสร้างพื้นที่สาธารณะและสร้างแนวปฏิบัติที่ดีในการขับเคลื่อนการดำเนินงานป้องกันและลดผลกระทบเด็กและเยาวชนจากการพนัน/พนันออนไลน์ โดยตั้งเป้าหมายที่ “การสร้างความเป็นเพื่อน โดยไม่ยุ่งเกี่ยวกับการพนัน”

อาจารย์จุฑาลักษณ์ แสนโท
อาจารย์ประจำ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนครพนม

เมื่อปี พ.ศ. 2558 ได้รับการประสานจากคุณพงศ์ธรฯ ว่ามีความสนใจทำเรื่องลดปัญหาพนันไหม ตนเองไม่เคยเข้าใจว่าการพนันคืออะไร และจังหวัดนครพนม เป็นพื้นที่ที่มีความเรียบง่าย เป็นเมืองแห่งความสุขที่สุด ไม่มีปัญหาการพนัน ไม่มีโต๊ะบอล มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันที่เรียบง่ายและเล็ก ๆ แต่มี 3 ม. ไม้ หมา และม้า คือยาเสพติด ซึ่งจังหวัดนครพนม จะใช้เป็นเส้นทางขนถ่ายยาเสพติดที่มีมูลค่าสูงที่สุดในช่วงนี้ ซึ่งได้ปฏิเสธไปในตอนแรก และได้กลับมาคิดอีกครั้งว่า ขณะที่เราเป็นจังหวัดอยู่ชายแดน อยู่ห่างไกล ทำไมไม่ลองทำในพื้นที่ของเรา อย่างน้อยเด็กและเยาวชนจะได้มีพื้นที่ในการทำกิจกรรม ถ้าลูกเราได้เติบโตมาในจังหวัดที่มีความสุขที่สุด ทั้งลูกเราและนักศึกษาเติบโตมาในคุณภาพที่ดี จึงตอบตกลงเข้าร่วมโครงการฯ ทั้ง ๆ ที่ไม่ค่อยเข้าใจเรื่องการพนันมาก่อน เป็นประสบการณ์ที่สะท้อนกลับมาที่ตัวเอง ในปี 2562 ได้ชักชวนคนอื่นมาร่วมทำงาน ก็ได้รับคำตอบเหมือนกับที่ตนเองได้ตอบกลับกับคุณพงศ์ธรฯ เมื่อราวปี 2558

ปี 2559 มหาวิทยาลัยนครพนมเริ่มดำเนินการ โดยมหาวิทยาลัยร่วมกับศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน จัดทำโครงการมหาวิทยาลัยไทยหยุดพนัน (University anti-gambling) ต่อมาในปี 2560 ได้ขยายพื้นที่โดยทำโครงการจัดทำข้อเสนอเพื่อสร้างกลไกความร่วมมือในการป้องกันและลดผลกระทบจากการพนันออนไลน์และเสี่ยงโชคในพื้นที่ชุมชนรอบมหาวิทยาลัยนครพนม (Safety Zone) หลังจากนั้นปี 2561 – 2562 จัดทำโครงการขับเคลื่อนกลไกลดผลกระทบจากการพนันออนไลน์ เพื่อการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครพนม

ในปี 2559 เป็น 1 ใน 8 มหาวิทยาลัยที่เข้าโครงการ U Can anti-gambling เป็นกิจกรรมเชิงการให้ความรู้และรณรงค์ เริ่มมีความเข้าใจว่าการติดการพนันเท่ากับการติดสารเสพติด ทำลายสมอง และเป็นโรคทางจิตเวชชนิดหนึ่ง จึงทำให้เริ่มมีความเข้าใจมากขึ้น และได้นำประเด็นนี้ไปเผยแพร่ เพราะเป็นเรื่องใหม่ในจังหวัดนครพนม และเพิ่งทราบข้อมูลว่ามีนักศึกษาเล่นพนันจำนวนมาก บางรายใช้เงินเล่นการพนันถึง 70,000 บาท บางรายนำเงินค่าเทอมมาเล่น สมัยก่อนจะเห็นเป็นโต๊ะบอล แต่ตอนนี้ไม่ใช่แล้วเพราะการพนันเข้าไปอยู่ใน platform ของออนไลน์ และมีความพยายามในการสอดแทรกเข้าไปในทุกที่เครือข่ายต่าง ๆ กิจกรรมงานต่าง ๆ ของจังหวัด เพราะการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ที่ผ่านมา ส่วนใหญ่จะเน้นไปที่ด้านยาเสพติด การตั้งครรภ์ไม่พร้อมเป็นส่วนมาก พอมีการรณรงค์เกี่ยวกับเรื่องการพนัน ทุกคนเริ่มมีความสงสัย แม้กระทั่งระดับผู้บริหาร ก็ตั้งคำถามว่าคืออะไร แล้วจะทำอะไร แต่ก็ได้นำตัวเองเข้าไปสอดแทรกในทุกงาน มีงานอะไรจะนำงานการพนันออนไลน์ไปเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ด้วย ต่อมาปี 2560 มีแกนนำเด็กและเยาวชนประกอบด้วย นักศึกษา และเยาวชน เริ่มทำงานออกนอกพื้นที่ในการทำงานกับชุมชนรอบมหาวิทยาลัย เริ่มให้ความรู้กับหอพัก คณะกรรมการชุมชน โรงเรียนที่อยู่รอบนอกมหาวิทยาลัย รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ด้วยการเติมความรู้ให้กับชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ มีการประชุมหารือในการประชุมนโยบายกับผู้บริหาร เพื่อปรึกษาหารือแนวทางการขับเคลื่อนการพนันออนไลน์ให้ก้าวต่อไปข้างหน้า ซึ่งจะต้องมีการบริหารจัดการ ในเรื่องการขับเคลื่อนกลไกลดผลกระทบจากการพนันออนไลน์ เพื่อเป็นการกระตุ้นการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครพนม จึงเกิดเป็น “นครพนมโมเดล” หากจะต้องมีการขับเคลื่อนงานอย่างต่อเนื่อง จึงได้สกัดแนวคิดออกมาได้ 3 คำ คือ NKP Model ที่จะทำให้สามารถเดินหน้าการขับเคลื่อนต่อไปได้ นั่นคือ N (Network) คือ การสร้างเครือข่ายการทำงานทั้งเด็กและผู้ใหญ่ K (Knowledge) ความรู้ ความเข้าใจการพนันเกี่ยวกับผลกระทบต่อสุขภาพ สังคม ชุมชนและครอบครัวและ P (Protection) การป้องกันเด็กและเยาวชน เมื่อมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและยาวนาน ได้ก่อให้เกิดมรรคผลตามมา ทั้งนี้ กลุ่มเด็กดีเด่นจังหวัดนครพนม ได้รับเกียรติบัตรเนื่องใน “งานวันเยาวชนแห่งชาติจังหวัดนครพนม” ประจำปี 2561 อีกด้วย

ปี 2562 ได้ใช้ NKP Model มาขับเคลื่อนให้เกิดเป็นรูปธรรม มีการขับเคลื่อนร่วมกับคณะกรรมการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัด เพราะต้องการผลักดันนโยบายเรื่องการพนันออนไลน์เข้าไปสู่ระดับนโยบายของจังหวัด เพราะเห็นว่าการทำงานในเชิงรณรงค์มีผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นได้ระดับหนึ่งเท่านั้น หากยกระดับการทำงานเป็นระดับนโยบายและแผนงานพัฒนาจังหวัด โดยคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดได้ทราบว่ากำลังดำเนินการอะไร อย่างไร ที่จะนำไปสู่ความยั่งยืน จังหวัดนครพนมอาจจะเป็นจังหวัดแรก ๆ ที่มีการขับเคลื่อนประเด็นการพนันออนไลน์อย่างจริงจัง ทั้งนี้ งานลดปัญหาพนันได้รับการต้อนรับเป็นอย่างดีจากกลุ่ม ONE HOME “ร่วมกันเป็นหนึ่ง ที่พึ่งของกลุ่มเป้าหมาย” ของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครพนม และได้รับเสียงชื่นชมเป็นอย่างมากจากจังหวัดอื่น ๆ ที่ได้มีการกล่าวว่าทีมพัฒนาสังคม จังหวัดนครพนม มีความเข้มแข็ง มีคณะทำงานที่มีความหลากหลาย โดยเฉพาะสิ่งสำคัญคือเราไม่ได้ฟังแค่เสียงผู้ใหญ่ แต่จะฟังเสียงเด็กและเยาวชนด้วย ส่วนระดับนโยบาย

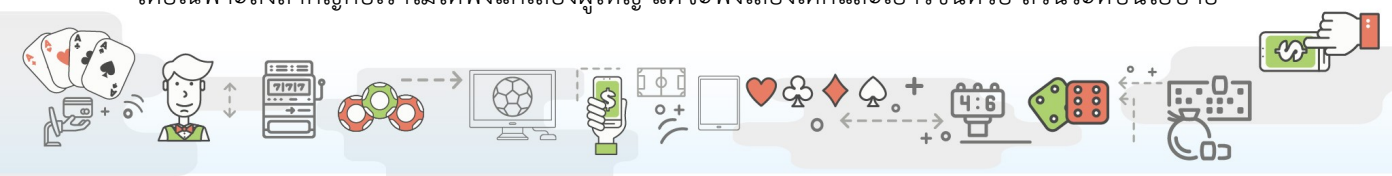

ถือเป็นบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่ แต่การออกแบบกิจกรรมเป็นบทบาทหน้าที่ของเด็กและเยาวชน ที่มีการร่วมคิด ร่วมทำ สิ่งที่ประสบความสำเร็จคือมีการหารือร่วมกันตลอดเวลาทั้งผู้ใหญ่ เด็ก และเยาวชน รวมทั้ง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการหาแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงาน

การสื่อสารสาธารณะทางเพจ NKP Anti Gambling เพื่อเผยแพร่สื่อสารสู่สาธารณะได้เกิดการรับรู้ในวงกว้าง การคิดค้นสัญลักษณ์ที่ดึงดูดความสนใจเช่น “ภัยร้ายที่ปลายนิ้ว” และสร้างคำขวัญว่า **“ติดพนัน = ติดสารเสพติด”** มีการเข้าพบรองผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อให้ข้อมูลและการขับเคลื่อนในระดับเชิงนโยบาย คณะกรรมการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดได้ ชี้แจงให้เห็นถึงผลกระทบด้านสุขภาพ สังคม ชุมชน และครอบครัว

ในด้านกิจกรรมนั้น มีการจัดเวทีพัฒนากลไกการลดผลกระทบจากการพนันออนไลน์ในการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครพนม เป็นการเติมเต็มความรู้การติดพนันทำลายสมองได้อย่างไร การหารือของเด็กและเยาวชน เพื่อสะท้อนปัญหาและสถานการณ์ การออกแบบกิจกรรมการขับเคลื่อนที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ ในวงผู้ใหญ่จะมีคณะกรรมการศูนย์คุ้มครองเด็กจังหวัดนครพนม ในระดับชุมชน/ตำบล โดยคณะกรรมการคุ้มครองเด็ก จังหวัดนครพนม จะมีหลายระดับ เช่น ระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด โดยมีคณะกรรมการคุ้มครองเด็กระดับตำบล จะทำงานนำร่องกับ 3 ตำบล มีคณะกรรมการศูนย์ในพื้นที่ ถ้าต้องการคู่มือสำหรับคณะกรรมการคุ้มครองเด็กในเรื่องนี้สัก 1 เรื่อง ได้รับเสียงตอบรับคือต้องการคู่มือที่อ่านง่าย มีวิธีการทำงาน กระบวนการทำงานแต่ละขั้นตอนที่มีความชัดเจน เข้าใจง่าย และสามารถดำเนินการได้ รวมทั้งสามารถนำเรื่องนี้ เข้าไปในคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดนครพนมได้ เนื่องจากจะมีการประชุมเพียงปีละ 1 ครั้ง และการคัดกรองวาระเข้าที่ประชุมต้องเป็นเป็นปัญหาที่สำคัญของจังหวัด จากการที่ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญและปัญหานี้ จึงจะสามารถนำเข้าไปในวาระการประชุมคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดได้ เพื่อเสนอเป็นแนวทางการปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัด ด้านการพนันออนไลน์ จะมีกิจกรรมที่จะดำเนินกับเด็กและเยาวชน จึงเป็นที่มาของเวทีการขับเคลื่อน เวทีเสวนาวิชาการพัฒนากลไกลดผลกระทบจากการพนันออนไลน์ เพื่อการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัด โดยการขับเคลื่อนผ่านคณะกรรมการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัด คือ “เด็กคิด เด็กทำ เด็กนำ ผู้ใหญ่หนุน” กิจกรรมทุกอย่างออกแบบโดยเด็กและเยาวชน มีการประกาศเจตนารมณ์คณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดนครพนม ว่าด้วยการคุ้มครองเด็กจากปัญหาการพนันออนไลน์ มีรองผู้ว่าราชการจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการต่างๆ ไปร่วมงาน มีสาระสำคัญคือ 1) คณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดนครพนม ได้ส่งเสริมและสนับสนุนการขับเคลื่อนการป้องกันและแก้ไขปัญหาการพนันออนไลน์ร่วมกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นรูปธรรม 2) ส่งเสริมให้สถานศึกษาดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาพนันออนไลน์ และ 3) ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนมีภูมิคุ้มกันรู้เท่าทันภัยพนันออนไลน์ โดยสภาเด็กและเยาวชนและภาคีเครือข่ายด้านเด็กและเยาวชน

เมื่อการทำงานเข้าสู่ปีที่ 3 เครือข่ายความร่วมมือได้เข้ามามีบทบาทมากขึ้น จากปีแรกมีตราสัญลักษณ์ของหน่วยงาน 3 หน่วยงาน คือ มหาวิทยาลัยนครพนม มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ และ

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ พอการดำเนินงานเข้าสู่ระยะที่ 3 เมื่อมีการจัดกิจกรรมจะมีตราสัญลักษณ์ของหน่วยงานเข้าร่วมจัดกิจกรรมเพิ่มจำนวนมากขึ้น

สิ่งที่ต้องการจะดำเนินการต่อเนื่องมี 3 ข้อคือ 1) การขยายผลลงสู่ระดับชุมชนและครอบครัว 2) การมีคู่มือสำหรับการดำเนินงานด้านการปกป้องคุ้มครองเด็กให้รู้เท่าทันภัยพนันออนไลน์ และ 3) การมีหลักสูตรหรือกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียน

แพทย์หญิง มธุรดา สุวรรณโพธิ์
ผู้อำนวยการสถาบันราชานุกูล
กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

ผู้นำเสนอได้ฉายวีดิทัศน์และมีเนื้อหาประกอบด้วย

เกมเป็นสารเสพติดสำหรับเด็ก ในแต่ละเกมจะก่อให้เกิดการเสพติดได้ไม่เท่ากัน เกมที่มีความสนุกมาก ๆ มีความรุนแรงมากและมีผู้ร่วมเล่นจำนวนมาก จะทำให้เกิดการติดได้ง่ายมากขึ้น ประเทศไทยมีการสำรวจข้อมูลล่าสุดพบว่า เด็กที่ติดเกมถึงขั้นเป็นโรคติดเกม พบว่ามีร้อยละ 10 หรือเด็กไทย 10 คน จะมีอยู่ 1 คนที่เป็นโรคติดเกม ในปี 2562 นี้ องค์การอนามัยโลกได้ระบุว่าโรคติดเกมเป็นโรคสมองอย่างหนึ่ง และเป็นโรคทางจิตเวชซึ่งรักษาได้ หากเปรียบเทียบไทยกับประเทศแถบเอเชีย ต้องกล่าวว่าไทยอยู่อันดับต้น ๆ คือ 1 ใน 5 ในขณะที่ประเทศอื่น ๆ มีอัตราส่วนของร้อยละการติดเกมอยู่ไม่ถึงร้อยละ 5

นายกุมภฤทธิ์ พุฒิภิญโญ (พี่กู้) @Coolerist จาก Thaigamewiki และ แชนแนล Joystick กล่าวว่า ปัญหาไม่ได้อยู่ที่เกม แต่ปัญหาอยู่ที่คน ไม่ได้บอกว่าเกมบริสุทธิ์ เพียงแต่ว่าไม่มีใครเถียงแทนให้วีดิโอเกม วีดิโอเกมเหมือนกระสอบทราย ก็คือทุกคนโยนขยะมา ทุกคนตอกย้ำอะไร อย่างไรก็ได้ เพราะวีดิโอเกมไม่มีความรู้สึก ไม่มีใครเถียง

ROUND 1 อาชญากรรม หรือ ศิลปะ

แพทย์หญิงมธุรดา สุวรรณโพธิ์ จากเหตุการณ์การกราดยิงของเด็กในต่างประเทศ พบว่าเด็กๆ มีพฤติกรรมในเรื่องการเล่นเกมมายาวนาน จนทำให้สมองของเด็ก ขาดการยับยั้งชั่งใจ เด็กไม่สามารถแยกโลกเสมือนจริงกับโลกของความเป็นจริงได้ เกมที่ก่อให้เกิดความรุนแรง อย่างเช่นเกมที่ต้องเล่นหลายๆ คน มีทีมหลายๆ คน เวลาที่มีการใช้อาวุธแล้วมีเลือดสาด เพราะฉะนั้น เวลาที่ไปทำร้ายคนอื่นในชีวิตประจำวัน หรือชีวิตจริง เด็กจะคิดว่ามันเป็นเหมือนเกม ตรงนี้ทำให้เด็ก ๆ เองติดเกมและก่อความรุนแรงได้มากขึ้น

นายกุมภฤทธิ์ฯ กล่าวว่าวีดิโอเกมเป็นสื่อบันเทิง และสื่อบันเทิงที่มีผลกับจิตใจคน บางคนเล่นแล้วอินมาก บางคนเล่นแล้ว รู้ว่านี่ไม่ใช่เรื่องจริง สามารถแยกแยะได้ ว่าไม่ใช่เรื่องจริง ตั้งแต่เด็กจนโต ผมรู้สึกว่าการฆ่ากันมันมาก เหมือนกับทุกวันนี้เวลาอ่านข่าว ดูข่าวทีวี อ่านข่าวหนังสือพิมพ์ คนฆ่ากันทุกวัน คุณมีสิทธิ์จะตายได้กับอะไรก็ไม่รู้ ขับรถปาดหน้ากันลงมายิงกันตายหรืออะไรแบบนี้ มองว่าวีดิโอเกมทำให้ความรู้สึกว่าการฆ่ากันเป็นเรื่องปกติ นั่นคือในโลกของจินตนาการ นั่นคือในโลกของความบันเทิง หนังที่ฆ่ากัน นิยายที่ฆ่ากัน มีมากไปหมด ทำให้เกิดความชิน แต่ไม่ได้ชินในลักษณะที่ว่าพร้อมที่จะกระทำสิ่งนั้นกับคนอื่น ผมค่อนข้างมั่นใจว่านี่ไม่ใช่ต้นเหตุประการเดียว ซึ่งอาจจะเป็นต้นเหตุก็ได้ แต่ต้องมีอย่างอื่นที่ประกอบกันด้วย

ROUND 2 ปิดกั้น หรือ **จัดเรตติ้ง**

แพทย์หญิงมธุรดาฯ เกมในเด็กและเยาวชนมีผลกับเรื่องสมองของเด็ก โดยเฉพาะเด็กที่เล่นเกมก่อนอายุ 18 ปี ยิ่งเล่นเกม อายุน้อยเท่าไร จะพบว่าเด็กๆ จะติดเกมมากขึ้น พบว่าเด็กๆ ถูกจับกุมมากขึ้นในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา และเมื่อถามกลับไปว่าเด็กในสถานพินิจฯ หลายๆ คน จะมีปัญหาด้านสุขภาพจิตในตรงนี้จะมีในส่วนของการติดเกมร่วมด้วย ถ้าถามบุคคลรอบ ๆ ข้าง เขาเล่นเกมจนกระทั่งมีพฤติกรรมเลียนแบบความรุนแรง โดยที่ตัวเองไม่รู้ตัว เพราะฉะนั้น ติดเกม ติดง่ายกว่าติดยาเสพติด

นายกุมภฤทธิ์ฯ ความรุนแรงขายง่าย เซ็กส์ขายง่าย ผมก็ไม่รู้ว่าเป็นความผิดของงาน คนทำงาน หรือเป็นความผิดของสังคม ที่ทำไมโลกมนุษย์ถึงมีบรรทัดฐานที่ค่อนข้างจะหันไปชื่นชอบกับอะไรแบบนี้? ทำไมที่ผ่านมา ถึงไม่เคยมีการหยิบยกเรื่องนี้มาคุยกันอย่างจริงจัง

นายกุมภฤทธิ์ฯ ผู้ที่มีอำนาจจะเห็น Priority กับเรื่องอื่นที่สำคัญมากกว่าเรื่องชีวิต เรื่องปากท้อง อะไรที่ต้องจัดการแก้ไข ไม่แปลกที่คนจะให้ความสำคัญเรื่องนี้เป็นลำดับท้าย ๆ

ROUND 3 สร้างปัญหา หรือ ไม่สร้างปัญหา

แพทย์หญิงมธุรดาฯ สมองของเด็กที่ติดเกมจะมีปัญหาเรื่องของสมองในส่วนของการยับยั้งชั่งใจ จะเห็นว่าเด็กติดเกมเอง จะมีอาการลงแดงเหมือนกับอาการของผู้ติดสารเสพติด ถ้าไม่ได้เล่นเกม จะสังเกตว่าผู้ใหญ่เวลาเล่นเกม จะมีตัวห้ามเพราะว่าสมองได้พัฒนาแล้ว จึงไม่ค่อยติดเกมกัน

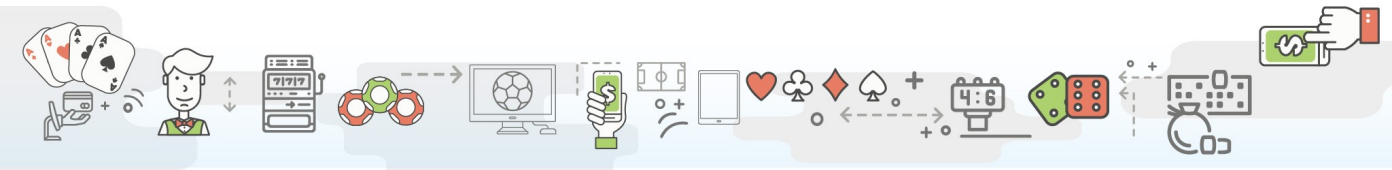

งานวิจัยหลายๆ ชิ้นจากต่างประเทศมีการต่อสู้กันทางธุรกิจของการเล่นเกมอยู่พอสมควร ทำให้งานวิจัยหลายชิ้น มีการบอกว่าเกมเป็นสิ่งที่ดี ขณะที่งานวิจัยหลายแห่ง โดยเฉพาะอย่างประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศที่บริโภคอย่างเดียว จะพบว่าเกิดภาวะในเรื่องของโรคติดเกมมากขึ้น และก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมได้ มีงานวิจัยบอกว่าเกมเป็นเรื่องปกติ รัฐบาลบางประเทศจะมีการเก็บภาษีจากบริษัทเกม มีการปิดกั้นเรื่องของการศึกษาพวกนี้ค่อนข้างมาก

ส่วนเรตติ้งสามารถใช้ได้ในหลายๆ ประเทศ แต่เด็กหลายคน ก็จะไปโกงอายุ การใส่ข้อมูลในเกมออนไลน์ต่างๆ เด็กก็จะกำหนดอายุของตัวเองขึ้นมา เพราะไม่เคยปลูกฝังเรื่องวินัย ดังนั้น เรตติ้งอาจจะไม่ใช่ทางออกของประเทศไทย

นายกุมภฤทธิ์ฯ งานวิจัยของทั้งฝ่ายที่มองว่ามีปัญหาและไม่มีปัญหา มีงานวิจัยแบบนี้ดีแล้ว จะทำให้ได้เห็นทุกอย่างรอบด้าน สุดท้ายแล้วคนที่มีอำนาจในการตัดสินใจจะกำหนดว่าแล้วจะเชื่อใครด้วยเหตุผลอะไร สิ่งนี้สำคัญ เพราะจะเป็นการกำหนดบรรทัดฐานหรือแนวทางปฏิบัติให้กับสังคม

บริษัทเกมแต่ละที่ มีลักษณะไม่เหมือนกัน มองว่าต่างเป็นอิสระในการทำ ตราบใดที่ไม่ผิดกฎหมาย คิดว่าเขาทำได้ เพียงแต่ว่ามาตรการเยียวยาแก้ไข ก็ควรจะมี ง่ายที่สุดคือจัดเรตติ้งให้ชัดเจนว่า เหมาะกับกลุ่มผู้เล่นประเภทไหน เล่นได้ทุกเพศทุกวัย เกมที่ต้องมีอายุโตขึ้นมา หรือเกมที่ต้องบรรลุนิติภาวะแล้ว

หากย้อนถามกลับไปว่า ระบบเรตติ้งกับโทรทัศน์นั้น ได้ผลมากน้อยขนาดไหน คือคิดว่าคนที่จะออกระบบเรตติ้ง ต้องเกิดจากการรวมกันของหน่วยงานที่มีอำนาจ พ่อค้า Developer หรือพ่อแม่ผู้ปกครอง อย่าให้คนๆ เดียวหรือผู้มีอำนาจอยู่กลุ่มเดียว ที่ไม่ได้มีองค์ความรู้ด้านอื่น ๆ ประกอบ ควรจะเป็นการระดมสมองกันของทุกภาคส่วน เพื่อที่จะให้ทุกอย่างที่เป็นธรรม ในกรณีต่างประเทศจะมีมาตรการหลายขั้น เช่น เกมที่จัดว่ารุนแรงแต่ก็ไม่ได้รุนแรงถึงขั้นห้ามขาย จะไม่ให้วางขายในชั้น หากมีขายได้แต่ต้องให้มาถาม เพื่อซื้อด้วยตนเอง ถ้าเป็นเด็กที่เป็นผู้เยาว์หรือดูแล้วผิดปกติ จะได้ปฏิเสธกัน ณ ตรงนั้น ทันที

ROUND 4 การละเล่น หรือ การกีฬา

แพทย์หญิงมธุรดาฯ หมอคิดว่าประเทศไทยยังไม่พร้อม ที่จะไปสนับสนุนอีสปอร์ต ตอนนี้ประเทศไทยเป็น 1 ใน 2 ประเทศทั่วโลก ที่รับรองให้เป็นกีฬาที่ถูกต้อง ซึ่งจริงๆ แล้วอีกหลายประเทศ คือร้อยกว่าประเทศไม่ได้ยอมรับ แม้แต่การแข่งขันในกีฬาโอลิมปิก เขาบอกว่าอีสปอร์ตไม่ได้เป็นเรื่องของการกีฬาจริงๆ ถ้าประเทศไทยมีการให้อีสปอร์ตเป็นกีฬาจะต้องสอนให้เด็กมีวินัย เหมือนนักกีฬาด้วย

นายกุมภฤทธิ์ฯ สำหรับผมไม่จำเป็นต้องเป็นกีฬา ไม่จำเป็นต้องได้รับการยอมรับจากคณะกรรมการโอลิมปิกสากล เช่น Motorsport ก็ไม่เคยแข่งในโอลิมปิก ถามว่าเป็นกีฬาไหม ไม่รู้ แต่สามารถทำเงินได้อย่างมหาศาล หรือมีกีฬาอีกหลายชนิด ไม่จำเป็นที่จะต้องถูกกำหนดนิยามว่านี่คือกีฬา

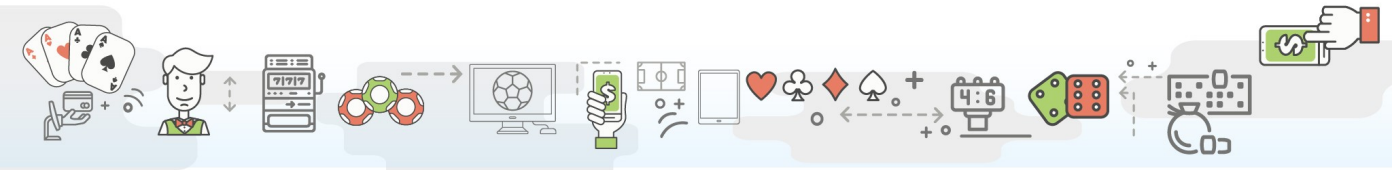

FINAL ROUND สารเสพติด หรือ **สิ่งสร้างสรรค์**

แพทย์หญิงมธุรดาฯ สมัยนี้เด็กเล็กๆ ไม่เล่นเกมเอง จะสนุกด้วยการที่ได้ดูพี่ๆ เล่น หรือว่าผ่าน Youtuber จะเห็นได้ว่าความรุนแรงเทียบเท่ากับในส่วนของเด็กที่เล่นเกมเอง อะไรก็ตามที่สร้างความสุขให้กับเด็กๆ ถ้ามากเกินไป สมองในส่วนของเหตุผลจะไม่ทำงาน เทียบเท่ากันกับในส่วนของเด็กเล่นเกมเอง และก็เทียบเท่ากับสารเสพติดด้วย

นายกุมภฤทธิ์ฯ ทุกวันนี้คนพูดกันก็อ้างสารพัด อ้างศีลธรรม อ้างความถูกต้อง อ้างเทคโนโลยี ผมมองว่าจินตนาการเป็นบ่อเกิดของอะไรอีกหลายอย่าง เวลาคุณเล่นเกมเกมๆ หนึ่ง จะมีแง่มุมหลายอย่างที่คุณจะสามารถเรียนรู้ได้ อย่างเรื่องความรักในความยุติธรรม ความถูกต้อง รักอิสรภาพ นี่คือสิ่งที่จะห่วงแหน แปลว่าโลกปฏิเสธเกมไม่ได้ไม่มีทางที่โลกจะปฏิเสธได้

สิ่งหนึ่งที่เป็นความท้าทายแนวโน้มไปข้างหน้า คงไม่ใช่เฉพาะการพนันอย่างเดียว เมื่อมีการจัดการเรื่องที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชน เกมก็เป็นอีกส่วนหนึ่ง จากวีดิทัศน์มีทั้งรุกและรับ แต่ยังมีคนในกระแสโซเชียลอีกจำนวนหนึ่ง โดยเฉพาะที่เราไม่เคยเห็นมาก่อน ยังมีการเสพและพูดตรงนี้อยู่ จึงเป็นอีกโจทย์หนึ่งที่พวกเราต้องเดินหน้าต่อไปในทศวรรษที่ 2 ว่า จะดำเนินการในเรื่องของโลกออนไลน์ อย่างไรต่อไป

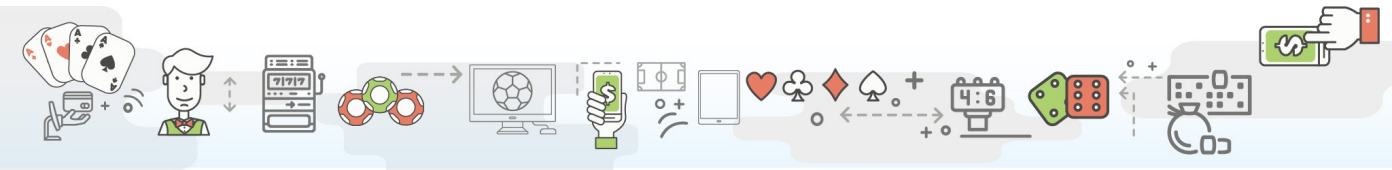

นางปิยะวดี พงศ์ไทย
ผู้อำนวยการศูนย์ประสานงานขับเคลื่อน
การส่งเสริมและปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนในการใช้สื่อออนไลน์ (COPAT)
กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ขออัญเชิญพระบรมราโชวาทว่า “การทำงานที่มั่นคงและก้าวหน้านั้น มิใช่ว่าจะก้มหน้าก้มตาทำหน้าที่ของแต่ละคนเท่านั้น จะต้องมีความร่วมมือสัมพันธ์กันระหว่างหน่วยงานทุกหน่วยงาน เพื่อให้งานรุดหน้าไปพร้อมเพียงกัน” (พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ในโอกาสพระราชทานเครื่องราชพระอิสริยาภรณ์แก่ข้าราชการ ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2513)

กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) เป็นตัวแทนภาครัฐหนึ่งที่มีหน้าที่ในการส่งเสริม พัฒนาปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชน ได้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนการพนันออนไลน์ได้อย่างไร เช่นเดียวกันคือได้รับการเชิญชวน และได้รู้จักกับคุณพงศ์ธรฯ ในฐานะที่ได้มาเป็นคณะอนุกรรมการส่งเสริมการปกป้องเด็กและเยาวชนจากการใช้สื่อออนไลน์ ในคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ เมื่อปี พ.ศ. 2559 การทำงานของกรมกิจการเด็กและเยาวชนดำเนินการภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 ภายใต้พระราชบัญญัติมีคณะกรรมการระดับชาติ ประธานกรรมการ ที่มีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการ หรือเรียกว่า กดยช. ชื่อเต็มว่า “**คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ**” องค์ประกอบของคณะกรรมการระดับชาติคณะนี้ มีรองประธาน 2 ท่านคือ ท่านที่หนึ่ง คือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และอีกท่านคือปลัดกระทรวงศึกษาธิการ องค์ประกอบคือปลัดกระทรวงทางด้านสังคม ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำบล องค์การบริหารงานส่วนจังหวัด เทศบาล รวมทั้ง กรุงเทพมหานคร มีองค์กรภาคเอกชน ภาคประชาสังคม คือองค์การพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย เครือข่ายสภาเด็กและเยาวชน มีประธานสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย ผู้แทนเด็กและเยาวชนชาย ผู้แทนเด็กและเยาวชนหญิง ที่มาจากการเลือกตั้งของสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย

การขับเคลื่อนการพนันออนไลน์ คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (กดยช.) ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการส่งเสริมการปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนในการใช้สื่อออนไลน์ เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2559 โดย นายวัลลภ ตั้งคณานุรักษ์ โดยหลายๆ เรื่องที่มาเกี่ยวข้องผลกระทบเด็กและเยาวชน ซึ่งเกิดจากการใช้สื่อออนไลน์ ได้มีการนำไปสู่กลไกในเชิงนโยบาย ทั้งในส่วนของรัฐบาลและสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) ซึ่งขณะนี้นายวัลลภฯ ได้ดำรงตำแหน่งในสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติด้วย

ต่อมาคณะอนุกรรมการส่งเสริมการปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนในการใช้สื่อออนไลน์ ได้แต่งตั้งคณะทำงานในส่วนของพนันออนไลน์ขึ้น จำนวน 2 คณะคือ คณะประสานความร่วมมือในการป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์ในช่วงฟุตบอลโลก 2018 จะมีการขับเคลื่อนในประเด็นฟุตบอลโลก และในส่วนที่เกี่ยวกับการพนันออนไลน์มีการจัดตั้งคณะทำงาน โดยเริ่มจากบันทึกข้อตกลง (MOU) ของ 11 หน่วยงาน ในช่วงระยะเวลาการทำงาน 1 ปีผ่านมา พบว่ามีจำนวนภาคีเครือข่ายเข้าร่วมมากขึ้น ส่วนการทำงานไม่เฉพาะหน่วยงานภาครัฐเท่านั้น ภาครัฐเป็นกลไกหนึ่งเท่านั้น งานจะไม่สามารถขับเคลื่อนไปได้ หากขาดภาคส่วนที่สนใจเรื่องการพนัน/การพนันออนไลน์ ต้องยอมรับว่า มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติมีส่วนอย่างมาก ในการสนับสนุนในส่วนของงบประมาณ เกื้อหนุนซึ่งกันและกัน การจัดเวทีสาธารณะต่างๆ ในเรื่องการจัดให้มีชุดความรู้ สื่อความรู้ต่างๆ ทำให้กลไกภาครัฐมีข้อมูลในการขับเคลื่อน และมีองค์ความรู้ การเรียนรู้ร่วมกัน รวมถึงมีความมั่นใจที่จะเสนอให้เป็นกลไกระดับชาติ เกิดความครอบคลุมในทุกจังหวัด เหมือนเช่น จังหวัดนครพนมที่มีความหวัง และเป็นส่วนหนึ่งที่มีการขับเคลื่อนเหมือนกัน และประธานคณะทำงานทั้งสองคณะทำงานได้ประสานความร่วมมือในการป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์ในช่วงฟุตบอลโลก 2018 และคณะทำงานยกร่างแผนการป้องกันและลดผลกระทบเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์ จากภาคประชาสังคม คือ ดร.ธีรารัตน์ พันทวี วงศ์ธนะเอนก ส่วนฝ่ายเลขานุการได้ทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐกับภาคประชาสังคม และเมื่อสิ้นสุดฟุตบอลโลก 2018 ได้จัดตั้งคณะทำงานชุดที่ 2 ขึ้น มองเห็นว่าการทำงานที่ไม่มีความต่อเนื่อง ไม่ยั่งยืน เมื่อจบการทำงานกับคณะแรก จะเห็นภาคีเครือข่าย (key person key worker) ที่ชัดเจน มีความเกาะเกี่ยวกัน มีความผูกพันกันด้วยการทำงาน เมื่อเกิดขึ้นแล้ว ต้องมีการดำเนินการต่อ และนำไปสู่การมีคณะทำงานยกร่างแผนการป้องกันและลดผลกระทบเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์ สิ่งที่สำคัญคือการผลักดันให้เกิดกรอบแนวทางการทำงานเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการระดับชาติต่อไป

การทำงานที่ผ่านมา ในส่วนที่ทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการฯ ในเรื่องการพนัน/การพนันออนไลน์ สิ่งที่ทำงานร่วมกันในความเป็นเครือข่าย จากการทำงานตามความชำนาญได้ก่อให้เกิดสิ่งต่างๆ คือ 1) ข้อมูลการนำเข้า (Input) ประกอบด้วยองค์ความรู้ ผลการศึกษาวิจัย ข้อค้นพบต่างๆ ข้อเสนอเชิงนโยบาย ทั้งหมดนี้เป็นการทำงานร่วมกันไม่ใช่ผลงานของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง 2) กระบวนการทำงาน (Process) ประกอบด้วย กดยช. ระดับชาติ คณะอนุกรรมการสื่อออนไลน์ คณะทำงาน เวทีรับฟังความคิดเห็น เวทีสื่อสาธารณะ การตั้งกระทู้ของ สนช. ต่อรัฐบาล ในสมัยนายวัลลภฯ ดำรงตำแหน่งระหว่างปี 2559 – 2562 ซึ่งได้พยายามในการนำเสนอหลายๆ เรื่อง เช่น การขับเคลื่อนการพนันออนไลน์ การบูรณาการร่วมกัน

มีการตั้งประเด็นกระทู้ใน สนช. ถามตอบต่อนายกรัฐมนตรี ตอนนั้นเป็นเรื่องของความต้องการทราบความคืบหน้า ความสำเร็จการทำงานของภาคีเครือข่าย ให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้ตอบกระทู้ (รมต. สุธี มากบุญ) ได้ให้กรม กระทรวง และมูลนิธิฯ ได้จัดทำข้อมูลเพื่อเสนอให้แก่ท่าน และได้มีโอกาสเข้าไป strand by ในรัฐสภา ทำให้เห็นภาพของการทำงานร่วมกัน และเหมือนกับเป็นการให้รางวัลความสำเร็จ ไม่ใช่ด้านเงินทอง แต่ได้ด้วยความรู้สึกอิ่มอกอิ่มใจจากการที่งานเกิดความคืบหน้า เกิดความสำเร็จ และเกิดเป็นพลังในการทำงาน ในสมัยที่นายวัลลภฯ เป็นประธานกรรมการฯ มีสองเรื่องที่ท่านได้เข้าไปตั้งเป็นกระทู้คือพนันออนไลน์ และอีสปอร์ตที่ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน รวมถึงประเทศไทยมีการดำเนินการในเรื่องอีสปอร์ตอย่างไร ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (นายวีระศักดิ์ฯ) เป็นผู้ตอบกระทู้ 3) ผลการดำเนินงาน (Output) ในภาพของคณะทำงานฯ ข้อเสนอเชิงนโยบาย สิ่งหนึ่งที่ให้ความสำคัญอย่างยิ่ง คือข้อเสนอที่เกิดขึ้นจากการประชุมต่างๆ ไม่ว่าจากวงการทำงานจากผู้ใหญ่ หรือเด็กและเยาวชน ซึ่งได้พยายามเก็บข้อเสนอเหล่านั้น มาพิจารณาว่าต้องดำเนินการเพื่อเข้าไปสู่กลไกใด เพราะส่วนใหญ่ทุกเวทีของการจัด workshop เป็นเพียงกระบวนการเท่านั้น การได้มาของข้อเสนอต่อรัฐบาล หรือข้อเสนอต่อหน่วยงานต่างๆ ได้ดำเนินการไปหลายด้าน แต่ใครจะผู้ขับเคลื่อน คณะทำงานจึงพยายามที่จะจัดระเบียบในส่วนภารกิจความรับผิดชอบและประสานงานกับกรม กระทรวง โดยอาศัยช่องทางที่เป็นไปตามบทบาทหน้าที่ที่จะเสนอข้อเสนอเหล่านั้น การขับเคลื่อนนโยบายได้พยายามลดข้อจำกัดจนเกิดการทำบันทึกความร่วมมือ (MOU) กรอบแนวทางการทำงานร่วมกัน (ร่าง) แผนป้องกันและลดผลกระทบเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์ (พ.ศ. 2564 – 2569) สื่อ/ชุดความรู้ และ 4) ผลลัพธ์ (Outcome) เกิดการบูรณาการทำงานระหว่างภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาคธุรกิจ ภาคเอกชน สถาบันวิชาการ เด็กและเยาวชน การสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ กองทุนคุ้มครองเด็กฯ และรัฐบาล/กลไกสภานิติบัญญัติฯ

การทำงานในอนาคต จะเป็นการทำงานร่วมกัน โดยไม่ได้ส่งตัวแทนไปภาคใดภาคหนึ่ง จะมีการทำงานเป็นกลไก ฝ่ายนิติบัญญัติต่างให้ความสำคัญ ตอนนี้ทราบว่านายวัลลภฯ ได้เป็นประธานกรรมาธิการสังคม เด็กและเยาวชน จะเป็นช่องทางอีกทางหนึ่งที่จะขับเคลื่อนงานในด้านเด็กและเยาวชนและสื่อออนไลน์ไปได้อย่างต่อเนื่อง

การทำงานที่มีการบูรณาการในหลายภาคส่วน ทำให้เห็นพลังแกนนำเด็กและเยาวชนอื่นๆ ที่จะขับเคลื่อนประเด็นนี้ต่อไป โชคดีที่แกนนำเด็กและเยาวชนให้ความสำคัญ มีการนำไปขับเคลื่อนในพื้นที่ทั้งสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย สถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทย ที่เป็นแกนนำที่มีความสำคัญสิ่งหนึ่งที่ทำให้เกิดการพูดคุยตลอดเวลาทั้งวงเล็ก วงย่อย ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสุขภาพ ส่วนของกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยฯ ในส่วนของ Strategic Grant ก็ให้ความสำคัญของการให้ทุนสนับสนุนเรื่องเกมออนไลน์ และพนันออนไลน์ ซึ่งอยู่ในช่วงของการพิจารณามีวงเงินงบประมาณ 35 ล้านบาท ประมาณ 49 โครงการฯ มีวงเงินเสนอเข้ามา 300 กว่าล้านบาท ในส่วน

ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมกิจการเด็กและเยาวชน เป็นฝ่ายเลขานุการฯ เพื่อให้เรื่องนี้อยู่ในคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติด้วย เพื่อให้ในส่วนที่อยู่ภูมิภาค ท้องถิ่น ตำบล อำเภอ และระดับจังหวัด มีช่องทางในการของบประมาณได้อย่างคล่องตัว

การทำงานต่อไป ฝ่ายเลขานุการฯ คณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานป้องกันและลดผลกระทบเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์ อีสปอร์ต และภัยออนไลน์ ตอนนี้มีแผนป้องกันและลดผลกระทบเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์ พ.ศ. 2564 – 2569 ประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์คือ **ยุทธศาสตร์ที่ 1** การผลักดันให้การรู้เท่าทันพนันออนไลน์เป็นวาระแห่งชาติ **ยุทธศาสตร์ที่ 2** การสร้างและพัฒนาให้เกิดกลไกในกำกับของรัฐเพื่อทำหน้าที่บูรณาการความร่วมมือในการดำเนินงาน **ยุทธศาสตร์ที่ 3** การสร้างองค์ความรู้ จัดการความรู้ และเผยแพร่ **ยุทธศาสตร์ที่ 4** ส่งเสริมบทบาทและระดมความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการปกป้องคุ้มครอง การให้คำปรึกษา และบำบัดเยียวยา และ**ยุทธศาสตร์ที่ 5** การสนับสนุนให้เกิดเครือข่ายเฝ้าระวัง และส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อเสนอต่อคณะอนุกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบ หลังจากนายวัลลภฯ ได้ลาออกจากตำแหน่ง เนื่องจากได้รับการแต่งตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา ก็มีข่าวดีว่านายไมตรี อินทุสุต อดีตปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ท่านมีความยินดีที่จะเป็นผู้นำในการขับเคลื่อน ในฐานะของประธานคณะอนุกรรมการสื่อออนไลน์ฯ ตอนนี้รอการแต่งตั้งจาก กดยช. เมื่อแผนผ่านกลไกของคณะอนุกรรมการฯ แล้ว ก็นำเข้าสู่ กดยช. เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการขับเคลื่อนแผนนี้ ซึ่งไม่ใช่การยกร่างมาจากเอกสาร แต่ยกร่างจากข้อเสนอต่าง ๆ จากบันทึกข้อตกลงเกิดเป็นตัวร่างแผน ส่วนใครจะเป็นคนขับเคลื่อน ได้ทราบจากสถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทยว่า กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข มีความสนใจ ทั้งนี้ ก็จะไปปรึกษาหารือกันในคณะอนุกรรมการฯ เพื่อให้ความเห็นชอบอย่างเป็นทางการอีกครั้งว่า จะมีการขับเคลื่อนต่อไป อย่างไร และให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมได้อย่างไร

นายภูเบศ จิตรจริง
ผู้ดำเนินรายการ
นักสังคมสงเคราะห์ บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดสุโขทัย
กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

จากการดำเนินงานจากผู้ปฏิบัติ ที่เป็นคนแก้ไขปัญหา ภาคนโยบายที่มีกลไกขับเคลื่อนการดำเนินงานป้องกันลดผลกระทบเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์ เป็นภาพการนำเสนอทั้งหมด เพื่อนำไปต่อยอดในทศวรรษที่ 2 ซึ่งจะใช้พลังที่เกิดขึ้นใน 10 ปีที่ผ่านมา ไปขับเคลื่อนงานให้ก้าวต่อไปอย่างมั่นคง ต้องขอขอบคุณทุกท่านที่ร่วมกันนำเสนอประเด็นที่มีความน่าสนใจ ความท้าทาย และเป็นประสบการณ์ที่นำไปสู่ความสำเร็จท้ายที่สุด ยังมีส่วนไหนที่ต้องการเติมเต็ม หรือมีส่วนไหน ที่ต้องการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขอเปิดเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อที่ประชุมใหญ่

นางโกศล ศรีอาจ

ในนามตัวแทนเครือข่ายรณรงค์หยุดพนัน มูลนิธิรณรงค์หยุดพนัน

ขอชื่นชมมากๆ ว่าแต่ละจังหวัดมีการดำเนินการได้ดีมากๆ มีการร่วมรณรงค์ แต่เราอยู่ในส่วนกลาง จะมีงานมากในช่วงเทศกาลฟุตบอล มีผลงานกันออกมามาก ขอชื่นชมเป็นอย่างมากที่ทุกหน่วยงานในระดับจังหวัดมีการดำเนินงานกันได้ดีมากๆ ไม่มีอะไรติชม ขอชื่นชมอย่างเดียว ในฐานะผู้ที่ทำงานด้านรณรงค์เกี่ยวกับพนันด้วยกัน เพราะเป็นห่วงเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พ่อแม่ผู้ปกครอง ปู่ย่า ตายาย ต้องช่วยร่วมกันสังเกต ต้องช่วยกันเป็นหูเป็นตา ขอบคุณมากๆ ดีใจมากๆ ที่เด็กและเยาวชนหันมาช่วยกันรณรงค์การพนัน/การพนันออนไลน์

แพทย์หญิง ทิพาวรรณ บูรณสิน

สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต

เป็นประเด็นที่มีความน่าสนใจ ในการมาร่วมกันขับเคลื่อนการป้องกันและลดผลกระทบเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์ มีประเด็นหนึ่งที่มีการพูดถึงกันปละปลายคืออีสปอร์ต ซึ่งในเรื่องของนิยามต้องมีการกำหนดให้ชัดเจนว่าเป็นกีฬาหรือเป็นเกม ในความเป็นจริงคือ Game competition การแข่งขันเกม เพราะฉะนั้น เมื่อพูดถึงเกม จะโยงไปถึงโรคติดเกม มีอาการเสพติด และโยงไปผลกระทบสมอง พัฒนาการและผลกระทบเชิงสังคม ข้อมูลที่ได้จากคลินิกจิตเวชเด็กและวัยรุ่น พบว่าปัญหาที่พ่อแม่เป็นกังวลในเรื่องของการพนันที่แฝงมากับเกมออนไลน์ ปัญหาและพฤติกรรมที่พบมากที่สุด คือการเติมเงินในเกมเพื่อเสี่ยงโชค เพื่อให้ได้ชัยชนะ เพื่อให้ได้ของที่ต้องการ ให้ ดูเท่รวมไปถึงการแฝงอาชญากรรมอื่นๆ จากการถูกล่อลวง จากการโดนรังแกหรือชวนกันไปก่อเหตุที่ไม่ได้คาดคิด เป็นประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นเงาตามตัว ประเด็นเหล่านี้ ถ้าได้พูดควบคู่ไปกับพฤติกรรมเสพติดเกมและพนันก็น่าจะเป็นประเด็นที่มีการทำควบคู่กันไป และส่งเสริมให้เยาวชนมีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น เอาตัวรอด รู้เท่าทัน ดูแลตัวเองเป็น จะรักเกม ชอบเกม หมอไม่ว่า แต่ถ้าได้ไปรับผลกระทบมา อันนี้ หมอเป็นห่วง

Mr.Aung Kyaw San

สถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทย

จากหลายหน่วยงานและหลายโครงการที่ให้การสนับสนุนการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เป็นสิ่งที่น่าสนใจ และเป็นสิ่งที่สามารถทำได้จริง ผมอยากให้ทุกองค์กร นำแนวคิดตรงนี้ นำไปจัดกิจกรรมต่างๆ ให้เป็นภาพการทำงานที่ต่อเนื่อง มีความเสมอต้นเสมอปลาย ไม่ใช่ว่าพอเวลามีปัญหาหรือเกิดเหตุการณ์แล้วค่อยมาตอกย้ำ แต่ต้องการให้มีการดำเนินการอย่างยาวนานและต่อเนื่องอย่างเสมอต้นเสมอปลายต่อไป

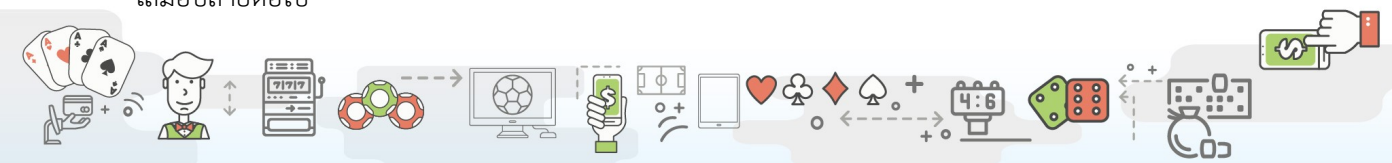

นางสาวรอฮานี ดาโอ๊ะ

สถาบันวัฒนธรรมศึกษากัลยาณิวัฒนา

อยากให้หน่วยงานลงไปให้ความรู้การพนันออนไลน์ในสถานศึกษาของเอกชน เพราะว่ามีบางพื้นที่ที่สื่อบางสิ่งบางอย่างยังเข้าไปไม่ถึงในการให้ความรู้กับเด็กและเยาวชน และอยากให้รัฐหรือภาคเอกชนต่างๆ ให้การสนับสนุนด้วย

ดร.อนุกูล มโนชัย

ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาและส่งเสริมความประพฤตินักเรียน
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ

เป็นคนทำงานด้านเด็กโดยตรง มีความหนักใจเพราะต้องดูแลความประพฤติเด็กรอบด้าน ตั้งแต่หนีเรียน อบายมุข ออนไลน์ เด็กแว๊น การประพฤติตนไม่เหมาะสม มั่วสุม และกลุ่มสุ่มเสี่ยงจากการค้าประเวณี และวันนี้ ประเด็นการพนันออนไลน์ก็เป็นอบายมุข เป็นพนันชนิดหนึ่งที่กระทรวงศึกษาธิการให้ความสำคัญจะมีพนักงาน เจ้าหน้าที่ส่งเสริมความประพฤตินักเรียนและนักศึกษา ในการสอดส่องความประพฤติของนักเรียนเน้นการทำงานนอกสถานที่ และมีการเฝ้าระวัง สำหรับประเด็นที่เกี่ยวกับหลักสูตรนั้น หลักสูตรออนไลน์ทาง สพฐ. มีการจัดทำเนื้อหาการรู้เท่าทันสื่อออนไลน์ รวมถึงข้อดี/ข้อเสียของสื่อออนไลน์ ซึ่งการพนันออนไลน์จะอยู่ในหลักสูตรนั้นด้วย ในความรับผิดชอบของดิฉัน มีความคาดหวังว่าเรื่องเหล่านี้น่าจะทำเป็นหลักสูตรระยะสั้น หรือทำเป็นหลักสูตร ต้องมีการวิเคราะห์หลักสูตรว่า มีการสอนเกี่ยวกับการพนันในทุกระดับชั้นแค่ไหนแล้ว ถ้าสอนแล้วเหตุการณ์ยังเป็นอย่างนี้ ก็แสดงยังไม่เพียงพอ ถ้ายังไม่พอก็ต้องมาทำหลักสูตรระยะสั้น เป็นลักษณะของหลักสูตรเร่งด่วน สิ่งที่สำคัญก็เหมือนกับจังหวัดนครพนม คือการมีเครือข่ายที่ต้องมีการช่วยกันในหลายภาคส่วน และความรู้ เป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก อาจเป็นความรู้ที่เกี่ยวกับการแพทย์ สาธารณสุข ก็เหมือนกลุ่ม ICT ที่เป็นความรู้อยู่แล้ว ด้านวารสาร ด้านหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ยังคิดว่าทำอย่างไรให้เขามาเรียนรู้แบบกลุ่มสีขาว สีเทา สีดำ หรือเรียนปนกันก็ได้ มาเรียนกับเรา 3 วัน เช่น การเรียนรู้ผ่านครู ครูก็ต้องมีความรู้ก่อนเพื่อที่จะบูรณาการ และเด็กก็มาเรียนรู้ด้วย อาจทำเหมือนเพื่อนช่วยเพื่อน ครูเฝ้าระวังเด็ก ชุมชนเฝ้าระวังเด็ก แต่ต้องรอดูแผนฯ ที่ชัดเจนก่อน ถ้าแผนฯ ชัดเจน เราพร้อมดำเนินการตามแผน

อย่างไรก็ตาม สพฐ. กระทรวงศึกษาธิการ ยินดีที่จะขับเคลื่อนการดำเนินงานป้องกันและลดผลกระทบเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์ หากท่านมีสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือสิ่งที่ต้องการเห็นอะไร จะได้นำสิ่งนี้ไปผลักดัน ถ้าตรงนี้ ท่านเห็นด้วย เราจะดูกระบวนการของท่านว่าทำอะไรที่เป็นผลสำเร็จ คือตอนนี้เวลาคิดของเรามีน้อย แต่จะเอาอะไรที่เป็นผลสำเร็จรูป และสามารถปฏิบัติได้ทันที

นางสุภรณ์ วัฒนจัง

นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการพิเศษ

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครพนม

จากการนั่งฟัง ทำให้เกิดความคิดอยู่อย่างหนึ่ง คำว่า “พนันออนไลน์” ทำไมเขาคิดว่าเป็นเรื่องปกติ เพราะว่าอย่างนี้หรือเปล่า เป็นความคิดตัวเอง เพราะว่าเมื่อมีการพูดถึงการพนัน เป็นเรื่องที่ผิดกฎหมาย แต่ทำไมพนันออนไลน์เป็นเรื่องที่สามารถเล่นได้ สามารถเข้าถึงได้โดยไม่มีข้อจำกัด เพราะฉะนั้น ถ้าจะทำเรื่องการป้องกันไม่ให้เกิดพนันออนไลน์ เราสามารถนำกฎหมายเข้าไปควบคุมในเรื่องเหล่านี้ เหมือนกับพนันทั่วไปได้ไหม มิฉะนั้นจะมีความรู้สึกว่าไม่ใช่เรื่องพนัน เด็กและเยาวชนมีความรู้สึกว่าไม่ใช่เรื่องของการพนัน จะรู้สึกแค่ว่าเกมออนไลน์ หรือว่าการเล่นแค่สนุกประมาณนี้ อันนี้ เป็นข้อที่น่าคิด ถ้าจะทำเรื่องการพนันออนไลน์ให้เป็นเรื่องที่ไม่ปกติ ก็ต้องนำเรื่องกฎหมายเข้ามาครอบคุม

นายปกรณ์เกียรติ พรมจันทร์

สมาชิกสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย

ผมจะบอกว่าการพนันเป็นเรื่องทั่วไป บางคนอาจจะคิดว่าไม่จริง บางคนบอกว่าการพนันเป็นเรื่องผิดกฎหมาย การที่รัฐบาลยังขายสลากกินแบ่งรัฐบาล เด็กทุกคนเติบโตมาจากครอบครัวที่ก็ยังมีการซื้อลอตเตอรี่ ถ้าผมบอกว่าชาวบ้านผมร้อยละ 90 เล่นพนัน ก็ไม่ใช่เรื่องแปลก เพราะว่าในมุมมองของชนบท ผู้ชายร้อยละ 90 มีสองอย่างหลักๆ คือ มวยกับไก่ชน สำหรับผู้หญิงจะซื้อหวยลาว หวยไทย ทุกวันนี้ยังมีหวยมาเลย์ หวยอินโดฯ และฮานอย พ่อแม่ซื้อทุกวัน แต่ผมมองกลับกันว่าเด็กบางคนเล่นอย่างมีภูมิคุ้มกัน เด็กบางคนเล่นอย่างไม่มีภูมิคุ้มกัน ทำให้เกิดความเสียหาย ผมมองว่าความพยายามในการปิดกั้น คิดว่าทำไม่ถูก สมมุติว่า ผมไปเล่นการพนันเสีย วันนี้ผมเล่นการพนันเสีย 3,000 บาท ผมไม่มีเงินจ่าย ผมคิดในใจ ผมเป็นเด็กคนหนึ่งผมจะหาเงินจากไหนในเมื่อติดหนี้ เมื่อผู้ใหญ่มองเรื่องนี้เป็นเรื่องที่ผิด เด็กจะกล้าไปบอกพ่อแม่ไหม ว่าผมเสียพนัน ผมไม่มีเงินใช้หนี้พนัน ในเมื่อเราให้เด็กหาทางออกเอง เด็กก็จะไปใช้วิธีที่ผิด ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการค้ายาเสพติด ทำสิ่งผิดกฎหมาย ลักขโมย ปัญหาก่อเกิดตามมา จากมองกลับกัน ถ้าทำถูกพ่อแม่กล้าสอนลูก ผมคิดว่าน่าจะดีกว่าในการสอนให้เด็กมีภูมิคุ้มกัน แล้วนำขึ้นมาให้ถูกกฎหมาย นี่คืออีกหนึ่งอย่างที่เราไม่มี เห็นว่าพนันเป็นสิ่งผิดกฎหมาย แล้วในยุคไทยแลนด์ 4.0 ทุกท่านเชื่อไหมครับว่าจะหยุดแค่ยุค 4.0 ทั้งที่รู้ทั้งรู้ว่ามี 5.0 แค่ยุค 4.0 ยังไม่สามารถสกัดกั้นได้ว่าการพนันเข้ามาทางช่องทางไหนบ้าง

นายพชรพรรษ์ ประจวบลาภ
เลขาธิการสถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทย

ปัญหาทุกอย่างจะแก้ไขได้โดยวิธีไหนเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องช่วยกัน และต้องมาดูกันว่าวิธีไหนเป็นวิธีแก้ปัญหาที่ดีที่สุด แก้แล้วเกิดผลกระทบได้น้อยที่สุด เพราะฉะนั้น การที่ทุกท่านลุกขึ้นมาขับเคลื่อนการดำเนินงานป้องกันและลดผลกระทบเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์ ต้องมีการศึกษาทบทวนอย่างดี ๆ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ หัวใจสำคัญของเรื่องนี้ ที่จะประสบความสำเร็จได้ทุกคนต้องช่วยกัน ไม่ว่าจะถูกหรือผิดหรือผิดเป็นถูก เป็นเรื่องที่ต้องมาหาข้อมูล และต้องมีการทำการบ้านให้มากที่สุด ในอนาคตการเปิดจะถูกหรือผิด เป็นเรื่องของอนาคต แต่ ณ ตอนนี้พวกเราทุกคนต้องช่วยกันขับเคลื่อนการดำเนินงานป้องกันและลดผลกระทบเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์ และหัวข้อสำคัญในวันนี้ คือ “**รวมพลังป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์**” ไม่มีคำว่า “ปราบปราม” แสดงว่าเราไม่ได้ห้าม เพราะฉะนั้นทุกคนต้องร่วมกัน “**ปกป้อง ป้องกัน**” เด็กและเยาวชนให้ได้รับผลกระทบน้อยที่สุดจากการพนันออนไลน์ นี่คือเป็นหัวใจสำคัญของพวกเราครับ

นายภูเบศ จิตรจริง
ผู้ดำเนินรายการ
นักสังคมสงเคราะห์ บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดสุโขทัย
กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ที่ประชุมมีการแลกเปลี่ยนและข้อเสนอแนะในหลากหลายมุมมอง ความคิดไม่มีอะไรผิดหรือถูก เป็นความคิดที่สร้างสรรค์ เป็นสิ่งที่เยาวชนเป็นห่วงเพื่อนพี่น้องเด็กและเยาวชนด้วยกันเอง เป็นห่วงอนาคตที่จะเกิดขึ้น และต้องการแก้ไขให้ถูกทาง บางครั้งไม่มีอะไรเป็นสูตรสำเร็จ “ลางเนื้อชอบลางยา” บางครั้งยาตัวหนึ่งก็เหมาะกับอีกคนหนึ่ง ยาอีกขนานหนึ่งก็เหมาะกับอีกคนหนึ่ง พวกเราก็ต้องสู้กันต่อไป ทีมที่เข้มแข็ง พลังที่ยิ่งใหญ่ ก้าวต่อไปคือคุณค่าความหวังของคนทั้งปวง

ในวันนี้ ได้เข้าสู่ช่วงสุดท้ายและขอขอบคุณทุกท่านที่ได้ร่วมนำเสนอ แลกเปลี่ยนกันในวันนี้ ลำดับต่อไปขอเรียนเชิญนายแพทย์ประวิทย์ ลี่สถาพรวงศา กรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ได้กล่าวปิดเวทีนโยบายสาธารณะเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานป้องกันและลดผลกระทบเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์ “1 ทศวรรษ รวมพลังป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์”

กล่าวปิดเวทีนโยบายสาธารณะเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานป้องกันและลดผลกระทบเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์ **" 1 ทศวรรษ รวมพลังป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์ "**

นายแพทย์ประวิทย์ ลี่สถาพรวงศา
กรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์
และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)

ขอขอบคุณแขกผู้มีเกียรติทุกท่าน ที่มาร่วมงานตั้งแต่เช้า และขอขอบคุณมากยิ่งขึ้นสำหรับผู้ที่อยู่ถึง ณ เวลานี้ จากการที่ได้รับฟังการนำเสนอในเวทีสาธารณะนี้ ได้รับความรู้และสามารถสรุปได้ว่า ทำไมคนไม่ค่อยให้ความสนใจปัญหาการพนัน เพราะว่าไม่เห็น มีอยู่แต่มองไม่เห็น ยกตัวอย่าง จังหวัดนครพนม พอทำการศึกษาแล้วเห็น ทั้ง ๆ ที่ ไม่มีอะไรเปลี่ยน แต่ศึกษาแล้ว ได้มองเห็นในสิ่งที่เคยมองไม่เห็น จะทำให้รู้สึกว่ามีความสำคัญ ก่อนที่จะมีศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เราไม่มีข้อมูลตัวเลข และไม่เคยรู้ว่าเด็กเล่นการพนันมากน้อยแค่ไหน วงเงินพนันมีมากมายขนาดไหน พอมีงานศึกษามีข้อมูลจึงรู้ว่าเกิดปัญหา และต้องดำเนินการกับการพนันอย่างไร และที่รู้ชัดเจนคือทิศทางของพนันออนไลน์โลก มีการเติบโตขึ้น แน่นอนว่าการพนันมีผลกระทบ แปลว่าผลกระทบจากการพนันออนไลน์จะเติบโตขึ้นเป็นเงาตามตัว ปัญหาอย่างที่สถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทยกล่าวคือผลกระทบ วิธีจัดการกับผลกระทบคือทำอย่างไรที่ให้ถูกจำกัดได้มากที่สุด การพนันจะถูกกฎหมายหรือผิดกฎหมาย ไม่ได้แก้ปัญหา ขอยกตัวอย่างประเทศที่ให้การพนันถูกกฎหมาย ก็มีปัญหา ก็ต้องไปจัดการ

"ผลกระทบ" ไม่ได้บอกว่าถ้าทำให้ถูกกฎหมายแล้วทุกอย่างจะหายไป เป็นเพียงแต่ขั้นตอนการปราบปราม การกำกับดูแลจะเป็นอีกรูปแบบหนึ่ง "ผลกระทบ" จะมีลักษณะไม่ต่างจากเดิม ยังต้องถูกจัดการอยู่เหมือนเดิม เช่นเดียวกันบางประเทศเปิดบ่อนการพนันถูกกฎหมาย ไม่ใช่คนในประเทศนั้นจะไม่เดินทางไปเล่นต่างประเทศ **การถูกกฎหมายหรือผิดกฎหมาย เป็นแค่นัยของการกำกับดูแล แต่ไม่ได้หมายความว่าเป็นทางออกหรือคำตอบอะไรต่าง ๆ นานา เช่นเดียวกันการมีการพนันประเภทใหม่** ไม่ได้บอกว่าคนจะเลิกเล่นการพนันประเภทเก่าแล้วไปเล่นการพนันประเภทใหม่ งานศึกษาบางประเทศพบว่ายิ่งมีการพนันมากประเภท คนก็ยิ่งเล่นมากขึ้น ไม่เหมือนตลาดว่าคนมีกำลังซื้อแค่เท่านี้ พอมีของมาเสนอขายแล้วจะซื้อของใหม่แล้วไม่มีเงินซื้อของเก่า ถามว่าทำไม เพราะว่า "การพนัน" มีลักษณะพิเศษคือมันเสพติด โดยหลักทั่วโลก อะไรที่เป็นสิ่งเสพติด ไม่เฉพาะการพนัน จะไม่เปิดเผย จะไม่เปิดเสรีอย่างไรเสียต่อให้ถูกกฎหมาย ก็ต้องมีการกำกับดูแลเช่นเดิม

ดังนั้น สิ่งที่ค้นพบในระยะเวลา 10 ปี ที่มีการดำเนินงาน ผมเชื่อว่าเราได้องค์ความรู้มาก ได้วางรากฐานกระบวนการที่ทำงานด้านนี้ การวางรากฐานของการจัดการปัญหาการพนัน มีความพยายามในการประสานเครือข่ายทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ ชุมชน และท้องถิ่น ฯลฯ และได้มีการปฏิบัติการในพื้นที่ วันนี้ สามารถกล่าวได้ว่า 10 ปี ที่ผ่านมา มีการมองปัญหาอย่างเป็นระบบ ซึ่งหัวใจสำคัญ ถ้าทำเป็นจุด ๆ แก้เป็นหย่อมๆ แก้เป็นเรื่องๆ (การพนัน) จะสู้ธุรกิจพนันไม่ได้ เหมือนการตลาดทั้งหลาย ถามว่าทำไมธุรกิจหลายประเภทมีการเติบโต ทำไมโทรศัพท์มือถือยี่ห้อต่างๆ ขายดี เพราะบริษัทมีการวางแผน ยุทธศาสตร์ และธุรกิจพนันก็มียุทธศาสตร์ ถ้าฝ่ายที่ต้องการจัดการปัญหาลดผลกระทบจากการพนันไม่มียุทธศาสตร์ก็สู้ไม่ได้ ในช่วงระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา เชื่อว่ามีการออกแบบเค้าโครง การลงมือทำ มีความพยายามในการยึดพื้นที่มากมาย เห็นเป็นตัวอย่างที่น่าชื่นชมในหลายจังหวัด น่าชื่นชมในหลายหน่วยงาน กรม กระทรวง แต่คำพูดของอาจารย์จุฑาลักษณ์ที่จังหวัดนครพนมมีความน่าสนใจที่ว่า **"การรณรงค์อย่างไรก็ตามแต่ จะหายไปในสายลม ถ้าไม่มีการฝังอยู่ในระบบ อยู่ในหน่วยงาน ฝังอยู่ในนโยบาย หรือแผนฯ"** ดังนั้น สิ่งที่กำลังพยายามจะทำ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพที่กำลังพยายามจะทำคือเรื่อง "สานพลัง" คือ **พลังปัญญา** ด้านการพนันค่อนข้างเติบโต มีโครงสร้างที่ความเข้มแข็ง มีองค์ความรู้ ไม่ได้แปลว่าให้หยุดทำ แต่ให้ทำไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อแต่ว่าตัวมันเองมีการก่อร่างสร้างตัวที่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน **พลังสังคม** มีความพยายามกำลังสร้างเครือข่าย ทั้งสถาบันวิชาการในส่วนภูมิภาค เครือข่ายเด็กและเยาวชน เครือข่ายผู้ปกครอง เครือข่ายรณรงค์หยุดพนัน มีการดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่อง กำลังเป็นรูปเป็นร่าง ที่สำคัญคือ **พลังนโยบาย** มีสิ่งที่เกิดขึ้นและน่าประทับใจ แม้แต่ทีมที่ขับเคลื่อนและทีมผู้จัดงานต่างก็หยิบยกมาเป็นตัวแบบตลอด คือมีการทำความร่วมมือการรณรงค์ปัญหาการพนันในช่วงฟุตบอลโลก 2018 จากการที่หน่วยงานภาครัฐมีอำนาจหน้าที่ในแต่ละส่วน ต่างคนต่างทำ มีความพยายามในการมาเชื่อมร้อยเรียงประสานกัน ดังนั้นผมเข้าใจว่าสิ่งที่ต่อไปต้องทำ นอกจากการที่ทำมาดีแล้ว และต้องมีการทำอย่างต่อเนื่อง คือ **การแก้ปัญหานี้อย่างเชิงระบบ** คือการจัดการให้เป็นทางการ ให้มีความเป็นสถาบัน ไม่ใช่เรื่องความสัมพันธ์ส่วนองค์กรหรือคนที่เชิญชวนมา แต่ให้อยู่ในโครงสร้าง ซึ่งจำเป็นต้องมีโครงสร้างการจัดการปัญหาการพนันระดับชาติหรือไม่

จำเป็นต้องมีกฎหมายการพนันระดับชาติจริง ๆ หรือไม่ จำเป็นต้องมีการบูรณาการที่เป็นกิจจะลักษณะอย่างเป็นทางการจริงหรือไม่นั้น ซึ่งเป็นขั้นต่อไปที่ต้องมีการดำเนินการให้ได้

ผลสำเร็จของพลังปัญญาและพลังสังคมมีความคืบหน้าอย่างมาก แต่พลังนโยบาย ยังอยู่ในส่วนที่เป็นเพียงแค่ขั้นการเริ่มต้น ถึงแม้ว่าจะผ่านมาถึง 10 ปี สิ่งนี้เป็นสิ่งที่คิดว่าหลายคนต้องมาร่วมกันขับเคลื่อนต่อไป ซึ่งเป็นข้อดีที่มีบางท่านบอกว่าเรื่องการติดพนันเป็นเรื่องสาธารณสุข อาจจะต้องให้กรมสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข เป็นผู้ดูแลหรือไม่ ลักษณะนี้ไม่ใช่เรื่องของการโยนงานแต่เป็นการมองให้เป็นระบบว่าต้องมีการจัดการปัญหาในลักษณะอย่างนี้อย่างไร ต้องเรียนให้ทราบว่า ทุกคนก็คิดเหมือนกันการจัดการปัญหาการพนันต้องการเครือข่าย ต้องการปฏิบัติการ ต้องการองค์ความรู้ ต้องการภูมิคุ้มกันและต้องการนโยบาย มีหลายท่านเสนอภูมิคุ้มกันเป็นสิ่งจำเป็น เป็นที่ทราบกันดีว่าการทำให้คนแข็งแรงก็ต้องสร้างภูมิคุ้มกัน แต่ไม่ได้หมายความว่า “มีภูมิคุ้มกัน” แล้วจะไม่ป่วย การฉีดวัคซีนไข้หวัดใหญ่มาหมดแล้วไม่ได้แปลว่าจะไม่เป็นไข้หวัดใหญ่ การฉีดวัคซีนไข้เลือดออกไม่ได้แปลว่าไม่เป็นไข้เลือดออกก็จะมีคนกลุ่มหนึ่งที่ป่วยอยู่ดี ซึ่งตรงนั้น เป็นสิ่งที่ต้องดูว่าการสร้างภูมิคุ้มกันอย่างเดียว มันดีแต่ยังไม่พอยกตัวอย่าง ถ้าต้องการจัดการไข้เลือดออกต้องทำอย่างไร นอกจากการสร้างภูมิคุ้มกันให้คน คือกำจัดลูกน้ำยุงลาย กำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุง หรือไปดำเนินการอย่างไรก็ตาม หรือพิษสุนัขบ้า นอกจากการฉีดวัคซีนในคนก็ไปกำจัดสุนัขบ้า แปลว่าต้องมีการควบคุมหรือการกำกับดูแลหรืออย่างกิจการพนัน อย่าทำให้เป็นเรื่องที่คุ้นชิน แม้ว่าจะมีความรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่พบเห็นได้ โดยส่วนตัวจะมีการแยกตลอดในเรื่องการพนันขันต่อยกตัวอย่าง การดูกีฬากับเพื่อนแล้วขันต่อระหว่างกัน เป็นเรื่องระดับหนึ่ง แต่การเล่นการพนันออนไลน์เป็นอีกระดับหนึ่ง จริง ๆ มีใครเคยติดพนันระหว่างเพื่อนไหม ไม่ใช่ติดหนี้พนัน แต่เป็นการเล่นการพนันกับเพื่อนจนติดการพนันมีไหม “ไม่มี” แต่การเล่นการพนันออนไลน์จนติดมีไหม “มี” เพราะระดับปัญหาระดับทางธุรกิจ มีความแตกต่างกัน ความตื่นตาตื่นใจต่างกัน ช่วงเช้าสถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทยได้นำเสนอเรื่อง 5G ต่อไปในอนาคตธุรกิจพนัน จะทำบ่อนเสมือนให้เกิดตื่นตาตื่นใจ เหมือนเล่นในคาสิโน่โดยไม่ต้องไปคาสิโน่ แค่สวมแว่น VR แล้วสามารถเดินไปที่โต๊ะไหนก็ได้ ไปดูการแสดงอะไรก็ได้ ฟังเพลงอะไรก็ได้ แล้วก็สามารถเล่นการพนันเหมือนอยู่ในบ่อนจริงๆ โดยไม่ต้องเดินทาง การพนันจะทำให้เราเข้าถึงง่ายได้เรื่อยๆ และติดง่ายได้เรื่อยๆ ด้วย เพราะสนุก ในนั้นจะมีอะไรก็ได้ จะมีสิ่งลามกอนาจารก็ได้ไม่มีใครเห็น เพราะเห็นอยู่คนเดียว ไม่มีการตรวจบัตรประชาชนเพราะว่าไม่ได้ไปบ่อนจริง นอกจากภูมิคุ้มกันของเด็กและเยาวชน การจัดการกับผู้ให้บริการการพนัน ยังต้องมีการสร้างสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม ทำอย่างไร การตลาดด้านการพนันจะไม่เป็นเรื่องปกติที่เข้าถึงทุกโทรศัพท์มือถือได้ตรงไปตรงมาผมไม่ต้องใช้ความพยายามเลย วันดีคืนดีผมถูกถึงเข้าไลน์กลุ่มการพนัน และบอกเว็บไซต์ที่จะไปแทงพนัน และบอกวิธีทั้งหมด โดยไม่ต้องทำอะไร นั่งอยู่เฉย ๆ และไลน์กลุ่มพนันจะมาพร้อมกับไลน์ภาพโป๊ วีดิโอโป๊ เป็นสิ่งจูงใจที่ทำให้คนหลงอยู่ในวังวนนี้ต่อไป เราต้องการสภาพแวดล้อมที่การพนันไม่โจ่งแจ้งการพนันไม่ใช่เข้าถึงทุกคนโดยไม่มีการจำกัด ต้องการสภาพแวดล้อมที่สื่อเฉพาะการพนันต้องถูกจำกัดอยู่จริง ๆ ไม่ใช่ผ่านได้ทุกสื่อ ผ่านได้ทั่วไป อย่างที่เมื่อช่วงเช้ามีคนนำมาโชว์ แม้แต่เว็บข่าวขุนน้ำนางนอน

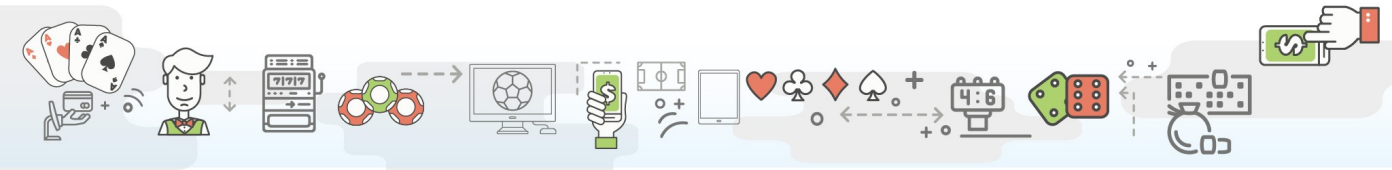

ก็มีโลโก้ของเว็บไซต์พนัน เราไม่ต้องการอะไรแบบนั้น เพราะเป็นการทำให้เกิดความคุ้นชินแล้วรู้สึกว่าเป็น CSR จริง ๆ เขาไม่ได้ดำเนินการกับขุนน้ำนางนอนอะไรเลย เพียงแค่มีการโฆษณาติดมากับข่าวเท่านั้น

โดยสรุป เรามาไกลแล้วกับการจัดการปัญหาการพนัน แต่ที่ว่าไกลยังไม่พอเพราะหนทางข้างหน้ายังไกลกว่านี้ ดังนั้น การพนันไม่ใช่เพียงแค่ทำ 10 ปีหยุด หลายประเทศกว่าจะผ่านกฎหมายการพนันมีการหารือกันเป็นสิบๆ ปี รับฟังความเห็นทั่วประเทศมา 2-3 ครั้ง กว่าจะตกผลึกเป็นกฎหมายออกกฎหมายมาแล้วไม่ใช่ว่าปัญหาจะหมด ยังมีปัญหาการพนันอยู่ ในการศึกษาหลายประเทศการพนันถูกกฎหมายไม่ได้ทำลายการพนันผิดกฎหมาย บ่อนในแอฟริกาที่ถูกกฎหมายไม่ได้ทำลายกิจกรรมการพนันผิดกฎหมายในแอฟริกาใต้ยังคงอยู่ ผมหวังว่าจะต้องมีคนรุ่นใหม่เข้ามาร่วมงานกันมากขึ้น คงไม่หวังว่าอีก 1 ทศวรรษข้างหน้า หน้าตาคนทำงานยังเหมือนเดิมหมด เพียงเปลี่ยนริ้วรอยกับสีผม ต้องการเครือข่ายที่มากกว่านี้ ต้องการภาคส่วนที่มากกว่านี้ อาจจะมีผู้ประกอบการด้านโทรคมนาคมหรือผู้ประกอบการด้านอื่น ๆ ที่มาให้ความร่วมมือ หรืออาจมีนอกจากโรงเรียนเอกชน สถานศึกษาอื่น หรือแม้หลักสูตรออนไลน์ทั้งหลายที่มีการสอนเข้ามามีส่วนร่วมมากกว่านี้

วันนี้ ถือว่าเป็นเรื่องดีที่ได้มาร่วมกันทบทวนในสิ่งที่เกิดขึ้นในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา ทบทวนในสิ่งที่ทำและยืนยันว่ายังมีคุณค่าอยู่ ทุกจังหวัดที่ทำมีคุณค่าเป็นอย่างยิ่ง เหมือนกับเครือข่ายหยุดพนันได้กล่าวไว้ คนอยู่ส่วนกลาง ถ้าไม่ได้ติดตามข่าวจะไม่รู้ว่ามีรูปธรรมที่ส่งผลกระทบ ทำให้รู้สึกมีพลังมากขึ้น ในส่วนกลางได้พูดปัญหาการพนันบนโต๊ะ ปัญหาการพนันในเชิงหลักการ ในเชิงข้อมูลแต่ไม่มีตัวปฏิบัติการจริง นอกจากนั้น ตัวชุดความคิด ต้องมีตัวปฏิบัติการจริง หวังว่าเราทุกคนคงรู้ในสิ่งที่ทำมาทั้งหมด 10 ปี เป็นรากฐานที่ดีสำหรับก้าวต่อไป สุดท้ายคือต้องพยายามเชื่อมประสานหน่วยงานภาครัฐให้มากขึ้น เพื่อทำให้พลังสังคม พลังปัญญาเปล่งศักยภาพได้อย่างเต็มที่ หวังว่าพลังภาครัฐ ภาคนโยบาย พร้อมที่จะร่วมถักทอร้อยเรียงไปกับเครือข่ายเหมือนความคิด “สานพลัง” ที่ สสส. กำลังผลักดัน

ขอปิดการประชุม “1 ทศวรรษ รวมพลังป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์” ขอขอบคุณทุกท่าน

ภาคผนวก

โครงการเวทีนโยบายสาธารณะ
เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานป้องกันและลดผลกระทบเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์
“1 ทศวรรษ รวมพลังป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์”
วันพฤหัสบดีที่ 12 กันยายน พ.ศ. 2562
ณ อาคารหอประชุม ชั้น 2 สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์
และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

1. หลักการและเหตุผล

สถานการณ์การพนันในช่วงหลายปีที่ผ่านมา มีการเปลี่ยนรูปแบบเป็นการพนันออนไลน์ (Online Gambling) หรือการเล่นพนันผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งถูกพัฒนามาจากการเล่นตามบ่อนคาสิโนที่มีเกมพนันออนไลน์ต่าง ๆ เช่น การเล่นโป๊กเกอร์ออนไลน์ การทายผลการแข่งขันกีฬาออนไลน์ หรือการเล่นบิงโก/คาสิโนออนไลน์ ผู้เล่นรู้สึกเหมือนได้เล่นพนันอยู่ในบ่อนจริง ๆ เพียงแค่มีอินเทอร์เน็ตก็สามารถเล่นพนันผ่านคอมพิวเตอร์หรือโทรศัพท์มือถือได้ การพนันออนไลน์ในภูมิภาคเอเชียมีแนวโน้มเติบโตอย่างมากควบคู่กับอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ

รายงานประจำปีของศูนย์ศึกษาปัญหาพนัน พ.ศ.2559 (รูปที่ 1) พบว่า การพนันออนไลน์มีทิศทางการเติบโตที่เพิ่มขึ้น โดยเฉลี่ยในปี พ.ศ. 2553 – 2557 อยู่ที่ร้อยละ 8 ต่อปี และคาดว่าในช่วงปี พ.ศ. 2558 – 2563 จะมีการขยายตัวเฉลี่ยที่ร้อยละ 10.7 ในประเทศแถบยุโรปมีส่วนแบ่งการตลาดมากที่สุดเป็นร้อยละ 48 ตามด้วยภูมิภาคเอเชียและตะวันออกกลาง ประมาณร้อยละ 30 และอเมริกาเหนือร้อยละ 13 โดยมีประเทศอังกฤษเป็นตลาดที่ใหญ่ที่สุดของการพนันออนไลน์

รูปที่ ๑ มูลค่าตลาดการพนันออนไลน์ ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๖๓

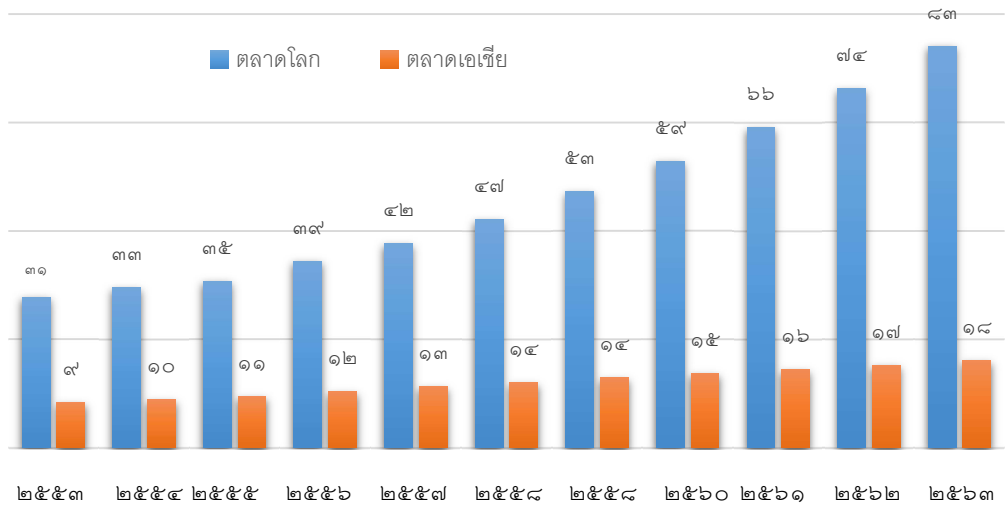

ที่มา : Global Online Gambling Market: Trends & Opportunities, 2555.

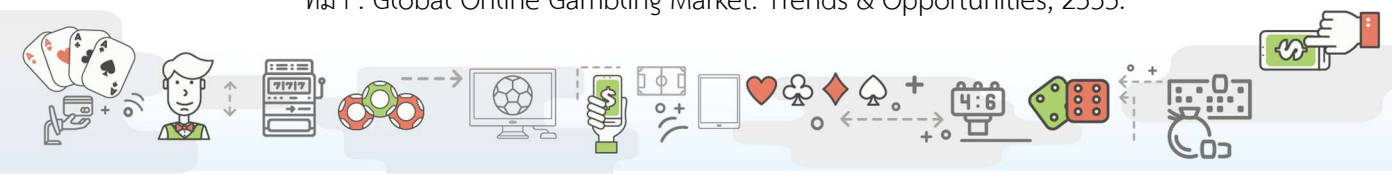

ศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมและธุรกิจ (2561) ได้สำรวจทัศนคติ พฤติกรรม และผลกระทบจากการเล่นพนันในกลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นกลุ่มเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี จำนวน 3,470 ตัวอย่าง พบว่า อายุที่เริ่มเล่นพนันครั้งแรก อายุเฉลี่ย 11 ปี ต่ำสุดที่พบคือ 6 ปีเท่ากัน ทั้งเพศชายและหญิง ส่วนการพนันที่มีการเล่นด้วยวงเงินเฉลี่ยต่อครั้งมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ พนันออนไลน์ วงเงินเล่นพนันเฉลี่ยต่อครั้งคือ 189.05 บาท รองลงมาคือพนันทายผลฟุตบอล วงเงินเล่นพนันเฉลี่ยต่อครั้งคือ 171.98 บาท และพนันทายผลกีฬาอื่นๆ วงเงินเล่นพนันเฉลี่ยต่อครั้งคือ 165.85 บาท

ธีรารัตน์ พันทวี วงศ์ธนะอเนก (2561) ได้ประเมินผลการดำเนินงานตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือในการป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันฟุตบอลออนไลน์ในช่วงฟุตบอลโลก 2018 ระบุว่า การพนันออนไลน์ที่เด็กและวัยรุ่นนิยมสูงที่สุดคือ **การทายผลฟุตบอลออนไลน์** รองลงมาคือคาสิโนออนไลน์ โดยในรอบ 1 ปี คือ ระหว่าง พ.ศ. 2558 - 2559 พบว่า**มีเว็บไซต์พนันออนไลน์มากถึง 213,000 เว็บไซต์** ทำให้เข้าถึงง่ายและเล่นได้ ทุกที่ ทุกเวลา ขอเพียงมีอุปกรณ์ เช่น โทรศัพท์มือถือ แท็บเล็ต และคอมพิวเตอร์ โดยเว็บไซต์ส่วนใหญ่มีเซิร์ฟเวอร์อยู่ต่างประเทศ ซึ่งยากต่อการควบคุม ในช่วงฟุตบอลโลก 2018 จะมีเด็กนักเรียนระดับมัธยมศึกษามากกว่าร้อยละ 10 ที่ตั้งใจเล่นพนันทายผล เช่น เล่นกับคนใกล้ชิด เพื่อน หรือคนรู้จักกันในชุมชน และมีจำนวนไม่น้อยที่จะเล่นแบบ หวังได้เงินเป็นจำนวนมาก โดยตั้งใจจะเล่นพนันกับธุรกิจรับแทงพนันหรือโต๊ะบอล

มธุรดา สุวรรณโพธิ์ (2562) ได้วิจัยการลดผลกระทบของพนันออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชนของไทย พบว่า การผลักดันให้ทุกภาคส่วน ได้มีส่วนป้องกันคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์ คือ 1) การกำหนดให้เป็นวาระแห่งชาติ และกำหนดให้ปัญหาพนันเป็นเป็นปัญหาสาธารณสุขของประเทศ 2) การจัดตั้งกองทุนเพื่อการแก้ไขปัญหาการพนันในเด็กและเยาวชนเป็นการเฉพาะ 3) การกำหนดมาตรการคุ้มครองเด็กจากการพนัน โดยถือว่าเป็นการกระทำผิด ที่มีเด็กเข้ามาเกี่ยวข้องเป็นความผิดขั้นรุนแรง 4) การขับเคลื่อนการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเล่นพนันของเด็กและเยาวชนแบบมีส่วนร่วมด้วยกลุ่มพลังเด็กและเยาวชนในชุมชน และ 5) ส่งเสริมเด็กและเยาวชนให้รู้เท่าทันสื่อออนไลน์

ในช่วงที่ผ่านมา หลายภาคส่วนได้ดำเนินการเพื่อป้องกันและลดกระทบเด็กและเยาวชนจากการพนันมาอย่างต่อเนื่อง และมุ่งเน้นการป้องกันปัญหาผลกระทบจากการพนันออนไลน์อย่างจริงจังในระยะ 1 ปีที่ผ่านมา เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัญหาที่มีความซับซ้อนและมีแนวโน้มทวีความรุนแรงขึ้น โดยมีกลไกบูรณาการทำงานร่วมกัน ดังนี้

1. การลงนามความร่วมมือในการป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันฟุตบอลออนไลน์ในช่วงฟุตบอลโลก 2018 เมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2561 ระหว่าง 11 หน่วยงาน/องค์กร ได้แก่ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงาน กสทช. สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กรมการปกครอง กรมสุขภาพจิต กรมกิจการเด็กและเยาวชน สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย และสถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทย มีเป้าหมายเพื่อให้เด็ก เยาวชน และสังคมตระหนักถึงภัยพนันฟุตบอลออนไลน์

โดยบูรณาการทำงานร่วมกันใน 4 มิติ ได้แก่ มิติการสื่อสารและสร้างความตระหนักให้แก่สังคม มิติการป้องกัน มิติการปราบปรามและบังคับใช้กฎหมาย และมิติการช่วยเหลือ/เยียวยา

2. คณะอนุกรรมการส่งเสริมการปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนในใช้สื่อออนไลน์ ร่วมกับภาคีเครือข่าย รายงานผลการดำเนินงานเพื่อเตรียมการปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนกับการพนันออนไลน์ในช่วงฟุตบอลโลก ครั้งที่ 21 ปี 2018 เสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ครั้งที่ 2/2561 เมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2561

3. คณะอนุกรรมการส่งเสริมการปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนในใช้สื่อออนไลน์ ซึ่งมีนายวัลลภ ตังคณานุรักษ์ เป็นประธานอนุกรรมการได้แต่งตั้งคณะทำงานประสานความร่วมมือในการป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันฟุตบอลออนไลน์ในช่วงฟุตบอลโลก 2018 เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2561 โดยมีนายกสมาคมวิทยุและสื่อเพื่อเด็กและเยาวชน (ดร.ธีรารัตน์ พันทวี วงศ์ธนะเอนก) เป็นประธานคณะทำงาน องค์ประกอบ ได้แก่ ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ 20 หน่วยงาน ภาคประชาสังคม 5 หน่วยงาน เครือข่ายเด็กและเยาวชน 2 องค์กร และผู้ทรงคุณวุฒิ 6 ท่าน ฝ่ายเลขานุการร่วม คือ เจ้าหน้าที่กรมกิจการเด็กและเยาวชน และมูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ มีหน้าที่ในการจัดทำแผนการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือในการป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันฟุตบอลออนไลน์ในช่วงฟุตบอลโลก 2018 รวมทั้ง ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

การดำเนินการที่สำคัญ

1. การสรุปผลการดำเนินงานของ 11 หน่วยงาน ตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือในการป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันฟุตบอลออนไลน์ในช่วงฟุตบอลโลก 2018 ในการบูรณาการการทำงาน 4 มิติ คือ 1) มิติการสื่อสารและสร้างความตระหนักให้แก่สังคม 2) มิติการป้องกัน 3) มิติด้านการปราบปรามและการบังคับใช้กฎหมาย และ 4) มิติการช่วยเหลือ/เยียวยา

2. การตั้งกระทู้ถามนายกรัฐมนตรีในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 37/2561 เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2561 เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเล่นพนันบอลในกลุ่มเด็กและเยาวชน โดย นายวัลลภ ตังคณานุรักษ์ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (ขณะนั้น) ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้มอบหมายให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย (นายสุธี มากบุญ) เป็นผู้ตอบกระทู้ถาม มีข้อเสนอแนะดังนี้ 1) ขอให้สนับสนุนสภาเด็กและเยาวชนทุกระดับในการป้องกันปัญหา และ 2) ความเป็นไปได้ในการมีหน่วยงานหรือกลไกถาวรในการกำกับดูแล

3. การสัมมนาบทเรียนจากบอลโลกสู่การพัฒนากลไกป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันฟุตบอลออนไลน์ในระยะยาวและมอบโล่ประกาศเกียรติคุณให้แก่ตัวแทน 11 หน่วยงาน เมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2561 ณ ห้องประชุม อาคารรัฐสภา 2 โดยคณะกรรมาธิการสังคมเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติร่วมกับคณะอนุกรรมการส่งเสริมการปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนในการใช้สื่อออนไลน์ มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

การสัมมนาได้นำเสนอ **"ข้อเสนอแนะจากองค์กร 11 แห่ง หลังสิ้นสุดการดำเนินงานตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือในการทำงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการพนันฟุตบอล"** ดังนี้

1) ควรมีกลไกการทำงานถาวร ให้เกิดคณะกรรมการกำกับป้องกันควบคุมการพนันระดับชาติ (National Gambling Council) มีภารกิจเฉพาะในด้านการกำกับดูแลการพนันที่เป็นอิสระ (คล้ายองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ) ที่เป็นของรัฐ แต่ไม่ใช่ส่วนราชการ เกิดจากการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมด (ภาครัฐ เอกชน ประชาสังคม วิชาการ และประชาชน) รวมทั้งมีข้อเสนอเรื่องการตั้งคณะกรรมการการพนันแห่งชาติ (กำกับ ควบคุมพนัน) อาจเริ่มต้นที่การตั้งคณะกรรมการ ลดปัญหาและผลกระทบจากการพนันเสียก่อน เพื่อพัฒนาข้อเสนอหลักคิด ยุทธศาสตร์และการจัดการกลไกการทำงาน เนื่องจากคณะทำงานที่มุ่งเป้าไปที่เด็กและเยาวชนน่าจะได้รับการสนับสนุนในช่วงแรกมากกว่าการตั้งคณะกรรมการกำกับพนันโดยตรง ซึ่งอาจมีปัญหาและอุปสรรคมากเกินไป

2) มีข้อเสนอแนะว่า**ควรมีการจัดทำยุทธศาสตร์การป้องกัน แก้ไขปัญหา และการลดผลกระทบจากพนันร่วมกันในระยะยาว** เช่น ยุทธศาสตร์ 5 ปี พร้อมทั้งพัฒนาแผนปฏิบัติการร่วมกันที่บูรณากลไกการทำงานนี้ให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น เช่น การแบ่งปันทรัพยากร ข้อมูล บุคลากร งบประมาณ และมีการตั้งเป้าความสำเร็จในงานด้านการพนันร่วมกันในแต่ละปี

3) ควรมีการหนุนเสริมการทำงานข้ามเงื่อนไขและข้อจำกัดระหว่างหน่วยงาน (ทั้งภายในองค์กรและระหว่างองค์กร) ควรศึกษาว่าข้อจำกัดคืออะไรในการสร้างจุดเชื่อมต่อกลไกการทำงาน ทั้งในเชิงบทบาทหน้าที่ขององค์กรและระหว่างผู้บังคับบัญชาและเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการ เนื่องจากผลการประเมินผลการทำงานในระดับข้อตกลง พบว่า ยังไม่สามารถปรับความร่วมมือในระดับองค์กรมาเป็นความเข้าใจและความยินยอมที่จะปฏิบัติงานร่วมกันข้ามหน่วยงานในระดับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการได้เท่าที่ควรจะเป็น

4) ควรมีการจัดทำฐานข้อมูลกลางด้านการพนัน (Gambling Data Center) สื่อประชาสัมพันธ์และชุดองค์ความรู้ด้านการพนันที่เป็นฐานกลาง มีการพัฒนาข้อความหลักในการสื่อสารเพื่อแก้ปัญหาการพนันร่วมกัน หรือจัดให้มีหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญโดยเฉพาะ เป็นผู้จัดทำฐานข้อมูลวิชาการชุดข้อมูลสื่อความรู้ ชุดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับเจ้าหน้าที่ด้านการแก้ไขปัญหาการพนัน และมีการสำรวจพฤติกรรมการเล่นพนัน ลักษณะทางจิตวิทยาพฤติกรรมของนักเล่นพนัน หรือพัฒนางานศึกษาพนันในเด็กและเยาวชนในการรณรงค์เรื่องปัญหาการพนัน

5) ควรมีข้อความสื่อสารหลักที่ตรงกันร่วมกันไปในแนวทางความเข้าใจเดียวกัน สามารถสร้างความจดจำเดียวกัน เจตนามุ่งเป้าหมายหลักเดียวกัน เพื่อความแข็งแรงในการสื่อสารประเด็นสาธารณะ แต่อาจจะมีวิธีการแปลงข้อความสื่อสารรอง ให้แตกต่างกันไปในแต่ละกลุ่มเป้าหมายได้ (รณรงค์กลางร่วมกัน จัดให้มีวาระการรณรงค์ระดับชาติที่เป็นวาทกรรม การรณรงค์ทางสังคมและใช้ชุดความรู้เดียวกันในการทำงานระดับนโยบายระหว่างองค์กรภาคพันธมิตร)

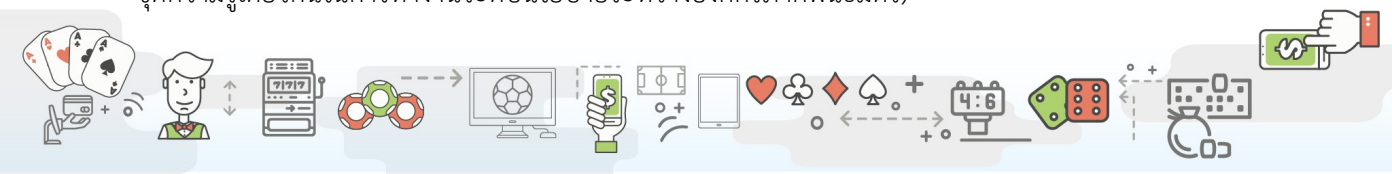

6) ควรมีการจัดทำหรือพัฒนาหลักสูตรการรู้เท่าทันสื่อ เท่าทันพนันในโรงเรียน (Gambling & Media Literacy) ทั้งในระดับผู้เรียน (นักเรียน เด็ก เยาวชน) ระดับผู้สอน (เช่น ครู ผู้บริหารสถานศึกษา) และระดับผู้ปฏิบัติงานสนับสนุน สร้างองค์ความรู้ให้กับผู้ปฏิบัติงานทุกระดับให้เท่าทันสถานการณ์และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปและธุรกิจการพนันที่ย้ายไปสู่อินเทอร์เน็ตและสื่อสังคม

7) การเร่งปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพนันให้ทันสมัย เท่าทันและก้าวหน้าต่อปัญหาการพนันที่เกิดขึ้นในรูปแบบใหม่ ทั้งยังคำนึงถึงการพัฒนานโยบายสาธารณะของหน่วยงานรัฐ ทั้งในเชิงการกำกับ และการสร้างสภาพแวดล้อมทางการพนัน ให้อยู่ในระดับที่ควบคุมได้ (Responsible gambling) หรือมีกฎหมายที่ทำงานในเชิงรุก เช่น การมีหลักสูตรการศึกษาการรู้เท่าทันพนัน

8) การใช้กลไกการเฝ้าระวังทางวัฒนธรรมของกระทรวงวัฒนธรรม ให้เป็นประโยชน์และเชื่อมโยงกับส่วนงานภาครัฐต่างๆ ให้มากขึ้น ในการเฝ้าระวังสื่อพนัน กิจกรรมการพนัน แหล่งมั่วสุมและสื่อไม่สร้างสรรค์ ไม่ปลอดภัย ตามกฎหมายของรัฐในการเฝ้าระวังสื่อพนันในช่วงเวลานอกเหนือจากเทศกาลฟุตบอลโลกด้วย และเชื่อมโยงกลไกนี้เข้ากันกับหน่วยงานรัฐอื่นๆ เพื่อเชื่อมโยงส่งต่อข้อมูลระหว่างกัน

9) ควรพลักดันหน่วยงานที่มีความสามารถและความพร้อมด้านต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมมากกว่านี้ เช่น กสทช. ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำกับและมีมาตรการด้านสื่อโดยเฉพาะที่ชัดเจน เป็นกฎหมายและข้อบังคับมากขึ้น ใช้เนื้อหาสาระจากกฎหมาย ด้านสื่อและกิจการโทรคมนาคมที่มีอยู่ในมือ หากเป็นกรมประชาสัมพันธ์ให้ใช้เครือข่ายวิทยุโทรทัศน์ของกรมประชาสัมพันธ์ ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการรณรงค์ยุติและลดผลกระทบจากปัญหาพนันให้มากขึ้น

10) ควรขยายระยะเวลาของคณะทำงานออกไป เพื่อสรุปแผนการดำเนินการร่วมกัน และให้มีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมของต่างประเทศ และ**ขับเคลื่อนเชิงนโยบายและการผลักดันกลไกการทำงานในระดับหน่วยงานกำกับถาวร และกลไกระดับชาติ**ที่เป็นกรรมการอิสระกำกับการพนันและกิจกรรมเสี่ยงโชคอื่นๆ และควรมีการพัฒนาวิธีการรับมือ ป้องกันแก้ไขปัญหาพนันร่วมกันในระดับนวัตกรรม เพราะเรื่องพนันออนไลน์นั้น มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วยจำนวนมาก

4 คณะอนุกรรมการส่งเสริมการปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนในการใช้สื่อออนไลน์ ซึ่งเป็นคณะอนุกรรมการภายใต้คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากประเด็นที่ได้รับผลกระทบจากสื่อออนไลน์ ได้มีคำสั่งที่ 2/2561 ลงวันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2561 แต่งตั้ง**คณะทำงานยกร่างแผนการป้องกันและลดผลกระทบเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์** ประกอบด้วยนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ ตัวแทนจากหน่วยงานภาครัฐ สถาบันการศึกษา ภาคประชาสังคม ที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดให้มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้ 1) จัดทำร่างแผนการป้องกันและลดผลกระทบเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์ โดยมีมาตรการ 5 ด้าน ได้แก่ 1.1) การส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างองค์ความรู้ 1.2) การป้องกันและเผยแพร่ความรู้ 1.3) การเฝ้าระวังและการติดตามการบังคับใช้กฎหมาย 1.4) การบำบัดช่วยเหลือเยียวยา และ

1.5) การบริหารจัดการกลไกสนับสนุนการดำเนินงาน 2) พัฒนาชุดความรู้ ข้อเสนอนโยบาย และมาตรการเฉพาะประเด็น 3) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน และ 4) รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะอนุกรรมการส่งเสริมการปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนในการใช้สื่อออนไลน์

ในโอกาสครบรอบ 10 ปี การดำเนินงานป้องกันและลดผลกระทบเด็กและเยาวชนจากการพนัน มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ (มสช.) ในฐานะภาคประชาสังคมที่ได้รับการสนับสนุนการดำเนินงานขับเคลื่อนสังคมและนโยบายสาธารณะเพื่อป้องกันและลดผลกระทบจากการพนัน จากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี 2553 จนถึงปัจจุบัน จึงร่วมกับกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย สถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทย กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ในฐานะคณะทำงานยกร่างแผนการป้องกันและลดผลกระทบเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์ จึงได้จัดเวทีแสดงเจตนารมณ์เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานร่วมกันในงาน **“1 ทศวรรษ รวมพลังป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์” ในวันพฤหัสบดีที่ 12 กันยายน พ.ศ. 2562** ขึ้น เพื่อฉลองในโอกาสครบรอบดังกล่าว และก้าวไปสู่การขยายผลในการป้องกันและลดผลกระทบจากการพนันออนไลน์อย่างเป็นรูปธรรม

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อนำเสนอแนวทางการขับเคลื่อนแผนการป้องกันและลดผลกระทบเด็กและเยาวชนจากพนันออนไลน์ อันจะนำไปสู่การขยายผลในการป้องกันและลดผลกระทบจากการพนันออนไลน์อย่างเป็นรูปธรรม

2.2 เพื่อเป็นการแสดงเจตนารมณ์ และเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม ภาควิชาการ และเครือข่ายเด็กและเยาวชน ให้เกิดความตระหนักถึงภัยของพนันออนไลน์และผลกระทบในมิติสุขภาพที่เกิดกับเด็กและเยาวชน

3. กลุ่มเป้าหมาย

ประกอบด้วย ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม สถาบันการศึกษา สื่อมวลชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 154 คน

4. วันเวลาและสถานที่จัดการประชุม

วันที่ 12 กันยายน 2562 น. ณ อาคารหอประชุม ชั้น 2 สำนักงาน กสทช.

รายชื่อผู้เข้าร่วมเวทีนโยบายสาธารณะ
“1 ทศวรรษ รวมพลังป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์”

รายชื่อประธานในพิธี คณะวิทยากร องค์กรร่วมขับเคลื่อน และผู้ดำเนินรายการ

ที่		ชื่อ	สกุล	สังกัด
1	ดร.	สาธิต	ปิตุเตชะ	กระทรวงสาธารณสุข
2	นพ.	เกียรติภูมิ	วงศ์รจิต	กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข
3	นางสาว	จุฑาลักษณ์	แสนโท	คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม
4	ดร.	ธีรารัตน์	พันทวี วงศ์ธนะเอนก	สมาคมวิทยุและสื่อเพื่อเด็กและเยาวชน
5	ผศ.ดร.	นิเวศน์	อรุณเบิกฟ้า	ศูนย์บริการวิชาการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
6	นพ.	ประวิทย์	ลี่สถาพรวงศา	สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
7	นาง	ปิยะวดี	พงศ์ไทย	ศูนย์ประสานงานขับเคลื่อนการส่งเสริมและปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนในการใช้สื่อออนไลน์
8	นางสาว	ปุณิกา	หงษ์อุดร	มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่นอีสาน
9	นพ.	ศุภมิตร	ชุณห์สุทธิวัฒน์	มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ
10	นาย	พงศ์ธร	จันทรัศมี	มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ
11	นาย	พชรพรรษ์	ประจวบลาภ	สถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทย
12	นาย	ภูเบศ	จิตรจริง	บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดสุโขทัย
13	พญ.	มธุรดา	สุวรรณโพธิ์	สถาบันราชานุกูล
14	นาย	ไมตรี	อินทุสุต	กรรมการปฏิรูปประเทศด้านสังคม
15	นางสาว	ลัดดา	ตั้งสุภาชัย	
16	นาย	วิเชษฐ์	พิชัยรัตน์	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ
17	ผศ.ร.ต.อ.ดร.	วิเชียร	ตันศิริคงคล	คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
18	นางสาว	สุภาพิชญ์	ไชยดิษฐ์	สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย

รายชื่อผู้เข้าร่วมเวทีนโยบายสาธารณะ

ที่		ชื่อ	สกุล	สังกัด
1	นาย	ก่อกิจ	ด่านชัยวิจิตร	สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
2	นางสาว	กัญญา	ดวงรัตน์	สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอุบลราชธานี กระทรวงวัฒนธรรม
3	นางสาว	กัญญารัตน์	ลบเมฆ	ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ
4	นางสาว	กาญจนา	วิจิตรบูรพา	สถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทย
5	พันโท	กิตติ	ภักดีรักษ์พงศ์	กองคดีธุรกิจการเงินนอกระบบ กรมสอบสวนคดีพิเศษ
6	นาย	กิตติพร	นพจนสุภาพ	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
7	ว่าที่ ร.ต.	กิตติภพ	ทองปล้อง	กรมการปกครอง
8	นาย	กิตติรัตน์	ปลื้มจิตร	มูลนิธิสยามกัมมาจล
9	นางสาว	กีรตยา	สุนทรชาตะพงศ์	สำนักเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม
10	ดร.	เก	ประเสริฐสังข์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
11	นาย	เกรียงศักดิ์	บุญสุข	
12	นาง	โกศล	ศรีอาจ	เครือข่ายรณรงค์หยุดพนัน
13	นพ.	คมสันต์	เกียรติรุ่งฤทธิ์	ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล
14	นางสาว	จงจิตร	ฟองละแอ	สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
15	นาย	จักรพงษ์	พื้นอินต๊ะศรี	สถาบันพัฒนาศักยภาพเพื่อความเท่าทันทางสังคม
16	พ.ต.อ.	เจษฎา	จุโฑปะมา	กองแผนงานอาชญากรรม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
17	นางสาว	ชนัตตา	หนูชู	สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม
18	นางสาว	ช่อผกา	หินทอง	องค์กรชุมชนจังหวัดอำนาจเจริญ
19	นาย	ชาญณรงค์	สังข์อยุทธ	ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ
20	นาย	ชาญวิทย์	โวหาร	สถาบันพัฒนาศักยภาพเพื่อความเท่าทันทางสังคม
21	รศ.	ชานนท์	โกมลมาลย์	คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
22	พล.ต.ต.	โชคชัย	เหลืออ่อน	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
23	นาย	โชติเวชญ์	อึ้งเกลี้ยง	มูลนิธินวัตกรรมสร้างสรรค์สังคม
24	นาย	ฐนชัย	อิสลามนุกูล	สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย
25	ผศ.ดร.	ฐาศุกร์	จันประเสริฐ	สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ที่		ชื่อ	สกุล	สังกัด
26	นาย	ณรงค์ศักดิ์	ต้นทอง	สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย
27	นางสาว	ณัชชา	จุ้ยเจริญ	สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
28	นาง	ณัฏฌา	กันนรา	กรมสอบสวนคดีพิเศษ กระทรวงยุติธรรม
29	นาย	ณัฐพงษ์	รสโหมด	
30	นาย	ณัฐพล	ตันติวงศ์ไชยชาญ	สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
31	นางสาว	ณัฐภัสสรา	สุขสม	กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
32	นาง	ดวงจิต	พีระพลชัยกุล	สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร
33	นางสาว	ดวงพร	อุดมทรัพย์	หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ
34	นางสาว	ดาริกา	เดี่ยวพานิช	สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
35	นาย	ตรี	บุญเจือ	สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
36	นาย	ตะวันเศรษฐ์	เซ็นนันท์	สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
37	นาง	ถนอมศรี	วาสนะตระกูล	
38	พญ.	ทิพาวรรณ	บูรณสิน	สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต
39	นาย	ธนกฤต	วิเศษฤทธิ์	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย
40	นาย	ธวัชชัย	กูลหลัก	สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย
41	ว่าที่ ร.ต.	ธวัชชัย	ไหวพริบ	สำนักงานเลขานุการ สำนักงานคณะกรรมการอำนวยการ ศอ.กต. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม
42	นางสาว	ธัญธิตา	พุ่มอิ่ม	กองคุ้มครองเด็กและเยาวชน กรมกิจการเด็กและเยาวชน
43	นางสาว	ธันย์ชนก	พรรณพัฒน์	สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
44	นางสาว	ธันยลักษณ์	ปัจจัยโย	สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
45	นางสาว	ธัมมิกา	เพชรเมือง	สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
46	นางสาว	ธิดารัตน์	ภัทรนาวิก	สถานีโทรทัศน์ช่อง 5

ที่		ชื่อ	สกุล	สังกัด
47	นาย	ธีรพล	ศรีสุข	สำนักงานเลขานุการ สำนักงานคณะกรรมการอำนวยการ ศอ.กต. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม
48	นาย	ธีระศักดิ์	เพ็งยิ้ม	สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย
49	นาย	นพดล	อินทร์ต๊ะ	สถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทย
50	นาย	นภัทร	งามเถื่อน	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอำนาจเจริญ
51	นางสาว	นฤชานา	กิติมานนต์	กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
52	นางสาว	นลินี	สุขใจ	สำนักสารนิเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
53	นาย	นวมินทร์	ปัตพี	สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย
54	นางสาว	น้ำเพชร	มีสัตย์	กองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
55	นาย	นิพนธ์	ชินสาย	สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค
56	นางสาว	นูรีดา	หะยีดือเระ	โรงเรียนศาสน์สามัคคี
57	นางสาว	เนตรธิรางค์	คะอูป	
58	นาง	เนาวรัตน์	อยู่นาน	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
59	นาย	ปกรณ์เกียรติ	พรมจันทร์	สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย
60	นางสาว	ปฐมาภรณ์	โห่อวยชัย	ศูนย์ประสานงานขับเคลื่อนการส่งเสริมและปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนในการใช้สื่อออนไลน์
61	นางสาว	ประกายดาว	นุชแดง	สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
62	นาง	ประชุมภร	นนท์ธีระสวัสดิ์	สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม
63	นางสาว	ปราชญา	ศิริ์มหาอาริยะโพธิ์ญา	สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย
64	นางสาว	ปราณี	คงอิ่ม	กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กรมกิจการเด็กและเยาวชน (ดย.) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
65	นาย	ปริทัศน์	สุทธิวรกุลพงษ์	บ้านพักเด็กและครอบครัวกรุงเทพมหานคร
66	นางสาว	ปิยนุช	โพธิ์แก้ว	สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
67	นาย	ปิยศักดิ์	ธนวิกสิต	สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
68	นางสาว	ปุณยวีร์	อิสริยะพร	สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล
69	นาย	พงษ์เทพ	สุทธิทำ	บริษัท SET IDEA COMPANY LIMITED

ที่		ชื่อ	สกุล	สังกัด
70	นางสาว	พจมาน	แจ่มจิรารักษ์	สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีเยาวชนและครอบครัว 2 สำนักอัยการสูงสุด
71	นางสาว	พรทิพย์	ไกรถาวร	กองพัฒนานักศึกษา สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
72	นางสาว	พรรณทิพย์	ทองหลิม	ศูนย์ประสานงานขับเคลื่อนการส่งเสริมและปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนในการใช้สื่อออนไลน์
73	พญ.	พรรณพิมล	วิปุลากร	กรมอนามัย กระทรวงสาธาณสุข
74	นางสาว	พัฐน์อร	พยนต์ฤทธากานต์	
75	นางสาว	พัสนี	จำแนกยุทธ์	สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
76	นางสาว	พิมประภา	โลนันท์	สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
77	นาย	พีช	เดชคง	สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
78	นาย	พีธากร	ศรีบุตรวงศ์	มูลนิธินวัตกรรมสร้างสรรค์สังคม
79	นาย	เพชรมงคล	วัสสุวรรณ	สำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงสาธารณสุข
80	นางสาว	ฟองชมพู	ประเสริฐ	หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ
81	นาย	ภานุวัฒน์	เดชานุภานนท์	สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย
82	นาง	ภิญโญ	อิสรพงศ์	สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต
83	นางสาว	มธุรส	มานะศรี	สถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทย
84	นาย	มานพ	แย้มอุทัย	คณะกรรมการกำกับทิศทาง กลุ่มแผนงานด้านการลดปัญหาจากการพนัน สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ
85	นาย	เมธีณัฐ	รัตนกุล	สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล
86	นาง	ยาใจ	สืบเสาะ	สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร
87	นาย	โยธิน	จารุจุฑารัตน์	กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
88	นาย	โยธิน	ทองพะวา	สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย
89	นาง	รภา	เพเทอร์ส	สถาบันกฎหมายสื่อดิจิทัล มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
90	นางสาว	รอฮานี	ดาโอ๊ะ	สถาบันวัฒนธรรมศึกษากัลยาณิวัฒนา
91	นาง	ราตรี	จุลคีรี	สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

ที่		ชื่อ	สกุล	สังกัด
92	คุณ	ราเมศร	ศรีทับทิม	มูลนิธิรณรงค์หยุดพนัน
93	นาย	วรพงษ์	อัศวรังษี	สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
94	นาย	วรัตม์	ศรีเทพ	สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กระทรวงศึกษาธิการ
95	นาย	วสันต์	เจนร่วมจิต	สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล
96	นางสาว	วสุอรรณ	กัลปาลี	ศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
97	นาย	วัชรพงษ์	ราชบุรี	สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย
98	นาง	วาสนา	สิงห์สร้อย	สำนักป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางเทคโนโลยีสารสนเทศ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
99	ศ.นพ.	วิจารณ์	พานิช	มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ
100	นาง	วิมล	มาเทียน	สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
101	นางสาว	วิไลภรณ์	จรกลวัฒนา	ไทยพีบีเอส (Thai PBS)
102	นาย	วีรวัฒน์	มานะศรี	สถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทย
103	ดร.	ศรีดา	ตัณฑะอธิพานิช	มูลนิธิอินเทอร์เน็ตร่วมพัฒนาไทย
104	นางสาว	ศศิรินทร์	โพธิ์ศรี	BLT Bangkok
105	นาย	ศิรเศรษฐ	ตู้จินดา	สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย
106	รศ.นพ.	ศิริไชย	หงษ์สงวนศรี	ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล
107	นางสาว	ศิริพร	ยอดกมลศาสตร์	ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน
108	นางสาว	ศิริลักษณ์	ชนะกิตติธร	
109	นาย	ศุภชัย	อุตมะ	สถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทย
110	นาย	ศุภฑิต	สนธินุช	สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข
111	นพ.	สมบูรณ์	หทัยอยู่สุข	สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล
112	นาย	สมพล	เกษมสัมฤทธิผล	บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)
113	นาย	สมศักดิ์	ดียิ่ง	สำนักสารนิเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
114	นางสาว	สรวงสุดา	พรพิรักษ์	สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
115	นาง	สร้อยทอง	บุตตะ	สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ที่		ชื่อ	สกุล	สังกัด
116	นาย	สัจจะ	โชคบุญส่งสวัสดิ์	สำนักป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางเทคโนโลยีสารสนเทศ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
117	นาย	สิทธิ์ชัย	สุวรรณลพ	สถาบันกฎหมายสื่อดิจิทัล มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
118	นางสาว	สิรินภา	อิ่มศิริ	
119	นางสาว	สุดารัตน์	พงศ์อัมพรไกวัล	สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม
120	นาง	สุพิชญา	นิทัศน์วรกุล	สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล
121	นาง	สุภรณ์	วัฒนจัง	สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครพนม
122	นางสาว	สุภาวดี	สุวิญญัติชัยพร	บ้านพักเด็กและครอบครัวกรุงเทพมหานคร
123	นางสาว	สุมาลี	ประทุมนันท์	นักวิชาการสื่อสาร
124	นาย	สุรเชษฐ์	โพธิ์แสง	สถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทย
125	นาย	สุริยัณห์	ปานศิริอาจ	SET IDEA COMPANY LIMITED
126	นางสาว	สุวลัย	เมืองเจริญ	ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ
127	นางสาว	หรรษา	วิเศษคามินทร์	สำนักเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม
128	ดร.	อนุกูล	มโนชัย	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
129	นาย	อรรถพล	เลิศล้ำ	MCOT
130	นาง	อัจนา	สุขกล่ำ	สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
131	นางสาว	อัญชัญ	พระนอน	กองพัฒนานักศึกษา สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
132	นางสาว	อาติมา	โอกาส	คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม
133	นางสาว	อารดา	ชื่นรุ่ง	Bangkok Future
134	นางสาว	เอมปวีณ์	ชัยกาญจนาศักดิ์	สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
135	นาย	โอฬาร	เก่งรักษ์สัตว์	สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
136	Mr.	Aung	Kyaw San	สถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทย

มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ (มสช.)

เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ระดมสมองของฝ่ายต่างๆ โดยเน้นการพัฒนาในส่วนที่เป็นนโยบาย เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระบบสาธารณสุขของไทย

วัตถุประสงค์ของมูลนิธิ คือ 1) บริหารจัดการเพื่อให้เกิดการสร้างความรู้ และใช้ความรู้ในการพัฒนาระบบสุขภาพ 2) สนับสนุนให้สังคมและกลุ่มต่างๆ ตระหนักและให้ความสำคัญในการใช้ความรู้เพื่อประกอบการตัดสินใจ การวางแผน และการดำเนินงาน 3) ส่งเสริมและฝึกอบรมให้เกิดผู้มีความรู้ความชำนาญในการบริหารจัดการ เพื่อสร้างระบบสุขภาพที่อยู่บนฐานของความรู้ทั้งในและต่างประเทศ และ 4) ดำเนินการเพื่อสาธารณประโยชน์ โดยร่วมมือกับองค์กรกุศลอื่นๆ ที่มีเป้าหมายสาธารณประโยชน์

ภารกิจที่สำคัญคือการจัดการความรู้ การสื่อสาร และการจัดเวทีเพื่อสร้างความเข้าใจให้กับสาธารณชนและกลุ่มเป้าหมายเฉพาะในแต่ละเรื่อง โดยใช้องค์ความรู้เป็นตัวกลางในการสื่อสาร สร้างเครือข่ายและร่วมมือกับหน่วยงานและองค์กรต่างๆ เพื่อร่วมสร้างและร่วมใช้ประโยชน์จากความรู้ โดยมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมการสร้างสังคมบนฐานความรู้เพื่อสุขภาพ

สรุปข่าวเผยแพร่การจัดเวที

“1 ทศวรรษ รวมพลังป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์”

จัดโดย สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย และ สถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทย
โดยความร่วมมือ กรมสุขภาพจิต กรมกิจการเด็กและเยาวชน มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ
สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์
และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
และ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ
วันพฤหัสบดีที่ 12 กันยายน พ.ศ. 2562
ณ อาคารหอประชุม ชั้น 2 สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์
และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

ที่	สื่อ	หัวข้อข่าว	วันเผยแพร่
1	**หนังสือพิมพ์**		
	กรุงเทพธุรกิจ	พบเด็กไทยเล่นพนัน 3.6 ล้าน หวั่น “อี-สปอร์ต” นำเข้าวงจร	13 ก.ย. 2562
	คม ชัด ลึก	พบเด็กไทยเล่นพนัน 3.6 ล้าน หวั่น “อี-สปอร์ต” นำเข้าวงจรการพนัน	13 ก.ย. 2562
	ไทยโพสต์	คอลัมภ์ “บันทึกหน้า4” https://www.thaipost.net/main/detail/44596	30 ส.ค.2562
2	**Social Media**		
1	RYT9 อาร์วายทีไนน์	มสช.เชิญร่วมงาน “๑ ทศวรรษ รวมพลังป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์” https://www.ryt9.com/s/prg/3036137?fbclid=IwAR3VNAjSStbdOimfutpBKSYtK8pZKcR-7Rocjvq1-mNOc6fhh3009Kt9nVc	2 ก.ย.2562
2	สยามรัฐออนไลน์	มสช.เชิญร่วมงาน “1 ทศวรรษ รวมพลังป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์” https://siamrath.co.th/n/101614?fbclid=IwAR0ci_fV447GYulg4by1MpGPZe8mra85-wq0s_v2Zwm2T1ctm0XZSSIql10	

ที่	สื่อ	หัวข้อข่าว	วันเผยแพร่
3	บ้านเมือง	มสช.จัดงาน “๑ ทศวรรษ รวมพลังป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์” https://www.banmuang.co.th/news/education/162750?fbclid=IwAR1Sn76plZ_LxEz76H5xB9xfMfnvylfcgH3Dd4QSIJSI49CDO13_kHWB3nc	10 ก.ย. 2562
4	มติชนออนไลน์	1ทศวรรษ รวมพลังป้องกันเด็กจากการพนันออนไลน์ https://www.matichon.co.th/education/news_1667438	12 ก.ย. 2562
5	เดลินิวส์	"หวั่น อีสปอร์ต ตัวการใหม่ดึงวัยรุ่นเข้าวงจรพนัน" https://www.dailynews.co.th/politics/731114	12 ก.ย. 2562
6	MGR ONLINE ผู้จัดการออนไลน์	เยาวชนไทยติดพนันงอมแงมกว่า 3.64 ล้านคน ห่วงพนันบน "อี-สปอร์ต" ดึงนักเล่นหน้าใหม่ https://mgronline.com/qol/detail/9620000087993	12 ก.ย. 2562
7	กรุงเทพธุรกิจ	เด็กเยาวชนติดหนี้พนันเกือบ 1 แสนคน https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/847037	12 ก.ย. 2562
8	สยามรัฐออนไลน์	มสช. ผนึกกำลังพันธมิตร ชู 5 ยุทธศาสตร์ ขจัดภัย “พนัน-พนันออนไลน์” ในเยาวชน https://siamrath.co.th/n/102696	12 ก.ย. 2562
9	ไทยโพสต์	พบเด็ก 3.6 ล้านคนเกี่ยวข้องเล่นพนันออนไลน์ กว่าแสนคนติดหนี้ 335 ล้าน จิตแพทย์ชี้ อี-สปอร์ต อันตรายแฝงไม่แพ้เกมพนันอื่นๆ https://www.thaipost.net/main/detail/45619	12 ก.ย. 2562
10	moph channel	ดร.สาธิต รวมพลังเครือข่าย ป้องกันเด็กติดพนันออนไลน์ https://www.youtube.com/watch?v=GWphsZUrWoI	12 ก.ย. 2562
11	Bottom Line	รอบ 10 ปีที่ผ่านมา #การพนันออนไลน์ เติบโตขึ้นร้อยละ 10 ในภูมิภาคเอเชีย และพบว่า เพียงแค่ 6 ปีเด็กไทยก็เริ่มพนันแล้ว https://www.facebook.com/564357840717330/posts/666137433872703?sfns=mo	12 ก.ย. 2562
12	ฐานเศรษฐกิจ	รอบ 10 ปีที่ผ่านมา #การพนันออนไลน์ เติบโตขึ้นร้อยละ 10 ในภูมิภาคเอเชีย และพบว่า เพียงแค่ 6 ปีเด็กไทยก็เริ่มพนันแล้ว https://www.facebook.com/thansettakij/	12 ก.ย. 2562
13	กรุงเทพธุรกิจ	รอบ 10 ปีที่ผ่านมา #การพนันออนไลน์ เติบโตขึ้นร้อยละ 10 ในภูมิภาคเอเชีย และพบว่า เพียงแค่ 6 ปีเด็กไทยก็เริ่มพนันแล้ว https://www.facebook.com/bangkokbiznews/	12 ก.ย. 2562

ที่	สื่อ	หัวข้อข่าว	วันเผยแพร่
14	เนชั่นสุดสัปดาห์ NationWeekend	รอบ 10 ปีที่ผ่านมา #การพนันออนไลน์ เติบโตขึ้นร้อยละ 10 ในภูมิภาคเอเชีย และพบว่า เพียงแค่ 6 ปีเด็กไทยก็เริ่มพนันแล้ว https://www.facebook.com/nationweekend/	12 ก.ย. 2562
15	จุดประกาย กรุงเทพธุรกิจ	รอบ 10 ปีที่ผ่านมา #การพนันออนไลน์ เติบโตขึ้นร้อยละ 10 ในภูมิภาคเอเชีย และพบว่า เพียงแค่ 6 ปีเด็กไทยก็เริ่มพนันแล้ว https://www.facebook.com/judprakai/	12 ก.ย. 2562
16	คมชัดลึก	เด็กไทยเล่นพนัน 3.64 ล้านคน ห่วงอีสปอร์ตเข้าวงจรการพนัน http://www.komchadluek.net/news/edu-health/388292	13 ก.ย. 2562
3	**การเผยแพร่ผ่านหน่วยงานของภาคีเครือข่าย**		
1	สสส.	รวมพลังป้องกันเด็ก-เยาวชนจากการพนันออนไลน์ https://www.thaihealth.or.th/Content/50002-%E0%B8%A3%E0%B8%A7%E0%B8%A1%E0%B8%9E%E0%B8%A5%E0%B8%B1%E0%B8%87%E0%B8%9B%E0%B9%89%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B8%81%E0%B8%B1%E0%B8%99%E0%B9%80%E0%B8%94%E0%B9%87%E0%B8%81-%E0%B9%80%E0%B8%A2%E0%B8%B2%E0%B8%A7%E0%B8%8A%E0%B8%99%E0%B8%88%E0%B8%B2%E0%B8%81%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%9E%E0%B8%99%E0%B8%B1%E0%B8%99%E0%B8%AD%E0%B8%AD%E0%B8%99%E0%B9%84%E0%B8%A5%E0%B8%99%E0%B9%8C.html	3 ก.ย.2562
2	กสทช.	งาน "๑ ทศวรรษ รวมพลังป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์" https://www.nbtc.go.th/News/Information/38855.aspx	12 ก.ย.2562
3	มหาวิทยาลัยนครพนม	อาจารย์ประจำสาขาวิชาพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มนพ. เข้ารับโล่ประกาศเกียรติคุณในเวทีนโยบายสาธารณะ “1 ทศวรรษ รวมพลังป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์” https://www.npu.ac.th/?page=event_news&news_id=1568345809	
4	สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว ม.มหิดล	เว็บไซต์ https://thaichild21.com/2019/09/12/%e0%b8%aa%e0%b8%96%e0%b8%b2%e0%b8%9a%e0%b8%b1%e0%b8%99%e0%b9%80%e0%b8%94%e0%b9%87%e0%b8%81%e0%b8%af%e0%b8%a3%e0%b8%b1%e0%b8%9a%e0%b8%a3%e0	

ที่	สื่อ	หัวข้อข่าว	วันเผยแพร่
		%b8%b2%e0%b8%87%e0%b8%a7%e0%b8%b1%e0%b8%a5- 1-%e0%b8%97/?fbclid=IwAR28g_aEWELQg11c5fsgEQYmxY5fiFC7V8MeABL0q8lkxB7NAbq5uRlKSis	
5	สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว ม.มหิดล	Facebook สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว ม.มหิดล https://www.facebook.com/permalink.php?id=622082954814826&story_fbid=956704238019361	
6	สถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทย	Live สดการจัดเวทีผ่าน facebook https://www.facebook.com/TYI.Thailand/videos/682390645572140/	
7	เครือข่ายนโยบายสาธารณะเพื่อลดปัญหาจากการพนัน	Facebook เครือข่ายนโยบายสาธารณะเพื่อลดปัญหาจากการพนัน	

กรุงเทพธุรกิจ
Krungthep Turakij
Circulation: 200,000
Ad Rate: 1,450
Section: First Section/การเมือง
วันที่: ศุกร์ 13 กันยายน 2562
ปีที่: 32 ฉบับที่: 11313 หน้า: 16(ล่างซ้าย), 13
Col.Inch: 63.90 Ad Value: 92,655 PRValue (x3): 277,965 คลิป: ขาว-ดำ
หัวข้อข่าว: พบเด็กไทยเล่นพนัน3.6ล้าน หวั่น'อี-สปอร์ต'นำเข้าวงจร

พบเด็กไทยเล่นพนัน3.6ล้าน หวั่น'อี-สปอร์ต'นำเข้าวงจร

กรุงเทพธุรกิจ ● วิจัยพบในรอบ 10 ปี พนันออนไลน์พุ่ง สถานการณ์เด็ก-เยาวชนไทยเล่น 3.64 ล้านคน ติดหนี้กือบ 1 แสนคน วงเงิน 335 ล้านบาท พบแนวโน้มในเอเชียเพิ่มขึ้น 10% จ่อชงรัฐบาลยกระดับเป็นวาระแห่งชาติ เหตุกฎหมายปัจจุบันเอาไม่อยู่ ต้องออกก.ม.เฉพาะควบคุม จิตแพทย์ห่วงอี-สปอร์ตทำเด็กเข้าวงจรพนันออนไลน์ไม่รู้ตัว

ในการเสวนา "1 ทศวรรษรวมพลังป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์" จัดโดยสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย และสถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทย วานนี้ (12 ก.ย.) ที่สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ(กสทช.) นายสาธิต ปิตุเตชะ รมช.สาธารณสุข (รมช.สธ.) กล่าวในการเป็นประธานเปิดงาน และปาฐกถาพิเศษ เรื่อง "ยุทธศาสตร์ชาติกับการปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากพนันออนไลน์" โดยระบุว่า สถานการณ์ปัญหาการพนันและการพนันออนไลน์ในปัจจุบันเป็นเรื่องที่น่าห่วงอย่างมาก ไม่เฉพาะในเด็กและเยาวชนไทยเท่านั้น แต่ในส่วนของประชาชนทั่วไปทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องก็ต้องช่วยกันแก้ไข

"ทางออกหนึ่งที่สำคัญ ที่จะช่วยแก้ไขปัญหาคือความอบอุ่นในครอบครัว และการใช้จิตวิทยา

อ่านต่อหน้า 13

ต่อจากหน้า 16

พบเด็กไทย

พูดคุยเพื่อปรับกระบวนการคิด การให้ความรู้แก่ผู้ปกครองและตัวเยาวชน โดยเฉพาะในเรื่องการพนันออนไลน์ที่ระบาดหนัก ต้องให้ความรู้สถาบันครอบครัวว่าจะใช้เทคโนโลยี ซึ่งเป็นตัวเชื่อมไปสู่การพนันออนไลน์อย่างไรให้ปลอดภัย ไม่ให้เด็กและเยาวชนหลงเข้าไปวงจรเล่นการพนันและติดการพนัน ซึ่งอยู่ในขอบเขตงานของ สธ.อยู่แล้ว โดยจะประสานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่น กรมสุขภาพจิตเข้ามาดูแลให้เข้มข้นขึ้น" นายสาธิตกล่าว

ด้านนายพชรพรรษ์ ประจวบลาภ เลขาธิการสถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทย กล่าวว่า ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำรวจในปี 2560 พบว่า เยาวชนไทยเล่นพนันมากถึง 3.64 ล้านคน เพศชายราว 2 ล้านคน เพศหญิง 1.6 ล้านคน ในจำนวนนี้ติดหนี้พนันมากถึง 9.53 หมื่นคน เป็นวงเงิน 335 ล้านบาท เฉลี่ยประมาณคนละ 3,500 บาท

ปัจจุบันการพนัน โดยเฉพาะพนันออนไลน์ ได้เข้ามาเป็นปัญหาที่สำคัญของเด็กและเยาวชน จากผลสำรวจความคิดเห็นของเยาวชนกับการพนันออนไลน์ที่ได้รับการสนับสนุนจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) และมูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ (มสช.) พบว่า 75.6% รู้จักการพนันออนไลน์ และ 17.2% ไม่แน่ใจ

เมื่อถามถึงความคิดอยากเล่นการพนันออนไลน์ 48.3% ไม่อยากเล่น รองลงมา 28.1% อยากเล่น เป็นบางครั้ง และ 23.6% อยากเล่นแน่ๆ นอกจากนี้ เมื่อถามว่าเคยเล่นการพนันออนไลน์หรือไม่ พบว่า 67.8 % ไม่เคยเล่น รองลงมา 17% เคยเล่น และ 15.2% เคยเล่นเป็นบางครั้ง ซึ่งไม่มีอะไรรับรองว่าคนที่ไม่เคยเล่น จะไม่มีโอกาสเข้าไปเล่นในอนาคต ดังนั้น ต้องทำให้คนกลุ่มนี้ไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการพนันออนไลน์ เป็นโจทย์ที่สำคัญ

นายพงศ์ธร จันทรัศมี ผู้จัดการศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ(มสช.) กล่าวว่า สถานการณ์เยาวชนไทยและการพนันในช่วง 1 ทศวรรษที่ผ่านมา มีการเปลี่ยนรูปแบบเป็นการพนันออนไลน์ หรือการเล่นพนันผ่านระบบอินเทอร์เน็ตจากคอมพิวเตอร์หรือโทรศัพท์มือถือ โดยผู้เล่นรู้สึกเหมือนได้เล่นพนันอยู่ในบ่อนจริงๆ

โดยการพนันออนไลน์ในภูมิภาคเอเชีย มีแนวโน้มเติบโตอย่างมาก ควบคู่กับอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ เฉลี่ยในปี 2553-2557 อยู่ที่ 8% ต่อปี และคาดว่าในช่วงปี 2558-2563 จะขยายตัวเฉลี่ยที่ 10.7 %

ทั้งนี้ ประเทศแถบยุโรป มีส่วนแบ่งการตลาดมากที่สุดเป็น 48% ตามด้วยภูมิภาคเอเชียและตะวันออกกลาง ประมาณ 30% และอเมริกาเหนือ 13% โดยมีประเทศอังกฤษเป็นตลาดที่ใหญ่ที่สุดของการพนันออนไลน์

นายพงศ์ธร กล่าวอีกว่า ในการขับเคลื่อนเพื่อป้องกันและแก้ปัญหาการพนันในเด็กและเยาวชนไทยนั้น มีการยกร่างแผนปฏิบัติการด้านป้องกัน และลดผลกระทบเด็กและเยาวชนจากการพนันและการพนันออนไลน์ พ.ศ.2563-2569 เสร็จเรียบร้อยแล้ว ประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์

ได้แก่ 1.การผลักดันประเด็นการรู้เท่าทันพนันออนไลน์ เป็นวาระแห่งชาติ 2. การสร้างและพัฒนาให้เกิดกลไกในกำกับของรัฐเพื่อทำหน้าที่ บูรณาการความร่วมมือในการดำเนินงาน 3.การสร้างองค์ความรู้ จัดการความรู้ และเผยแพร่ 4.การส่งเสริมบทบาทและระดมความร่วมมือของทุกภาคส่วน ในการป้องกัน ลดผลกระทบ ให้คำปรึกษา และบำบัดเยียวยา และ 5.การสนับสนุนให้เกิดเครือข่ายเฝ้าระวัง และส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมาย

โดยรอนำเสนอเข้าคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ(กดยช.) เพื่อพิจารณาลงมติเห็นชอบ และมอบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินงานและบังคับใช้กฎหมายตามร่างแผนปฏิบัติการต่อไป

"การพนันออนไลน์ถือว่าปัญหารุนแรงมาก เพราะทุกการเข้าใช้เว็บไซต์ก็จะเข้าถึงการเว็บไซต์การพนันด้วย แต่การจัดการทางกฎหมายในเรื่องนี้ยังมีข้อจำกัด คือต้องใช้ พ.ร.บ.การพนัน พ.ศ.2478 ซึ่งไม่มีข้อกำหนดความผิด เกี่ยวกับเรื่องการพนันออนไลน์เอาไว้ ทำให้การจัดการปัญหาไม่ทันท่วงที ต้องอาศัยพ่วงไปกับ พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2560 ซึ่งกว่าจะปิดเว็บไซต์ได้ ต้องขึ้นสู่ศาลและใช้เวลาเป็นเดือนๆ แต่เว็บสามารถเปิดใหม่ได้เพียงแค่ 3 นาที เพราะฉะนั้น ควรจะ

iQNewsClip www.iqnewsclip.com
บริษัท อินโฟเควสท์ จำกัด | 888/178 อาคารมหาทุนพลาซ่า ชั้น 17 ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
02-253-5000, 02-651-4700 02-253-5001, 02-651-4701 help@iqnewsclip.com

กรุงเทพธุรกิจ
Krungthep Turakij
Circulation: 200,000
Ad Rate: 1,450

Section: First Section/การเมือง
วันที่: ศุกร์ 13 กันยายน 2562
ปีที่: 32 **ฉบับที่:** 11313 **หน้า:** 16(ล่างซ้าย), 13
Col.Inch: 63.90 **Ad Value:** 92,655 **PRValue (x3):** 277,965 **คลิป:** ขาว-ดำ
หัวข้อข่าว: พบเด็กไทยเล่นพนัน3.6ล้าน หวั่น'อี-สปอร์ต'นำเข้าวงจร

ต้องมีการออกกฎหมายเฉพาะ เกี่ยวกับการพนันออนไลน์ เพื่อให้การจัดการกับปัญหาเกิดขึ้นได้ทันกับสถานการณ์ปัญหา" นายพงศ์ธร ระบุ

ขณะที่ พญ.มธุรดา สุวรรณโพธิ์ ผอ.สถาบันราชานุกูล กรมสุขภาพจิต กล่าวว่า ที่น่าจับตาต่อไปคือ อีสปอร์ต หรือกิจกรรมการแข่งขันเกม เพื่อร่วมชิงเงินรางวัล ของรางวัล หรือเพื่อเสริมความรู้สึกทางจิตใจ การพนันบน อี-สปอร์ต มีความเสี่ยงที่จะชักนำนักเล่นรายใหม่ไปสู่การเล่นพนันเช่นเดียวกับการทายผลกีฬาในโลกออนไลน์

ปัญหาคือ การที่ผู้เล่นพนันมีความนิยมชมชอบกีฬาอีสปอร์ต หรือเกมอีสปอร์ต ก็จะทำให้มีการแทงพนันกับทีมนั้น เกมนั้น โดยไม่สนใจว่า กำลังเล่นพนันหรือเสพติดพนัน อีกทั้ง ลักษณะการพนันในอี-สปอร์ต มีการเชื่อมโยงเกมและอินเทอร์เน็ตเข้าด้วยกัน สามารถกระทำผ่านอุปกรณ์โทรศัพท์มือถือ ผ่านตัวโปรแกรม แอพพลิเคชั่น เป็นกิจกรรมส่วนตัวที่ผู้เล่นสามารถทำได้ทั้งเล่นเกม ซื้อของ สนทนา จ่ายเงิน หรือรับชมการแข่งขันทัวร์นาเมนต์ต่างๆ ไปได้ พร้อมกับการแทงพนันได้ทันที และผู้เล่นเกม ส่วนมากเป็นเด็กและเยาวชน ที่ยังไม่เท่าทัน และตระหนักรู้ว่า เกมหรืออี-สปอร์ตนั้นมีส่วนเชื่อมโยงกับธุรกิจ การพนันออนไลน์

iQNewsClip www.iqnewsclip.com
บริษัท อินโฟเควสท์ จำกัด | 888/178 อาคารมหาทุนพลาซ่า ชั้น 17 ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
02-253-5000, 02-651-4700 02-253-5001, 02-651-4701 help@iqnewsclip.com

คม ชัด ลึก
Khom Chad Luek
Circulation: 300,000
Ad Rate: 1,080

Section: First Section/-
วันที่: ศุกร์ 13 กันยายน 2562
ปีที่: 18 ฉบับที่: 6427 หน้า: 11(ล่างซ้าย)
Col.Inch: 31.19 Ad Value: 33,685.20 PRValue (x3): 101,055.60 คลิป: ขาว-ดำ
หัวข้อข่าว: เด็กไทยเล่นพนัน3.64ล้านคนห่วงอีสปอร์ตเข้าวงจรการพนัน

เด็กไทยเล่นพนัน3.64ล้านคน ห่วงอีสปอร์ตเข้าวงจรการพนัน

● **เยาวชนไทย**เล่นพนัน 3.64 ล้านคน ติดหนี้เกือบ 1 แสนคน วงเงิน 335 ล้านบาท เฉลี่ยคนละ 3,500 บาทต่อคน กว่า 51% อยากเล่นพนันออนไลน์ เสนอไทยยกระดับ "ปัญหาพนัน" เป็นวาระแห่งชาติ ชี้ พ.ร.บ.การพนัน ปี 2478 เอาไม่อยู่ ต้องออกกฎหมายเฉพาะคุมพนันออนไลน์ จิตแพทย์ห่วงอีสปอร์ตทำเด็กเข้าวังวนพนันแบบไม่รู้ตัว

วันที่ 12 กันยายน ที่สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) นายสาธิต ปิตุเตชะ รมช.สาธารณสุข กล่าวในการเป็นประธานเปิดงานและปาฐกถาพิเศษ เรื่อง "ยุทธศาสตร์ชาติกับการปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากพนันออนไลน์" ในการเสวนา "1 ทศวรรษ รวมพลังป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์" จัดโดยสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย และสถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทยว่า สถานการณ์ปัญหาการพนันและการพนันออนไลน์ในปัจจุบันน่าห่วงอย่างมาก ทางออกแก้ไขปัญหา คือ ความอบอุ่นในครอบครัว และการใช้จิตวิทยาพูดคุยเพื่อปรับกระบวนการคิด การให้ความรู้แก่ผู้ปกครองและเยาวชน

ด้านนายพชรพรรษ์ ประจวบลาภ เลขาธิการสถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทย กล่าวว่า ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำรวจปี 2560 พบว่าเยาวชนไทยเล่นพนันมากถึง 3.64 ล้านคน เพศชายราว 2 ล้านคน เพศหญิง 1.6 ล้านคน ในจำนวนนี้ติดหนี้พนันมากถึง 9.53 หมื่นคน เป็นวงเงิน 335 ล้านบาท เฉลี่ยประมาณคนละ 3,500 บาท จากผลสำรวจความคิดเห็นของเยาวชนกับการพนันออนไลน์ที่ได้รับการสนับสนุนจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) และมูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ (มสช.) พบว่า 75.6% รู้จักพนันออนไลน์ และ 17.2% ไม่แน่ใจ 48.3% ไม่อยากเล่น รองลงมา 28.1% อยากเล่น เป็นบางครั้ง และ 23.6% อยากเล่นแน่ๆ นอกจากนี้ 67.8 % ไม่เคยเล่นพนันออนไลน์ รองลงมา 17% เคยเล่น และ 15.2% เคยเล่นเป็นบางครั้ง

นายพงศ์ธร จันทรัศมี ผู้จัดการศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ(มสช.) กล่าวว่า สถานการณ์เยาวชนไทยและการพนันในช่วง 1 ทศวรรษที่ผ่านมา การพนันออนไลน์ในภูมิภาคเอเชียมีแนวโน้มเติบโต เฉลี่ยในปี 2553-2557 อยู่ที่ 8% ต่อปี และคาดว่าช่วงปี 2558-2563 จะขยายตัวเฉลี่ยที่ 10.7% ซึ่งการจัดการทางกฎหมายยังมีข้อจำกัด คือ ต้องใช้พ.ร.บ.การพนัน พ.ศ.2478 ซึ่งไม่มีข้อกำหนดความผิดเกี่ยวกับเรื่องการพนันออนไลน์เอาไว้ ดังนั้น ต้องมีการออกกฎหมายเฉพาะเกี่ยวกับการพนันออนไลน์ และผลักดันการรู้เท่าทันพนันออนไลน์เป็นวาระแห่งชาติ

ขณะที่ พญ.มธุรดา สุวรรณโพธิ์ ผู้อำนวยการสถาบันราชานุกูล กรมสุขภาพจิต กล่าวว่า ที่น่าจับตาต่อไปคือ อีสปอร์ต (e-Sport) หรือกิจกรรมการแข่งขันเกม (Game Competition) เพื่อร่วมชิงเงินรางวัล ของรางวัล หรือเพื่อเสริมความรู้สึกทางจิตใจ การพนันบนอีสปอร์ตมีความเสี่ยงที่จะชักนำนักเล่นรายใหม่ ไปสู่การเล่นพนันเช่นเดียวกับการทายผลกีฬาในโลกออนไลน์ อีกทั้งผู้เล่นเกมส่วนมากเป็นเด็กและเยาวชนที่ยังไม่เท่าทันและตระหนักรู้ว่าเกมหรืออีสปอร์ตนั้น มีส่วนเชื่อมโยงกับธุรกิจ การพนันออนไลน์

iQNewsClip www.iqnewsclip.com
บริษัท อินโฟเควสท์ จำกัด | 888/178 อาคารมหาทุนพลาซ่า ชั้น 17 ถนนเพลินจิต แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
02-253-5000, 02-651-4700 02-253-5001, 02-651-4701 help@iqnewsclip.com

https://www.thaipost.net/main/detail/44596

กรุงไทย

๐ มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ ร่วมกับ สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย สถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทย โดยความร่วมมือจากกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) จัดงาน “1 ทศวรรษ รวมพลังป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์” โดยมีนายสาธิต ปิตุเตชะ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานในพิธี ในวันที่ 12 กันยายนนี้ เวลา 09.30 น. ณ อาคารหอประชุม ชั้น 2 กสทช.

บันทึกหน้า4 ประเมศวร์-อินทรชุมนุม ธเนศ-เครือรัตน์ ชวน-หลีกภัย ขจรศักดิ์-พุทธานุภาพ ลิ้มอวง

โฆษณา

นิว โนเบิล ศรีนครินทร์-ลาซาล เริ่ม 1.59 ล้าน*
Noble Development เข้าชมไซต์

https://www.ryt9.com/s/prg/3036137?fbclid=IwAR3VNAjSStbdOimfutpBKSYtK8pZKcR-7Rocjvq1-mNOc6fhh3009Kt9nVc

RYT9 หุ้น-การเงิน เศรษฐกิจ ต่างประเทศ หมวดข่าว

มสช.เชิญร่วมงาน “๑ ทศวรรษ รวมพลังป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์”

SHARE Facebook LINE Twitter

ข่าวทั่วไป 2 กันยายน พ.ศ. 2562 16:23 น. –ThaiPR.net

มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ (มสช.)
National Health Foundation

มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ (มสช.) ร่วมกับ สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย สถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทย โดยความร่วมมือจาก กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (สธ.) กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) จัดงาน "๑ ทศวรรษ รวมพลังป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์" เพื่อ ประกาศเกียรติคุณแก่องค์กรภาคีร่วมขับเคลื่อนความร่วมมือการป้องกันและลดผลกระทบเด็กและเยาวชนจากการพนัน ผ่านกิจกรรมการเสวนาแนวทางการขับเคลื่อนแผนการป้องกันและลดผลกระทบจากการพนันออนไลน์โดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ และได้รับเกียรติจาก ดร.สาธิต ปิตุเตชะ

InfoQuest - อินโฟเควสท์
Like Page 10K likes

ข่าวทั่วไปล่าสุด

17:57น. ภาพข่าว: เอปสัน ร่วมเติมเต็มความฝันให้น้องใน "การ์ดนี้เพื่อน้อง ครั้งที่ 17"

17:49น. ภาพข่าว: ดั๊บเบิ้ล เอ ได้จัดโครงการกระดาษแปลงร่าง บริจาคห่อกระดาษ

ภาพข่าว: สมาคมการค้าและการลงทุนเอเ สื่อประชาสัมพันธ์งาน มหกรรมแสดงสินค้ ออก ครั้งที่ 9

17:47น. ภาพข่าว: สมาคมการค้าและการลงทุนเอเชียน – สากล เยี่ยมสื่อประชาสัมพันธ์งาน มหกรรมแสดงสินค้ามาตรฐานไทยและจีนส่งออก ครั้งที่ 9

17:46น. ภาพข่าว: ดั๊บเบิ้ล เอ เปิดบ้านต้อนรับนักเรียน รร.รักษาทรัพย์พิทยากร (นาดี)

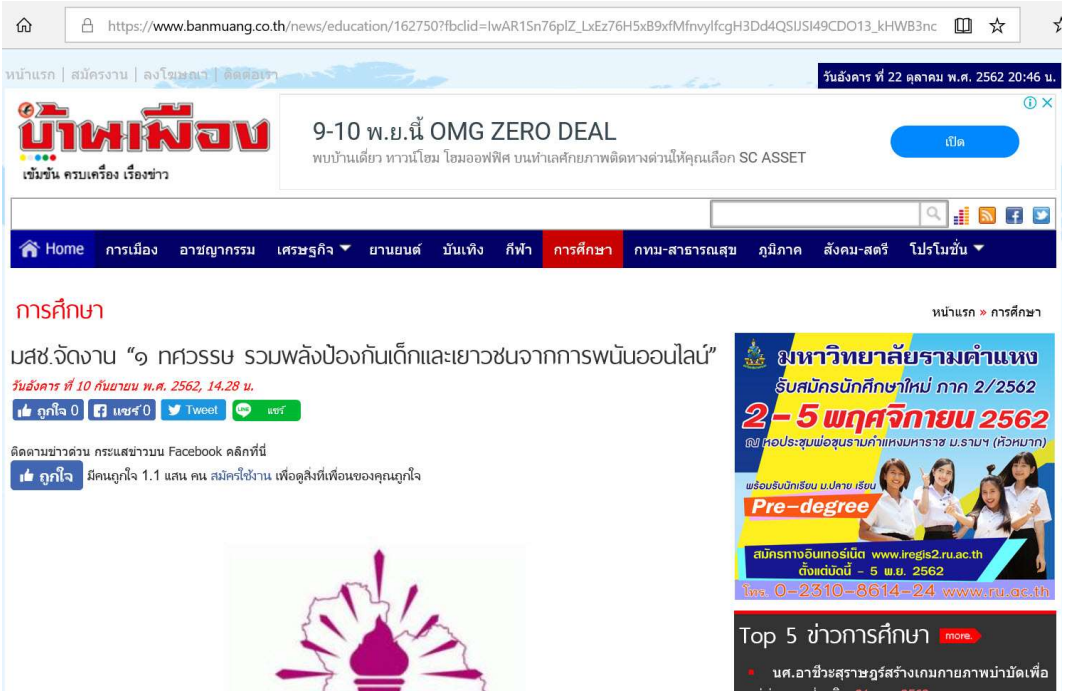
https://www.banmuang.co.th/news/education/162750?fbclid=IwAR1Sn76plZ_LxEz76H5xB9xfMfnvylfcgH3Dd4QSIJSI49CDO13_kHWB3nc
วันอังคาร ที่ 22 ตุลาคม พ.ศ. 2562 20:46 น.
บ้านเมือง
เข้มข้น ครบเครื่อง เรื่องข่าว
9-10 พ.ย.นี้ OMG ZERO DEAL
พบบ้านเดี่ยว ทาวน์โฮม โฮมออฟฟิศ บนทำเลศักยภาพติดทางด่วนให้คุณเลือก SC ASSET
เปิด
Home การเมือง อาชญากรรม เศรษฐกิจ ยานยนต์ บันเทิง กีฬา การศึกษา กทม-สาธารณสุข ภูมิภาค สังคม-สตรี โปรโมชั่น
การศึกษา
หน้าแรก » การศึกษา
มสช.จัดงาน "๑ ทศวรรษ รวมพลังป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์"
วันอังคาร ที่ 10 กันยายน พ.ศ. 2562, 14.28 น.
ถูกใจ 0 แชร์ 0 Tweet แชร์
ติดตามข่าวด่วน กระแสข่าวบน Facebook คลิกที่นี่
ถูกใจ มีคนถูกใจ 1.1 แสน คน สมัครใช้งาน เพื่อดูสิ่งที่เพื่อนของคุณถูกใจ
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
รับสมัครนักศึกษาใหม่ ภาค 2/2562
2 – 5 พฤศจิกายน 2562
ณ หอประชุมพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ม.รามฯ (หัวหมาก)
พร้อมรับนักเรียน ม.ปลาย เรียน
Pre-degree
สมัครทางอินเทอร์เน็ต www.iregis2.ru.ac.th
ตั้งแต่บัดนี้ – 5 พ.ย. 2562
โทร. 0-2310-8614-24 www.ru.ac.th
Top 5 ข่าวการศึกษา more.
นศ.อาชีวะสุราษฎร์สร้างเกมกายภาพบำบัดเพื่อ

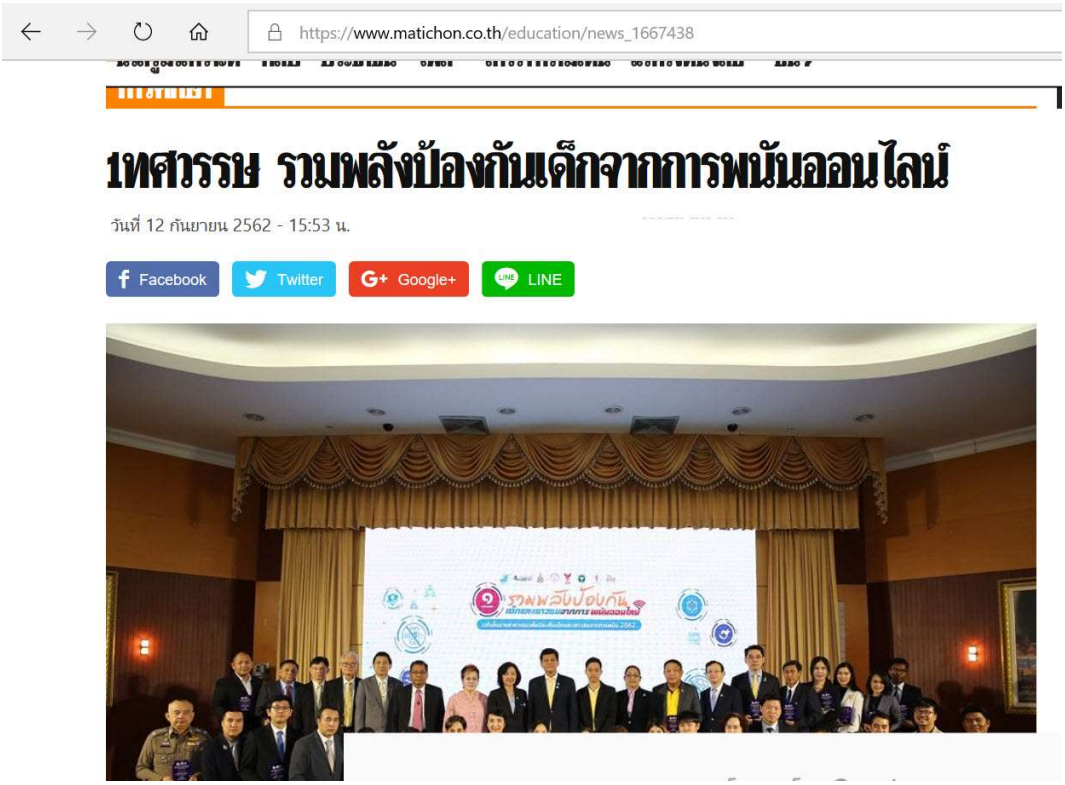
https://www.matichon.co.th/education/news_1667438
1ทศวรรษ รวมพลังป้องกันเด็กจากการพนันออนไลน์
วันที่ 12 กันยายน 2562 - 15:53 น.
Facebook
Twitter
Google+
LINE

https://www.dailynews.co.th/politics/731114

หางาน สร้างเงิน คนดังมาเยือน อปท.ทั่วไทย ข่าวเดลินิวส์ สถานีเดลินิวส์ บทความ

หวั่น"อีสปอร์ต"ตัวการใหม่ดึงวัยรุ่นเข้าวงจรพนัน

"สาธิต"ห่วงเด็กไทยติดพนันออนไลน์ กำชับผู้เกี่ยวข้องเร่งสร้างความรู้ พร้อมประสานเอาผิดเว็บพนันออนไลน์ ด้าน สมช.ยกร่างแผนป้องกันพนันปี 63-69 "จิตแพทย์"เผยต้นตออยู่ที่เกมออนไลน์ดึงวัยรุ่นสู่วงจรพนัน ห่วงอีสปอร์ตทำกระทบหนัก

พฤหัสบดีที่ 12 กันยายน 2562 เวลา 15.20 น.

https://www.thaihealth.or.th/Content/50002-รวมพลังป้องกันเด็ก-เยาวชนจากการพนันออนไลน์.html

สสส สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

เปลี่ยนการแสดงผล

หน้าแรก ข่าวสร้างสุข สาระสุขภาพ เพื่อนสร้างสุขภาวะ สื่อสร้างสุข ประกาศ

ขณะนี้คุณอยู่ที่ : หน้าแรก » ข่าวสร้างสุข » ภาคีบอกข่าว

รวมพลังป้องกันเด็ก-เยาวชนจากการพนันออนไลน์

โดย Thianthip Diawkee | วันที่ 03 กันยายน 2562 | อ่าน : 1,258

Share 0 Tweet 2

ที่มา : มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ (มสช.)

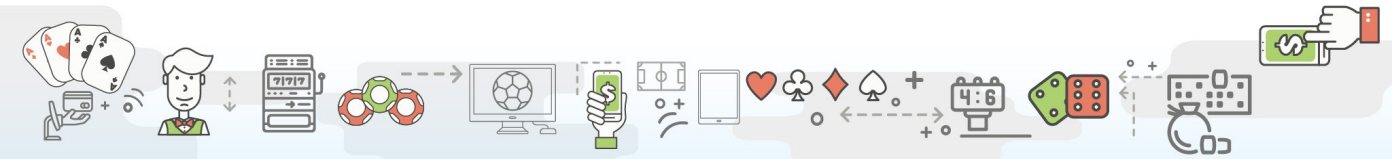

https://mgronline.com/qol/detail/9620000087993

MGR ONLINE

เยาวชนไทยเล่นพนันกว่า 3.64 ล้านคน เป็นหนี้ 9.5 หมื่นคน รวมกว่า 335 ล้านบาท 17% เคยเล่นพนันออนไลน์ เร่งดันแผนยุทธศาสตร์ระดับชาติแก้ปัญหา รมช.สธ.มอบกรมสุขภาพจิตรวมดูแล แนะใช้สถาบันครอบครัวร่วมแก้ปัญหา จิตแพทย์ห่วงพนันบนอี-สปอร์ต ชักนำนักเล่นรายใหม่

วันนี้ (12 ก.ย.) ที่สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) นายสาธิต ปิตุเตชะ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข (สธ.) ปาฐกถาพิเศษ เรื่อง "ยุทธศาสตร์ชาติกับการปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากพนันออนไลน์" ในงานเสวนา "1 ทศวรรษ รวมพลังป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์" จัดโดยสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย และสถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทย ว่า ปัญหาการพนันและพนันออนไลน์เป็นเรื่องที่น่าห่วงอย่างมาก ไม่เฉพาะในเด็กและเยาวชนเท่านั้น แต่ประชาชนทั่วไปทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องต้องช่วยกันแก้ไข ทางออกหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหา คือ ความอบอุ่นในครอบครัว การใช้จิตวิทยาพูดคุยเพื่อปรับกระบวนการคิด การให้ความรู้แก่ผู้ปกครองและตัวเยาวชน โดยเฉพาะเรื่องพนันออนไลน์ที่ระบาดหนัก ต้องให้ความรู้สถาบันครอบครัว ว่าจะใช้เทคโนโลยี ซึ่งเป็นตัวเชื่อมไปสู่การพนันออนไลน์อย่างไรให้ปลอดภัย ไม่ให้เด็กและเยาวชนหลงเข้าไปวงจร ซึ่งอยู่ในขอบเขตงานของ สธ.อยู่แล้ว โดยจะประสานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมสุขภาพจิต เข้ามาดูแลให้เข้มข้นขึ้น

นายพชรพรรษ์ ประจวบลาภ เลขาธิการสถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทย กล่าวว่า ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำรวจในปี 2560 พบว่า เยาวชนไทยเล่นพนันมากถึง 3.64 ล้านคน เพศชาย 2 ล้านคน เพศหญิง 1.6 ล้านคน จำนวนนี้ติดหนี้พนันมากถึง 9.53 หมื่นคน เป็นวงเงิน 335 ล้านบาท เฉลี่ยคนละ 3,500 บาท ปัจจุบันพนันออนไลน์เข้ามาเป็นปัญหาสำคัญของเด็กและเยาวชน จากผลสำรวจความคิดเห็นของเยาวชนกับการพนันออนไลน์ สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) และมูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ (มสช.) พบว่า 75.6% รู้จักพนันออนไลน์ เมื่อถามถึงความคิดอยากเล่นการพนันออนไลน์ 48.3% ไม่อยากเล่น รองลงมา 28.1% อยากเล่น เป็นบางครั้ง และ 23.6% อยากเล่นแน่ๆ เมื่อถามว่าเคยเล่นการพนันออนไลน์หรือไม่ พบว่า 67.8 % ไม่เคยเล่น รองลงมา 17% เคยเล่น และ 15.2% เคยเล่นเป็นบางครั้ง ซึ่งไม่มีอะไรรับรองว่า คนที่ไม่เคยเล่นจะไม่มีโอกาสเข้าไปเล่นในอนาคต ดังนั้น ต้องทำให้คนกลุ่มนี้ไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการพนันออนไลน์

นายพงศ์ธร จันทรัศมี ผู้จัดการศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจาก การพนัน มสช. กล่าวว่า ช่วง 1 ทศวรรษที่ผ่านมา มีการ

ความคิดเห็น

https://mgronline.com/politics/detail/9620000100984

https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/847037

bangkokbiznews.com กรุงเทพธุรกิจ | ข่าวพระราชสำนัก | การเมือง | ธุรกิจ | เศรษฐกิจ | การเงิน | ต่างประเทศ

เด็กเยาวชนติดหนี้พนันเกือบ 1 แสนคน

12 กันยายน 2562 856

http://googleads.g.doubleclick.net/pcs/click?xai=AKAOjsuD8jSwst3KE0s7gEbgpYDfd8XFHiB9ejH7WuZ3F56K3YLNM9eT(

https://siamrath.co.th/n/102696

ดร.สาธิต ปิตุเตชะ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข (รมช.สธ.) กล่าวว่า สถานการณ์ปัญหาการพนันและการพนันออนไลน์ในปัจจุบันเป็นเรื่องที่น่าห่วงอย่างมาก ที่ ไม่ใช่แค่เฉพาะในเด็กและเยาวชนไทยเท่านั้น แต่ในส่วนของประชาชนทั่วไปทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องก็ต้องช่วยกันแก้ไข โดยตนมองว่า**ทางออกหนึ่งที่สำคัญที่จะช่วยแก้ไขปัญหา คือความอบอุ่นในครอบครัว และการใช้จิตวิทยาพูดคุยเพื่อปรับกระบวนการคิด การให้ความรู้แก่ผู้ปกครองและตัวเยาวชน โดยเฉพาะในเรื่องการพนันออนไลน์ที่ระบาดหนัก ต้องให้ความรู้สถาบันครอบครัว ว่าจะใช้เทคโนโลยีซึ่งเป็นตัวเชื่อมไปสู่การพนันออนไลน์อย่างไรให้ปลอดภัย ไม่ให้เด็กและเยาวชนหลงเข้าไปวงจรเล่นการพนันและติดการพนัน** ซึ่งอยู่ในขอบเขตงานของ สธ.อยู่แล้ว โดยจะประสานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่น กรมสุขภาพจิต เข้ามาดูแลให้เข้มข้นขึ้น ขณะที่งานในด้านการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อจัดการเว็บไซต์และแอปพลิเคชันที่เข้าข่ายเป็นการพนันออนไลน์ ก็จะประสานไปยังกระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ดีอี) หามาตรการจัดการอย่างเด็ดขาดเพิ่มเติม

https://www.thaipost.net/main/detail/45619

ไทยโพสต์ อิสรภาพแห่งความคิด

การเมือง เปลวสีเงิน X-CITE คอลัมนิสต์ หนังสือพิมพ์ อื่น ๆ ติดต่อเรา

22 ตุลาคม พ.ศ. 2562

พบเด็ก3.6ล้านคนเกี่ยวข้องเล่นพนันออนไลน์ กว่าแสนคนติดหนี้ 335 ล้าน จิตแพทย์ชี้ อี-สปอร์ต อันตรายแฝงไม่แพ้เกมพนันอื่นๆ

12 กันยายน พ.ศ. 2562 เวลา 17:09 น.

Share Tweet แชร์ 211

รูปที่ ๑ มูลค่าตลาดการพนันออนไลน์ ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๖๓

https://googleads.g.doubleclick.net/pcs/click?xai=AKAOjsvsrFqW379BWo80XUgbothPC0h0vtgsmx1olfo26gbb_vvl6c7FB

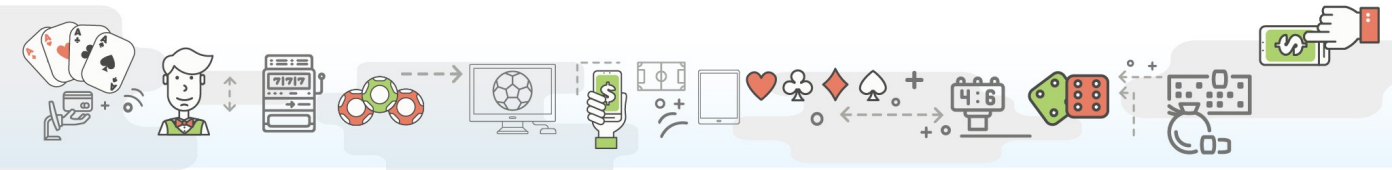

https://www.youtube.com/watch?v=GWphsZUrWoI

YouTube TH ค้นหา

ดร.สาธิต รวมพลังเครือข่าย ป้องกันเด็กติดพนันออนไลน์

การดู 71 ครั้ง • 11 ก.ย. 2019 0 0 แชร์ บันทึก

https://www.komchadluek.net/news/edu-health/388292

ข่าววันนี้ ข่าวด่วน การเมือง อาชญากรรม บันเทิง กีฬา ต่างประเทศ เจาะประเด็นร้อน ค

เด็กไทยเล่นพนัน 3.64 ล้านคน ห่วงอีสปอร์ตเข้าวงจรการพนัน

วันที่ 13 กันยายน 2562 - 14:45 น.

Not secure https://www.npu.ac.th/?page=event_news&news_id=1568345809
มหาวิทยาลัยนครพนม
NAKHON PHANOM UNIVERSITY
เกี่ยวกับ มนพ.
การจัดการเรียนการสอน
งานวิจัยและบริการวิชาก
๑ ทศวรรษ
รวมพลังป้องกัน
เด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์
เวทีนโยบายสาธารณะเพื่อป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนัน 2562

https://thaichild21.com/2019/09/12/สถาบันเด็กฯรับรางวัล-1-ท/?fbclid=IwAR28g_aEWELOg11c5fsgEQYmxY5fiFC7V8MeABL0q8IkxB7
เด็กไทยในศตวรรษที่ 21
เครือข่ายสร้างเสริมพัฒนาเด็กและครอบครัว
THAICHILD21
ข่าวประชาสัมพันธ์และกิจกรรม
เพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว
เวทีนโยบายสาธารณะเพื่อป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนัน 2562
สถาบันเด็กฯรับรางวัล "1 ทศวรรษ รวมพลังป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์"
ps://thaichild21.com/category/%e0%b8%81%e0%b8%b4%e0%b8%88%e0%b8%81%e0%b8%a3%e0%b8%a3%e0%b

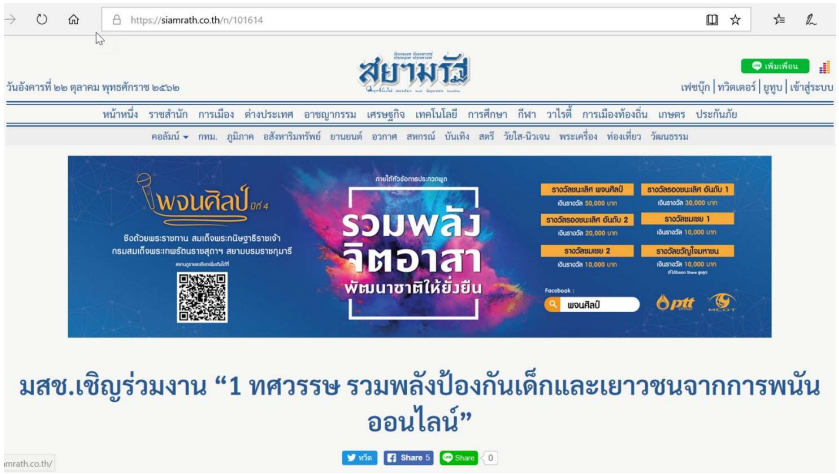
https://siamrath.co.th/n/101614
สยามรัฐ
เพิ่มเพื่อน
วันอังคารที่ ๒๒ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๒
เพ่ขบุ๊ก | ทวิตเตอร์ | ยูทูบ | เข้าสู่ระบบ
หน้าหนึ่ง ราชสำนัก การเมือง ต่างประเทศ อาชญากรรม เศรษฐกิจ เทคโนโลยี การศึกษา กีฬา วาไรตี้ การเมืองท้องถิ่น เกษตร ประกันภัย
คอลัมน์ กทม. ภูมิภาค อสังหาริมทรัพย์ ยานยนต์ อวกาศ สหกรณ์ บันเทิง สตรี วัยใส-นิวเจน พระเครื่อง ท่องเที่ยว วัฒนธรรม
พจนศิลป์ ปีที่ 4
รวมพลังจิตอาสา
พัฒนาชาติให้ยั่งยืน
มสช.เชิญร่วมงาน "1 ทศวรรษ รวมพลังป้องกันเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์"

เวทีนโยบายสาธารณะ

“1 ทศวรรษ
รวมพลัง
ป้องกันเด็ก
และเยาวชน
จากการ
พนันออนไลน์
”

ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน
มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ

สถาบันยุวทูตแห่งประเทศไทย
THAILAND YOUTH INSTITUTE (TYI)

สสส
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

รวมพลังป้องกัน
เด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์

เวทีนโยบายสาธารณะ
1 ทศวรรษ
รวมพลังป้องกันเด็กและเยาวชน จากการพนันออนไลน์

จัดพิมพ์โดย
ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน
มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ
1168 ซอยพหลโยธิน 22 ถนนพหลโยธิน
แขวงจอมพล เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

Download หนังสือ